

МЕДІАОСВІТА МИКОЛАЇВЩИНИ: ІЗ ДОСВІДУ РОБОТИ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ

Миколаїв - 2022

МИКОЛАЇВСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ
ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

***МЕДІАОСВІТА МИКОЛАЇВЩИНИ:
ІЗ ДОСВІДУ РОБОТИ
ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ
ОСВІТИ***

Миколаїв – 2022

Упорядник: **М. В. Запорожченко**, завідувач центру цифрової освіти та медіакультури Миколаївського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти

Рецензенти: **В. І. Шуляр**, доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри теорії й методики мовно-літературної та художньо-естетичної освіти, директор Миколаївського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти, заслужений учитель України;

Л. А. Найдьонова, доктор психологічних наук, заступник директора з наукової роботи Інституту соціальної та політичної психології Національної академії педагогічних наук України, член-кореспондент Національної академії педагогічних наук України

Рекомендовано до друку вченою радою Миколаївського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти, протокол від 28.09.2022 № 4

Збірник містить опис досвіду реалізації програми всеукраїнського експерименту «Стандартизація наскрізної соціально-психологічної моделі масового впровадження медіаосвіти у вітчизняну педагогічну практику» експериментальними закладами освіти Миколаївської області різних типів: дошкільної, загальної середньої, позашкільної, професійної (професійно-технічної), післядипломної педагогічної освіти, закладів освіти інтернатного типу та бібліотек протягом 2017–2022 років.

Видання буде корисним для педагогів, учнів, студентів, науковців і всіх, хто цікавиться питаннями розвитку української медіаосвіти.

Медіаосвіта Миколаївщини : із досвіду роботи експериментальних закладів освіти / Упоряд. : М. В. Запорожченко. – Миколаїв : ОІППО, 2022. – 234 с.

© Центр цифрової освіти та медіакультури

© Центр редакційно-видавничої діяльності

Миколаївського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти
2022

ЗМІСТ

РОЗДІЛ I. МЕДІАОСВІТНІЙ ЕКСПЕРИМЕНТ У МИКОЛАЇВСЬКІЙ ОБЛАСТІ: НАУКОВО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ТА РЕАЛІЗАЦІЯ	5
Миколаївський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти – координаційний центр із розвитку медіаосвіти на Миколаївщині	9
РОЗДІЛ II. МЕДІАОСВІТА В ЗАКЛАДІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	30
Заклад дошкільної освіти ясла-садок № 5 комбінованого типу «Золота рибка» Первомайської територіальної громади	30
РОЗДІЛ III. МЕДІАОСВІТА В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ	64
Вознесенська загальноосвітня школа I–III ступенів № 2 Вознесенської міської ради	64
Вознесенська загальноосвітня школа I–III ступенів № 10 Вознесенської міської ради	73
Виноградівська загальноосвітня школа I–III ступенів Інгульської територіальної громади	87
Кривоозерський заклад загальної середньої освіти I–III ступенів № 1 Кривоозерської селищної ради	95
Лицей «Успіх» Доманівської селищної ради Доманівської територіальної громади	110
Мазурівська філія опорного закладу «Кривоозерський заклад загальної середньої освіти I–III ступенів № 1» Кривоозерської селищної ради	126
Миколаївська спеціалізована I–III ступенів школи № 22 з поглибленим вивченням англійської мови з 1 класу Миколаївської міської ради	138
Миколаївська загальноосвітня школа I–III ступенів № 42 Миколаївської міської ради	158
Миколаївський муніципальний колегіум імені В. Д. Чайки Миколаївської міської ради	168
Перша українська гімназія імені Микола Аркаса Миколаївської міської ради	184

РОЗДІЛ ІV. МЕДІАОСВІТА В ЗАКЛАДІ ОСВІТИ ІНТЕРНАТНОГО ТИПУ	196
Мішково-Погорілівська загальноосвітня санаторна школа-інтернат І–ІІІ ступенів Миколаївської обласної ради	196
РОЗДІЛ V. МЕДІАОСВІТА В ЗАКЛАДІ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	202
Вознесенський міський центр дитячої та юнацької творчості	202
РОЗДІЛ VI. МЕДІАОСВІТА В ЗАКЛАДІ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ	212
Вище професійне училище № 21 міста Миколаєва	212
РОЗДІЛ VII. МЕДІАОСВІТА В БІБЛІОТЕЦІ	224
Миколаївська обласна бібліотека для дітей імені Віктора Лягіна	224

РОЗДІЛ І.

МЕДІАОСВІТНІЙ ЕКСПЕРИМЕНТ У МИКОЛАЇВСЬКІЙ ОБЛАСТІ: НАУКОВО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ТА РЕАЛІЗАЦІЯ

Загострення потреби в медіаосвіті та інтенсифікації її масового впровадження пов'язане з розгортанням інформаційно-психологічної війни, ескалацією агресії з боку Російської Федерації, окупацією частини території України та появою в інформаційному просторі України та світу нового явища – інформаційної пандемії (інфодемії), яке охарактеризоване швидким поширенням величезного масиву інформації, яку важно або неможливо перевірити, та відповідним психологічним впливом на споживачів цієї інформації. В умовах викликів інформаційно-психологічної війни та інфодемії критичне мислення громадян щодо медіаповідомлень перетворюється на важливу складову національної безпеки, оскільки медіаосвічені громадяни здатні протистояти ворожій пропаганді, не піддаватися впливу інформаційних психологічних операцій, приймати зважені та раціональні рішення й не піддаватися паніці в часи світових пандемій.

Медіаосвіта набуває якості потужного ресурсу національно-патріотичного виховання, адже передбачає застосування різноформатного медіаконтенту патріотичного змісту та формування інструментальних умінь критичного сприймання, аналітичного опрацювання медійних повідомлень, оцінювання їх достовірності та об'єктивності, а також набуття нових смислів, зміцнення патріотичних почуттів. Розвинена медіаінформаційна грамотність стає невід'ємною складовою патріотичного світогляду особистості в умовах інформаційної доби.

На виконання наказу Міністерства освіти і науки України від 18 серпня 2017 року № 1199 «Про проведення всеукраїнського експерименту за темою «Стандартизація наскрізної соціально-психологічної моделі масового впровадження медіаосвіти у вітчизняну педагогічну практику» (далі – Експеримент) із 2017 року всеукраїнський експеримент реалізується на базі закладів освіти Миколаївської області.

Основною метою дослідження є експериментальна перевірка результативності та стандартизація вітчизняної соціально-психологічної моделі інтенсивного масового впровадження наскрізної

медіаосвіти у вітчизняну педагогічну практику, підвищення рівня медіакомпетентності педагогів і студентів педагогічного та психологічного профілів.

Гіпотеза всеукраїнського експерименту полягає в припущенні, що послідовна реалізація запропонованої моделі дає змогу сформувати соціально-психологічні механізми підтримки сталого розвитку медіаосвіти за умови послідовного переходу на наступний рівень освіти, ураховуючи профілізацію і професійне навчання, підготовку до здійснення на ринку праці у вищій школі й післядипломній освіті, а також виокремлюючи в регіональному досвіді інваріанти, необхідні для стандартизації медіаосвітніх моделей, інституційної підтримки медіаосвітнього руху.

На основі визначеної мети та гіпотези сформульовано такі **завдання експериментального дослідження:**

1. Розробити на основі вітчизняної моделі медіаосвіти й узагальнення досвіду експериментальних закладів освіти та стандартизувати інваріантну складову психолого-педагогічної концепції розвитку системи наскрізної масової медіаосвіти, стратегію інтенсивної підготовки педагогічних колективів учнів і батьків до впровадження медіаосвітніх інновацій.

2. Здійснити підготовку педагогічних колективів експериментальних закладів освіти до проведення експерименту.

3. Удосконалити критерії та стандартизувати психодіагностичні методики оцінювання медіакультури суб'єктів освітнього процесу закладів освіти всіх рівнів акредитації в умовах інформаційної агресії.

4. Розробити комплекс освітніх програм для наскрізної інтегрованої медіаосвіти з урахуванням особливостей упровадження Концепції «Нової української школи», а також відповідне методичне забезпечення.

5. Провести науковий аналіз регіональних медіаосвітніх ініціатив для виокремлення інваріантної складової наскрізної медіаосвіти в різному віці й подальшій професіоналізації.

6. Розробити й апробувати психолого-педагогічні технології організації процесу інтенсивного впровадження наскрізної медіаосвіти, форм інституційної підтримки постійного сталого розвитку медіаграмотності педагога.

7. Здійснювати моніторинг розвитку медіакультури суб'єктів

освітнього процесу, залучених до участі в експериментальній роботі, та зіставлення його результатів із даними всеукраїнського моніторингу рівня медіакультури населення.

8. Розробити концепцію саморегуляції фахової медіаосвітньої спільноти і розгортання системи навчання впродовж життя на базі закладів системи післядипломної педагогічної освіти та інших ЗВО, підготувати відповідні проєкти освітніх програм медіаосвітніх курсів для підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційних рівнів «магістр» і «доктор філософії».

9. Підготувати навчально-методичні комплекси медіаосвітніх спецкурсів для підготовки педагогів та психологів і підвищення їхньої кваліфікації.

10. Відпрацювати алгоритми координації зусиль науковців і педагогів усіх ланок освіти (закладів дошкільної, загальної, позашкільних, професійної освіти, педагогічних університетів, системи підвищення кваліфікації) із метою інтенсивного поширення медіаосвітніх практик.

11. Розробити програму взаємодії системи наскрізної медіаосвіти з територіальними громадами, громадськими організаціями, медіаіндустрією, покликану сприяти розвитку сталого медіаосвітнього руху.

Об'єктом дослідження є процес розвитку медіакультури учасників освітнього процесу закладів освіти України, включаючи учнів, їхніх батьків, вчителів та студентів педагогічних університетів, які спеціалізуються в галузях медіапедагогіки і медіапсихології.

Предмет дослідження – зміст і психолого-педагогічні технології організації системи наскрізної масової медіаосвіти та шляхи її кадрового забезпечення.

Науковий керівник Експерименту – *Любов Найдьонова, доктор психологічних наук, заступниця директора Інституту соціальної та політичної психології Національної академії педагогічних наук України, член-кореспондент Національної академії педагогічних наук України.*

Науковий консультант Експерименту – *Василь Шуляр, доктор педагогічних наук, доцент, директор Миколаївського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти, заслужений учитель України.*

Національний координатор Експерименту – Наталія Умеренкова, кандидат психологічних наук, науковий співробітник лабораторії психології масової комунікації та медіаосвіти Інституту соціальної та політичної психології Національної академії педагогічних наук України.

Координатор Експерименту в Миколаївській області – Максим Запорожченко, завідувач центру цифрової освіти та медіакультури Миколаївського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти.

Експеримент реалізовано у **5 етапів**:

I. Організаційно-підготовчий етап (липень 2017 року – червень 2018 року).

II. Концептуально-діагностичний етап (червень 2018 року – червень 2019 року).

III. Формувальний етап (червень 2019 року – червень 2020 року).

IV. Узагальнюваний етап (червень 2020 року – червень 2021 року).

V. Коригувальний етап (червень 2021 року – червень 2022 року).

**МИКОЛАЇВСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ
ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ – КООРДИНАЦІЙНИЙ
ЦЕНТР ІЗ РОЗВИТКУ МЕДІАОСВІТИ НА МИКОЛАЇВЩИНІ**

Запорожченко М. В., завідувач
центру цифрової освіти та
медіакультури МОІППО

Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 18 серпня 2017 року № 1199 «Про проведення всеукраїнського експерименту за темою «Стандартизація наскрізної соціально-психологічної моделі масового впровадження медіаосвіти у вітчизняну педагогічну практику» Миколаївським обласним інститутом післядипломної педагогічної освіти здійснюється науково-методичний та організаційний супроводи Експерименту. У Миколаївській області в експериментальній роботі беруть участь 22 заклади освіти (назви закладів ужито відповідно до нормативних документів на момент початку експериментально-дослідної роботи):

- Бурилівська загальноосвітня школа І–ІІІ ступенів Кривоозерської територіальної громади;
- Виноградівська загальноосвітня школа І–ІІІ ступенів Інгульської територіальної громади;
- Вище професійне училище № 21 міста Миколаєва;
- Вознесенська загальноосвітня школа І–ІІІ ступенів № 8 Вознесенської територіальної громади;
- Вознесенська загальноосвітня школа І–ІІІ ступенів № 10 Вознесенської територіальної громади;
- Вознесенський заклад загальної середньої освіти І–ІІІ ступенів № 2 Вознесенської територіальної громади;
- Вознесенський міський центр дитячої та юнацької творчості;
- Доманівський навчально-виховний комплекс «Доманівська загальноосвітня школа І–ІІІ ступенів № 1 – Центр дитячої та юнацької творчості» Доманівської територіальної громади;
- Кривоозерська загальноосвітня школа І–ІІІ ступенів № 1 Кривоозерської територіальної громади;
- Кривоозерська загальноосвітня школа І–ІІІ ступенів № 2 Кривоозерської територіальної громади;

- Кривоозерський Будинок дитячої творчості Кривоозерської селищної ради;
- Курячелозівська загальноосвітня школа I–III ступенів Кривоозерської територіальної громади;
- Мазурівський навчально-виховний комплекс «Загальноосвітня школа I–II ступенів – дитячий садок» Кривоозерської територіальної громади;
- Миколаївська загальноосвітня школа I–III ступенів № 42 Миколаївської міської ради;
- Миколаївська спеціалізована I–III ступенів школа № 22 з поглибленим вивченням англійської мови з 1 класу Миколаївської міської ради;
- Миколаївський економічний ліцей № 2 Миколаївської міської ради;
- Миколаївський муніципальний колегіум ім. В. Д. Чайки Миколаївської міської ради Миколаївської обласної ради;
- Миколаївський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти;
- Мішково-Погорілівська санаторна школа-інтернат I–III ступенів Миколаївської обласної ради;
- Первомайський дошкільний навчальний заклад ясла-садок № 5 комбінованого типу «Золота рибка» Первомайської територіальної громади;
- Перша українська гімназія ім. М. Аркаса Миколаївської міської ради;
- Тридубська загальноосвітня школа I–III ступенів Кривоозерської територіальної громади.

Серед першочергових завдань:

1. Опрацювання та узагальнення наукових, науково-методичних, методичних і навчальних розробок учасників Експерименту.

2. Методична й організаційна підтримка керівників закладів освіти, відповідальних осіб та педагогів, які впроваджують програму Експерименту в своїх закладах та власній педагогічній діяльності.

3. Забезпечення функціонування методичного об'єднання педагогів-експериментаторів та стійкої спільноти медіапедагогів

Миколаївської області.

4. Проведення системи заходів, які допоможуть педагогам-експериментаторам ефективно інтегрувати елементи медіаграмотності в освітній процес.

5. Залучення учнів та педагогів експериментальних закладів до медіаосвітніх конкурсів, фестивалів тощо.

6. Поширення ідей медіаграмотності серед педагогів області.

Із метою реалізації програми Експерименту Миколаївським обласним інститутом післядипломної педагогічної освіти здійснено **комплекс заходів:**

– організовано роботу обласних творчих груп педагогів експериментальних закладів освіти: «Соціальне партнерство суб'єктів медіаосвітнього процесу: родина, школа, громада» (2018–2019 рр., куратор Крячко Т. П., старший викладач кафедри педагогіки, психології та менеджменту освіти МОІППО), «Від медіаексперименту до практики: робота з медіаконтентом на уроці та в позаурочній діяльності» (2020–2021 рр., куратор Запорожченко М. В., завідувач центру цифрової освіти та медіакультури МОІППО), «Інтеграція медіаграмотності в навчальні предмети основної та старшої школи» (2022 р., куратор Запорожченко М. В., завідувач центру цифрової освіти та медіакультури МОІППО).

У рамках роботи обласної творчої групи «Від медіаексперименту до практики: робота з медіаконтентом на уроці та в позаурочній діяльності» проведено звітні тренінгові заходи: «Вплив медіа на людину і суспільство» (10.09.2020, Кривоозерська ЗОШ І–ІІІ ступенів №1 Кривоозерської ТГ), «Медіакультура особистості» (13.09.2020, Ольшанський ЗЗСО І–ІІІ ступенів Ольшанської ТГ), «Твоя безпека – у твоїх руках!» (11.09.2020, Виноградівська ЗОШ І–ІІІ ступенів Інгульської ТГ), «Абетка нетикету. Медіавакцина для педагогів» (21.09.2020, Миколаївська СЗОШ № 22 Миколаївської міської ради), «Креолізований текст на уроках української мови та літератури як актор активізації читацької діяльності» (28.09.2020, Тридубська ЗОШ І–ІІІ ступенів Кривоозерської ТГ), «5 модулів для педагогів із мережевого етикету й безпеки (Google)» (01.10.2020, Первомайський ЗДО № 5 «Золота рибка» Первомайської ТГ), «Вивчення історії розвитку

та різновидів комп'ютерів шляхом застосування сучасних медіаресурсів» (05.10.2020, Миколаївська СЗОШ № 22 Миколаївської міської ради), «Україна на карті світу: медіаосвітній аспект» (05.10.2020, Вознесенська ЗОШ I–III ступенів № 2 Вознесенської ТГ), «Орієнтування в сучасному інформаційному просторі» (07–08.10.2020, Вознесенська ЗОШ I–III ступенів № 2 Вознесенської ТГ), «Особисте медіаполе» (23.10.2020, Первомайський ЗДО № 5 «Золота рибка» Первомайської ТГ), «Кібербулінг: різновиди загроз і способів захисту» та «Вплив масмедіа на свідомість і самосвідомість особистості» (26.10.2020, Перша українська гімназія імені Миколи Аркаса Миколаївської міської ради), «Фейк: вчимося розпізнавати. Стоп фейк!» (06.11.2020, Вище професійне училище № 21 міста Миколаєва), «Розвиток медіакомпетентності вчителя літератури» (30.11.2020, Миколаївський муніципальний колегіум ім. В. Д. Чайки).

- забезпечено участь експериментальних закладів освіти Миколаївської області у міжетапних моніторингових дослідженнях щодо реалізації дослідно-експериментальної роботи, які організовані лабораторією психології масової комунікації та медіаосвіти Інституту соціальної та політичної психології Національної академії педагогічних наук України;
- організовано та/або залучено педагогів та учнів експериментальних закладів до медіаосвітніх заходів та проєктів:
  - майстер-клас зі зйомки документальних міні-фільмів (модератори: журналісти Дарина Феденко та Марина Кафтан). Організатори: лабораторія психології масових комунікацій та медіаосвіти Інституту соціальної та політичної психології НАПН України, громадська організація «Медіана» (20 та 27 квітня 2018 року), відповідальна – Тетяна Деміракі, методист навчально-методичної лабораторії управління розвитком регіональної освіти МОІППО;
  - педагогічний non-stop «Медіаосвіта в сучасному соціокультурному просторі» (15 червня 2018 року, місце проведення: Очаківська ЗОШ I–II ступенів № 2 ім. П. П. Шмідта Очаківської міської ради, відповідальна – Тетяна Крячко, старший викладач кафедри педагогіки, психології та менеджменту освіти);

- обласний семінар «Розвиток медіаграмотності через наскрізне впровадження інтегрованої моделі медіаосвіти в системі шкільної та позашкільної освіти» (27 березня 2019 року, місце проведення: Миколаївський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти, відповідальна особа – Запорожченко Максим Володимирович, завідувач центру цифрової освіти та медіакультури МОІППО).
- тренінги «Аналіз медіапростору як свідомий підхід до медіаспоживання» 28 березня 2019 року, місце проведення: Миколаївський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти; 09–12 червня 2019 року, місце проведення село Коблеве Березанського району Миколаївської області; тренери: Максим Запорожченко, завідувач центру цифрової освіти та медіакультури, Тетяна Деміракі, методист навчально-методичної лабораторії управління розвитком регіональної освіти МОІППО;
- зустріч із батьківською та вчительською громадою Миколаївської області «Дитина в сучасному медіапросторі» (29 жовтня 2019 року, місце проведення – Миколаївський міський Будинок учителя, відповідальний – Максим Запорожченко, завідувач центру цифрової освіти та медіакультури МОІППО).
- I Всеукраїнська стратегічна нарада для учасників медіосвітнього експерименту (Лабораторія психології масової комунікації та медіаосвіти Інституту соціальної та політичної психології НАПН України, 01–02 жовтня 2019 року), доповідь Максима Запорожченка «Модель впровадження медіаосвіти на прикладі одного із закладів освіти Миколаївщини»;
- Всеукраїнська наукова інтернет-конференція з міжнародною участю «Медіаторчість проти медіатравми» (Лабораторія психології масової комунікації та медіаосвіти Інституту соціальної та політичної психології НАПН України, 19 липня 2020 року), доповідь Максима Запорожченка «Активізація медіаторчості дітей та педагогів шляхом використання онлайн-ресурсів»;

- II Всеукраїнська стратегічна нарада для учасників медіосвітнього експерименту (Лабораторія психології масової комунікації та медіаосвіти Інституту соціальної та політичної психології НАПН України, 27–28 грудня 2020 року), доповідь Максима Запорожченка «Реалізація експерименту з медіаграмотності в Миколаївській області»;
- щорічний міжнародний тиждень медіа-інформаційної грамотності «Global MIL Week»;
- щорічний всеукраїнський конкурс із медіаграмотності «Діти і медіа» (лабораторія психології масової комунікації та медіаосвіти Інституту соціальної та політичної психології НАПН України);
- щорічний заочний конкурс з інфомедійної творчості «Пролісок» (Миколаївський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти).
- III Всеукраїнська стратегічна нарада з розвитку медіаосвіти «Взаємонавчання, обговорення, перспективи» (21 жовтня 2021 року, лабораторія психології масової комунікації та медіаосвіти Інституту соціальної та політичної психології НАПН України), Миколаївську область представили: Максим Запорожченко, завідувач центру цифрової освіти та медіакультури МОІППО (доповідь «Миколаївський ОІППО - центр із розвитку медіаосвіти на Миколаївщині»), Світлана Козак, вихователька-методистка Первомайського ЗДО № 5 «Золота рибка» (доповідь «Про участь в експерименті «Стандартизація моделі масового впровадження наскрізної медіаосвіти у вітчизняну педагогічну практику»: медіасоціалізація дошкільника в сучасних умовах»), Олена Градовська, вчителька початкових класів Вознесенської ЗОШ I–III ступенів №2 (доповідь «Формування медіаграмотності в учнів початкової школи»), Оксана Казакова, заступниця директора з науково-методичної роботи Миколаївського муніципального колегіуму імені В. Д. Чайки (доповідь «Шкільна медіалабораторія як ефективний шлях розвитку медіакомпетентності всіх учасників освітнього процесу»). Трансляція заходу: <https://bit.ly/3AP9iry>.

- інноваційний медіаосвітній проєкт для десятикласників «Перегони котиків» (лабораторія психології масової комунікації та медіаосвіти Інституту соціальної та політичної психології НАПН України);
- тренінги проєкту «Майстерня медіаграмотності» (у межах проєкту «Вивчай та розрізняй: інфо-медійна грамотність» IREX, Академія української преси);
- конкурс шкільних медіа «Youth MediaLab», який проводився Міністерством інформаційної політики України та Міністерством освіти та науки України спільно з громадською організацією Change Communication («Комунікації для змін») за підтримки проєкту міжнародної технічної допомоги «Зміцнення громадської довіри» (UCBI II), що фінансується агентством США з міжнародного розвитку (USAID);
- конкурс соціальної відеореклами «Чесність починається з тебе», який проводився Американськими Радами з міжнародної освіти в рамках Проєкту сприяння академічній доброчесності в Україні (SAIUP) та Проєкту формування академічної доброчесності в школі (SAISS).
- презентація досвіду реалізації програми всеукраїнського експерименту з медіаосвіти на Миколаївщині (24 листопада 2021 року, МОІППО спільно з лабораторією психології масової комунікації та медіаосвіти Інституту соціальної та політичної психології НАПН України, відповідальний – Максим Запорожченко, завідувач центру цифрової освіти та медіакультури МОІППО, трансляція – <https://bit.ly/300a7AY>).
- грантовий проєкт «BiblioMediaSchool» – літня школа з медіаграмотності для шкільних бібліотекарів Миколаївщини (09–11 червня 2021 року, МОІППО за підтримки Академії української преси, відповідальний – Максим Запорожченко, завідувач центру цифрової освіти та медіакультури МОІППО).
- вебінар до Дня безпечного інтернету «Фінансова безпека в сучасному інформаційному світі» (08 лютого 2022 р., МОІППО спільно з Національним банком України, відповідальний –

- Максим Запорожченко, завідувач центру цифрової освіти та медіакультури МОІППО, трансляція – <https://bit.ly/3aFwyxl>);
- VR-виставка про безпеку дітей в інтернеті «НЕ (дитячі) стосунки онлайн» (18-22 лютого 2022 року, МОІППО спільно з проєктом «STOP_сехтинг», відповідальний – Максим Запорожченко, завідувач центру цифрової освіти та медіакультури МОІППО).
  - вебінар «Медіаосвіта: виклики воєнного часу» (27 квітня 2022 року, МОІППО спільно з Академією української преси, відповідальний – Максим Запорожченко, завідувач центру цифрової освіти та медіакультури МОІППО, трансляція – <https://bit.ly/3IzPGK9>).
  - онлайн-урок «Медіаграмотність в часи війни» (01 червня 2022 року, МОІППО спільно з IREX, тренер – Максим Запорожченко, завідувач центру цифрової освіти та медіакультури МОІППО, трансляція – <https://bit.ly/305UUyi>).
- налагоджена співпраця з ТРК «Суспільне: Миколаїв» із метою висвітлення медіаосвітньої діяльності інституту, пропагування медіаграмотності серед освітян Миколаївщини шляхом участі науково-педагогічних та педагогічних працівників у ефірах телеканалу: «Медіаграмотність для освітян» (Максим Запорожченко, Анастасія Кравченко, 10.02.2020), «Медіаосвіта: протидія інформаційним маніпуляціям» (Максим Запорожченко, Наталія Клименюк, 02.03.2020), «Інфомедійна грамотність: передвиборчий період» (Максим Запорожченко, 23.05.2020), «Інфомедійна грамотність під час пандемії» (Максим Запорожченко, 23.07.2020), «Вибори – 2020: медіагігієна» (Максим Запорожченко, 17.09.2020, 05.10.2020, 11.11.2020), «Медіагігієна: інтернет-тролінг» (Максим Запорожченко, 16.10.2020), «Медіагігієна: навчальні програми для освітян» (Максим Запорожченко, 02.12.2020), «Захист інформаційного простору» (Максим Запорожченко, 28.12.2020), «Інфомедія: як захиститися від дезінформації про COVID-19» (Максим Запорожченко, 05.04.2021), «Інформаційна безпека: освітні проєкти» (Максим Запорожченко, 28.05.2021),

«Медіаграмотність: як протидіяти інфодемії» (Максим Запорожченко, 02.12.2021), «Фінансова безпека в інтернеті» (Максим Запорожченко, 09.02.2022). Переглянути відео можна за покликанням – <https://bit.ly/3aA6151> або QR-кодом.

- у рамках медіаосвітньої співпраці між МОІППО та МБФ «Академія української преси» інститутом отримано безкоштовні комплекти видань Бібліотеки масової комунікації та медіаграмотності АУП для закладів освіти, які впроваджують всеукраїнський експеримент із медіаграмотності в Миколаївській області, працівників МОІППО, які займаються медіаосвітньою діяльністю та відвідувачів бібліотеки МОІППО, яких цікавить упровадження медіаграмотності в освітній процес.

Комплекти містять такі видання:

- «Медіаосвіта в школі та на уроці: основи і приклади» (Г. Тулодзєцький, Б. Герціг, С. Графе);
- «Будь у тренді: МІГ в online» (Т. Іванова, С. Ізбаш);
- «Діпфейк та дезінформація» (А. М. Вальорска);
- «Освітні практики із запобігання інфодемії, або як не ізолюватися від правди» (О. Волошенюк, Г. Дегтярьова, М. Каліберда, А. Кулаков, О. Мокрогуз, В. Потапова, Р. Шаламов);
- регулярно оновлюється база нормативної, наукової та методичної літератури на сайті ІТ-МОІППО (<https://it.moippo.mk.ua/література>).
- забезпечено функціонування педагогічної спільноти «Медіапедагоги Миколаївської області» (<https://www.facebook.com/groups/mediaeducator>), яка є майданчиком для обговорення актуальних питань розвитку медіаосвіти в області, та в якій розміщується актуальна інформація щодо медіаосвітніх ініціатив, проєктів, заходів, друкованих і електронних видань, що будуть корисними для учасників медіаосвітнього експерименту. Ця ж інформація для зручності розміщується в розділі «Анонси, новини медіаосвіти» на сайті ІТ-МОІППО: (<https://it.moippo.mk.ua/category/anonsy-novyny-mediaosvity>).
- на курсах підвищення кваліфікації постійно проводяться

практичні та семінарські заняття медіаосвітньої тематики («Компетентнісний підхід до формування медіаграмотності», «Захист медіаправ людини», «Аналіз медіатексту», «Сучасні освітні тенденції: формування медіаграмотності в учнів початкової школи», «Медіаграмотність та критичне мислення в початковій школі», «Особливості організації інклюзивного освітнього універсального дизайну та розумного пристосування, ресурсна кімната, медіатека тощо», «Медіаграмотність сучасного педагога: практичні навички та інтеграція в освітній процес», «Формування медіаграмотності на уроках інформатики», «Державомовна компетентність сучасного педагога (медіаосвітній аспект)», «Медіаграмотність в освітньому процесі з хімії»).

Із початку дослідної роботи в рамках всеукраїнського експерименту «Стандартизація наскрізної соціально-психологічної моделі масового впровадження медіаосвіти у вітчизняну педагогічну практику» Миколаївським обласним інститутом післядипломної педагогічної освіти підготовлено такі публікації/друковану продукцію:

- Від медіаексперименту до практики: 12 занять із медіаосвітнім тлом / упорядник М. В. Запорожченко. – Миколаїв : ОІППО, 2021. – 120 с.
- Від медіаграмотності до медіакультури: стратегії, проблеми, перспективи: тези доповідей Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції (м. Миколаїв, 27 квітня 2016 року). – Миколаїв : ОІППО, 2016. – 124 с.
- Запорожченко М. В. Медіаосвіта Миколаївщини: експериментальна та проєктна робота в Миколаївському обласному інституті післядипломної педагогічної освіти / М. В. Запорожченко // Вересень: науково-методичний, інформаційно-освітній журнал. – 2020. – № 4 (87). – С. 118-126.
- Запорожченко М. В. Медіакультура та цифрова безпека учасників освітнього процесу: результати онлайн-опитування педагогічних працівників Миколаївської області / М. В. Запорожченко // Збірник статей Восьмої міжнародної науково-методичної конференції «Критичне мислення в епоху токсичного контенту». – Київ : Центр Вільної Преси, Академія

української преси, 2020. – С. 408-416.

- Запорожченко М. В. Розвиток цифрової освіти та едіакультури Миколаївщини: від ідеї до втілення / М. В. Запорожченко // Вересень: науково-методичний, інформаційно-освітній журнал. – 2022. – № 1 (92). – С. 84-97. <https://doi.org/10.54662/veresen.1.2022.07>.
- Інформаційні матеріали про впровадження медіаосвіти під час проведення курсів проведення кваліфікації у Миколаївському обласному інституті післядипломної педагогічної освіти освіти [упоряд.: В. І. Шуляр, В. В. Стойкова, Т. В. Бундюченко]. – Миколаїв : ОІППО, 2019. – 68 с.
- Інформаційно-освітнє середовище сучасного закладу післядипломної педагогічної освіти / Н. А. Махровська, Г. С. Погромська, М. В. Запорожченко. – Миколаїв, 2020. – 42 с.
- Кузнєцова А. М. Цифрова компетентність учителя-словесника в умовах реалізації концепції Нової української школи / А. М. Кузнєцова // Професійна діяльність учителя в умовах цифрової трансформації освіти / Зб. наук. та наук.-метод. пр. [ред. кол. І. Б. Вашеньяк (гол.) та ін.]. – Хмельницький: Видавництво ХОІППО, 2022. – 343 с. – С. 100–102.
- Лукьяненко Д. В. Шляхи формування інфомедійної грамотності на уроках зарубіжної літератури / Д. В. Лукьяненко // Вересень: науково-методичний, інформаційно-освітній журнал. – 2020. – № 2-3 (85-86). – С. 36-43.
- Матеріали про науковий та практичний досвід впровадження медіаосвіти в інформаційно-освітній простір Миколаївського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти [упоряд.: В. І. Шуляр, В. В. Стойкова, Т. В. Бундюченко]. – Миколаїв : ОІППО, 2019. – 104 с.
- Міжнародний проєкт «Вивчай та розрізняй: інфо-медійна грамотність» у МОІППО. Частина I / Упоряд. : М. В. Запорожченко. – Миколаїв : ОІППО, 2022. – 104 с.
- Міжнародний проєкт «Вивчай та розрізняй: інфо-медійна грамотність» у МОІППО. Частина II / Упоряд. : М. В. Запорожченко. – Миколаїв : ОІППО, 2022. – 96 с.
- Назаренко Л. А. Ключові аспекти формування літературної

компетентності учня-читача засобами медіаосвіти / Л. А. Назаренко // Вересень: науково-методичний, інформаційно-освітній журнал. – 2022. – № 1 (92). – С. 84-97. <https://doi.org/10.54662/veresen.1.2022.02>.

- Назаренко Л. Формування медіакомпетентності як засобу впливу на емоційний, когнітивний та вольовий розвиток особистості / Л. Назаренко, С. Паламар // Нові етапи розвитку сучасної науки в Україні та країнах ЄС : монографія / [під редакцією авторів]. – 1-е вид. – Рига, Латвія : Baltija Publishing, 2019. – С. 309–330. DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-588-38-9-13>.
- Шуляр В. І. Від медіаосвіти до медіакультури: освітньо-культурологічний ноопростір для читачів: (спільний проєкт освіти й культури: стратегії і тактики) / В. І. Шуляр // Вересень: науково-методичний, інформаційно-освітній журнал. – 2020. – № 4 (87). – С. 103-117.

Узагальнені результати оцінки ефективності різних форм медіаосвіти за результатами Експерименту на всеукраїнському рівні, які опубліковані як динамічний довідковий бюлетень (<https://bit.ly/39gH4qE>), підтвердили, що один окремих медіаосвітній курс сприяє підвищенню медіакомпетентності учнів, але не забезпечує статистично значущого зростання. Так само вивчення медіаграмотності в формі інтеграції в різні предмети, але без викладання окремого медіаосвітнього курсу, не забезпечує необхідного рівня формування медіакомпетентності. Найбільш ефективними виявилися поєднання курсу медіакультури з інтегрованими в різні дисципліни елементами медіаграмотності або поєднання курсу медіакультури з позакласними медіаосвітніми заходами (ефективність приблизно однакова). Водночас, результати опитування свідчать, що поєднання більше двох форм медіаосвітньої роботи не дає суттєвого зростання ефективності медіаосвіти щодо підвищення критичної медіаграмотності.

На жаль, серед учнів, які брали участь в опитуванні 38 % повідомили, що вони ще не вивчали медіаграмотність, 24 % – вивчали курс «Медіакультура», 11 % вивчали інші медіаосвітні курси (основи медіаграмотності тощо), 16 % зазначили, що вони вивчали

медіаграмотність у межах інших предметів (інтегрована форма), 15 % брали участь у позакласних медіаосвітніх заходах і по 5 % – вчилися медіаграмотності в медіагуртках та на дистанційних медіаосвітніх курсах.

Це загалом свідчить про необхідність продовження експериментально-дослідної роботи з масового впровадження медіаосвіти, оскільки пандемія COVID-19 та широкомасштабна війна РФ проти України призвела до скорочення медіаосвітніх курсів (порівняно з даними 2018 року) і необхідності нарощування здоров'язберігаючого напрямку медіаосвіти в умовах дистанційної форми здобуття освіти.

Упровадження Експерименту паралельно з упровадженням Концепції «Нової української школи» сприяла розробці комплексу освітніх програм для наскрізної інтегрованої медіаосвіти з урахуванням особливостей реформування освіти, а також відповідне методичне забезпечення, про що свідчать розміщені на сайті лабораторії психології масової комунікації та медіаосвіти НАПН України розробки учасників Експерименту та педагогів закладів-партнерів.

ФОТОМАТЕРІАЛИ

Обласна творча група «Соціальне партнерство суб'єктів медіаосвітнього процесу: родина, школа, громада», 2018-2019 рр.

Педагогічний non-stop «Медіаосвіта в сучасному соціокультурному просторі», 2018 рік

Обласна творча група «Від медіаексперименту до практики: робота з медіаконтентом на уроці та в позаурочній діяльності», 2019–2021 рр.

Зустріч із педагогічною та батьківською громадськістю «Дитина в сучасному медіапросторі», 2019 рік

Обласний семінар «Розвиток медіаграмотності через наскрізне впровадження інтегрованої моделі медіаосвіти в системі шкільної та позашкільної освіти», 2019 рік

I Всеукраїнська стратегічна нарада координаторів медіаосвітнього експерименту, 2019 рік, м. Київ

Золота медаль XI Міжнародної виставки «Сучасні заклади освіти – 2020», м. Київ. Автори конкурної роботи: Н. Махровська, Г. Погромська, М.Запорожченко

Медіаосвітні ефіри на ТРК «Суспільне: Миколаїв»

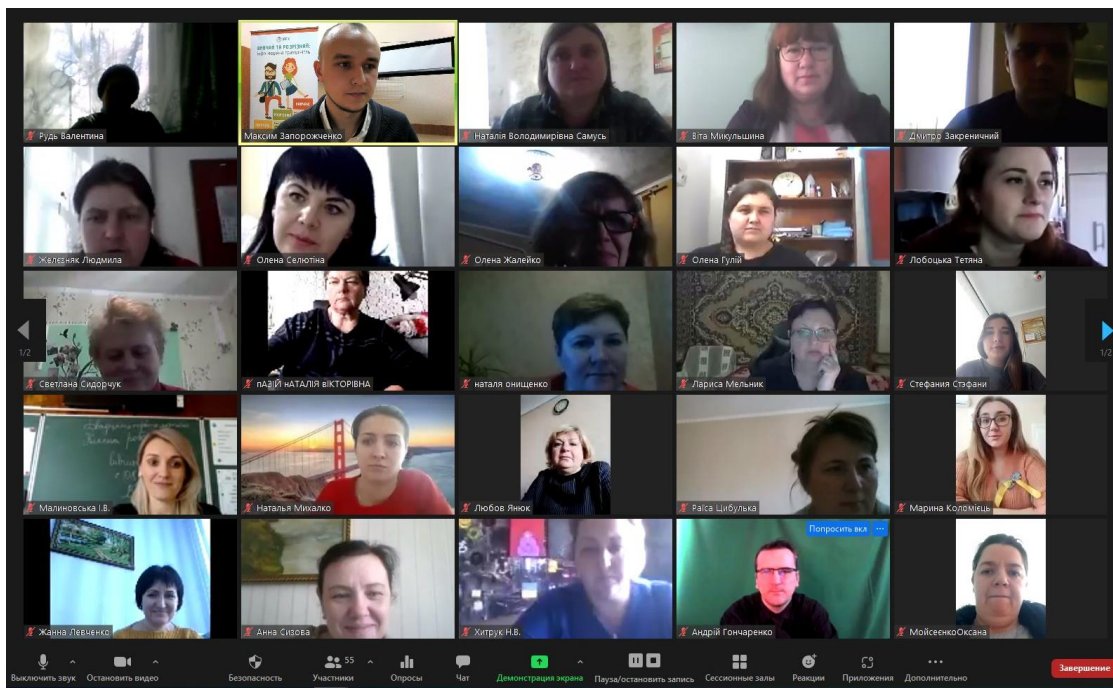
*Онлайн-презентація результатів медіаосвітнього експерименту на Миколаївщині, 2021 рік
Зустріч співпала з днем народження наукової керівниці експерименту – Л. А. Найдьонової*

Отримання комплектів медіаосвітньої літератури для педагогів-експериментаторів від Академії української преси

*Сертифіковані учасники літньої школи
з медіаграмотності «BiblioMediaSchool», червень 2021 року*

*Обласна творча група «Інтеграція медіаграмотності
в навчальні предмети основної та старшої школи, 2022 рік*

*VR-виставка про безпеку дітей в Інтернеті,
лютий 2022 року*

Лайфхаки з платіжної безпеки

Повідомляй тільки
16-значний номер картки

НІКОМУ НЕ КАЖИ
трьохзначний номер на звороті
картки

Назва Банку

012

Назва Банку

Радіоплатіжний Банк України 4

*Вебінар «Фінансова безпека в сучасному інформаційному
світі», лютий 2022 року*

Медіаосвіта: виклики воєнного часу

Максим Запорожченко
 Василь Іванович Шуляр
 Оксана Волобушук
 Ірина Ірина
 Галина Косарєва

Вебінар «Медіаосвіта: виклики воєнного часу», квітень 2022 року

МЕДІАГРАМОТНІСТЬ ПІД ЧАС ВІЙНИ

ОНЛАЙН-УРОК ДЛЯ УЧНІВ
 8-11 КЛАСІВ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ
 МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ ТА ВЧИТЕЛІВ

Максим Запорожченко, завідувач
 центру цифрової освіти та
 медіакультури МОІППО

Максим Запорожченко
 Василь Іванович Шуляр
 Галина Крик
 Олеся
 Тетяна Хоронич

За матеріалами, які розроблені в рамках міжнародного проекту "Вивчай та розрізняй: інфо-медійна грамотність"

РОЗДІЛ II. МЕДІАОСВІТА В ЗАКЛАДІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

ЗАКЛАД ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ЯСЛА-САДОК № 5 КОМБІНОВАНОГО ТИПУ «ЗОЛОТА РИБКА» ПЕРВОМАЙСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

Адреса закладу: Миколаївська область, м. Первомайськ, вулиця Корабельна, № 21-а.

Телефон: (05161) 3-21-38.

Ел. адреса: zolutaja.ribka72@ukr.net.

Відомості про авторів досвіду:

Козак Світлана Іванівна, вихователь-методист ЗДО № 5 «Золота рибка» Первомайської територіальної громади.

Безпосередній учасник медіаосвітнього проєкту, керівник Клубу «МедіаТОР» Степаненко Світлана Володимирівна, учитель-дефектолог ЗДО № 5 «Золота рибка» Первомайської територіальної громади, керівник клубу «МедіаТОР».

Медіасоціалізація дошкільника в сучасних умовах «Сходинки до медіаграмотності»

Акумулювавши власний досвід у досвід медіапростору, ставши учасником Всеукраїнського експерименту «Стандартизація моделі масового впровадження наскрізної медіаосвіти у вітчизняну педагогічну практику на 2017–2022 роки», в нашому закладі обрано методичну проблему «Медіасоціалізація дошкільника в сучасних умовах» для опрацювання протягом 5 років. Розроблено проєкт «Сходинки до медіаграмотності», метою якого стало забезпечення всебічної підготовки дітей до безпечної та ефективної взаємодії із сучасним медіапростором, формування у них медіакомпетентності відповідно до вікових та індивідуальних особливостей.

Почали з аналізу умов, які сприяли б ефективності розвитку медіаграмотності усіх учасників освітнього процесу. Врахували

актуальні проблеми інформатизації закладу, кожного педагога окремо, визначили показники розвитку професійних знань та умінь, необхідних педагогам для медіаосвітньої діяльності. Проаналізували можливості поєднання традиційних форм взаємодії з родинами з формами із використанням інформаційно-комунікативних технологій.

Очолили цей процес вихователь-методист закладу Світлана Козак та учитель-дефектолог Світлана Степаненко. Педагоги, які пройшли фахову підготовку через участь у обласній творчій групі МОІППО «Від медіексперименту до практики: робота з медіаконтентом на уроці та в позаурочній діяльності» (куратор – Максим Запорожченко, методист МОІППО). Були учасниками вебінару «Школа фактчекерів:

викривати фейки, протидіяти дезінформації», який відбувся за підтримки Академії Української Преси. Спікери: Валерій Іванов, Андрій Юричко, Олександр Гороховський; відвідали онлайн – школу «Digital – teacher: онлайн інструменти у навчанні медіаграмотності». Спікери: Тетяна Іванова і Світлана Ізбаш; із задоволенням набиралися досвіду від колег через участь у проєкті «Вивчай та розрізняй: інформедійна грамотність», що виконується Радою міжнародних наукових досліджень та обмінів (IREX) за підтримки Посольств США та Великої Британії в Україні, у партнерстві з Міністерством освіти і науки України та Академією Української преси; брали участь у онлайн – тренінгу з імерсивними технологіями занурення у віртуальний освітянський простір «Digital-trainer: антитіла до інфодемії», на якому отримали «щеплення» від інфодемії та сформували стійкі антитіла навчившись працювати на платформі «MIRO» за авторською програмою Тетяни Іванової та Світлани Ізбаш, організатором якого виступила Академія Української Преси за підтримки Фонду Фрідріха

родних наукових досліджень та обмінів (IREX) за підтримки Посольств США та Великої Британії в Україні, у партнерстві з Міністерством освіти і науки України та Академією Української преси; брали участь у онлайн – тренінгу з імерсивними технологіями занурення у віртуальний освітянський простір «Digital-trainer: антитіла до інфодемії», на якому отримали «щеплення» від інфодемії та сформували стійкі антитіла навчившись працювати на платформі «MIRO» за авторською програмою Тетяни Іванової та Світлани Ізбаш, організатором якого виступила Академія Української Преси за підтримки Фонду Фрідріха

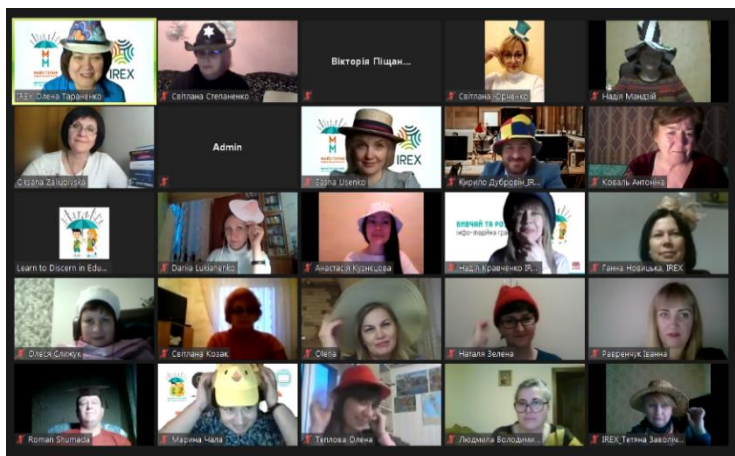

Науманна За Свободу Friedrich Naumann Foundation Ukraine and Belarus.

Важливими умовами формування медіакомпетентності педагога вважаємо наявність фундаментальної підготовки з володіння комп'ютерною грамотністю, без якої неможлива експлуатація засобів ІКТ і реалізація їхнього потенціалу в освітніх цілях. Цей щабель ми успішно здолали за попередніх п'ять років через функціонування клубу комп'ютерної грамотності «Калейдоскоп». Рівень володінням комп'ютерною грамотністю педагогами закладу: із 26 педагогів – рівень користувача – 6 (21%), активного користувача – 16 (66%), експерта – 4 (13%). Завдання на рівні кадрового ресурсного забезпечення – а саме наявність вихователя, який володіє навичками роботи на персональному комп'ютері та вміє застосовувати ІКТ на рівні інтеграції в існуючий освітній простір, забезпечене на достатньому рівні, що дало нам змогу оптимізувати та осучаснити освітньо-виховний процес.

Але ж ми чітко розуміли, що сучасний педагог повинен вміти використовувати у своїй педагогічній діяльності не тільки комп'ютер та новітнє мультимедійне обладнання, а й створювати власні освітні ресурси та впроваджувати їх у педагогічній діяльності. Зокрема, медіакомпетентний педагог повинен уміти здійснювати критичний огляд медіапродуктів, застосовувати раціональні методи пошуку, відбору, систематизації та використання медіатекстів, здатен протистояти маніпуляції та пропаганді тощо.

Будь-яка робота починається з діагностичного блоку. І ми – не виняток. Здійснили самодіагностику рівня навичок розвитку медіаграмотності. Протестували її власний рівень за допомогою авторського тесту «Наскільки ви медіаграмотні?». І чомусь зовсім не здивувалися, що практично всі колеги показали рівень «вдячний споживач інформації» або

«споживач, що коливається» – тобто, мінімальний рівень медіаграмотності. Із метою візуалізації результатів використали техніку «Світлофор медіаграмотності», що характеризує той чи інший рівень за алегоріями кольорів світлофора: червоний (мінімальний), жовтий (оптимальний, мотивований), зелений (критичний споживач інформації). Надалі використовуємо дану техніку і постійно дивимося на цю схему, розміщуємо висновки і «сухі залишки» на «світлофорі» медіаграмотності та спостерігаємо за зміною кольорів.

Далі вивчили вимоги нормативних документів, спланували методичну роботу з кадрами. Була створена цілісна система методичної роботи, спрямована на вдосконалення професійних компетентностей педагогів, інноваційного стилю мислення і діяльності, яка забезпечує саморозвиток та допомагає подолати бар'єри. Розуміли, що найголовніше – не нашкодити.

Визначили три основних вектори діяльності закладу, за якими потрібно працювати:

- формування рівня медіакультури батьків;
- закладення підвалин медіаграмотності дітей;
- пошук нових форм роботи з усіма учасниками освітнього процесу з формування медіаграмотності.

Для цього з педагогами були проведені наступні заходи: теоретичний блок включав інформацію з тем «Актуальність впровадження медіаосвіти та медіаграмотності в закладах освіти», «Медіаосвіта як важливий чинник формування особистості в умовах сучасного освітнього простору», «Медіакультура та медіаграмотність педагога, як складові педагогічної майстерності», «Особливості розвитку медіаосвіти в Україні», «Специфіка впровадження дошкільної медіаосвіти». Це спонукало до творчого підходу реалізації Концепції впровадження медіаосвіти в Україні (нова редакція). Під час навчання й самоосвіти вихователі набували уміння визначати місце медіа в освітньому процесі, об'єктивно аналізувати та доречно застосовувати

медіаінформацію, підвищили власну педагогічну майстерність щодо використання медіапродукції в організації пізнавальної діяльності.

Однак, семінари, лекції не дали очікуваного довгострокового ефекту. Після потужної теоретичної підготовки педагога потрапляли в звичне буденне оточення з його бюрократією і торованим освітнім процесом і до практичного втілення медіаосвітніх методів справи практично не доходили. Постало питання спрямувати основні аспекти медіаграмотності педагогів на формування готовності педагога активно використовувати інформаційне поле преси, радіо, електронних засобів, інформаційних технологій та Інтернету з метою успішної реалізації завдань освітньої діяльності. Адже, їх успішне впровадження в освітній процес залежить, насамперед, від рівня медіакомпетентності педагога.

Як зауважив М. Маклюен, канадський соціолог і медіапедагог: «Щоб бути по-справжньому грамотним, треба бути грамотним у світі медіа». Однак, «стати медіаграмотним» – не означає пройти певні курси, отримати сертифікат. Медіаграмотність – це практична навичка, риса стилю життя. Контент творить кожен, хто хоче його творити. Інформації стало багато, тому гостро постала проблема її аналізу та критичного сприйняття. І для вироблення таких навичок вихователем-методистом була розроблена програма тренінгів (**додаток 2**). Таке інтерактивне навчання дозволило проявитися «творчому базису» педагогів, активізувало внутрішні механізми, мобілізувало пізнавальні резерви, пробудило інтерес до пізнання, виробило вміння концентруватися на творчому процесі й одержувати від нього задоволення. На тренінгах панувала атмосфера самодіяльності й творчості, загальної захопленості та доброзичливості. На створення такого сприятливого клімату впливало вміння тренера залучати педагогів до планування діяльності; надання педагогам самостійності в роботі, своєчасної кваліфікованої допомоги; вияв педагогічної майстерності; об'єктивне, доброзичливе оцінювання діяльності; бачення більше позитивного, ніж негативного; уміле сприяння розв'язанню конфліктних ситуацій; створення творчої, ділової атмосфери, комфортного психологічного настрою в колективі.

Надалі зрозуміли, що хочеться чогось більшого. Найбільш зацікавлені однодумці об'єдналися у клуб «МедіаТОР» (МедіаТехнології Особистісного Розвитку). Керівником клубу, його ідейним провідником стала педагог Світлана Степаненко. Всі заняття

клубу перетворилися на цікаві зустрічі (додаток 3).

Активними та постійними його учасниками стали Наталія Заставнюк, Людмила Аксьонова, Інна Богульська, Олена Малюта та інші.

Серед цікавих зустрічей клубу – «Медіагостини», «Медіачитання», «Подорож до країни Періодики», колективний похід – перегляд кінофільмів, вистав з подальшим їх обговоренням, організація флешмобів («Я читаю Шевченка», до Дня Матері, Дня Вишиванки, за творами В. Сухомлинського) із подальшою презентацією їх у соціальних мережах, зустрічі з цікавими людьми (місцеві поетеси Л. Лисогурська, А. Григоренко, воїнами, які захищають наш мир і спокій на сході країни), пропаганда цікавих літературних родинок через «Буккросінг» на батьківський загал).

Серед цікавих форм роботи: конкурс «Придумай назву клубу», технологія «Мозковий штурм» (Чим газета відрізняється від журналу?), батл «Чи потрібна гігієна книжкам та читачу?», дискусія «Чому фотографія як вид мистецтва набирає обертів?», «Сучасні телевізійні жанри», презентації «Відомі фотомитці світу та України», «Мій улюблений кіногерой», «Сучасні телевізійні жанри», аналіз медіаконтенту у відповідності манері подання фактичним цілям телеканалу та глядацьким очікуванням, ділові ігри «Сфотографуй емоції-антоніми», «Створи фотографії для аватарки в соціальних мережах (якісний портрет педагога)», «Згадати все» (за кадром із фільму назвати його жанр, кінорежисера та головних героїв) та багато інших. Все спілкування відбувається у форматі «Вільного мікрофона».

Широко застосовуємо притчі, адже психологи стверджують, що алегорія досить ефективний словесний метод для створення довгострокових установок і різних трансформацій невідомого. В образній, художній формі притча змушує нас по-новому подивитися на світ, на себе, на взаємини з людьми, сприяє кращому, глибшому розумінню подій і явищ. Практика показала, що контекстно вдало використані притчі поживляють сприйняття і мотивують учасників, особливо на початок вивчення теми.

Набуття медіаінформаційної грамотності педагогами дозволило нам організувати просвітницьку роботу з батьками вихованців. Адже медіаосвіта батьків – підґрунтя для організації роботи з дітьми. Їх залучення до процесу впровадження медіаосвіти має велике значення для успіху інноваційної діяльності закладу. І сьогодні вона набуває все більшої актуальності, адже саме батьки на своєму прикладі надають дітям можливість зрозуміти, як використовуються медіаресурси в суспільстві, допомогти їм оволодіти навичками використання медіа в процесі комунікації з іншими людьми та забезпечити знаннями про те, як аналізувати, критично осмислювати та створювати медіатексти.

Для початку розробили анкети та провели анкетування батьків для визначення їхньої медіаграмотності, обізнаності щодо психологічних особливостей дошкільників як користувачів медіапродукції та їхніх медіавподобань.

У ході дослідження нами було проведено опитування батьків (66 осіб), які виховують дітей п'ятого та шостого років життя. З'ясували, що 84 % батьків медіаграмотність пов'язують лише з вміннями користуватися комп'ютером, 16 % до зазначених вмінь додали здатність використовувати інші технічні засоби (телевізор, мобільний телефон, планшет тощо). Більше половини респондентів (62 %) вважають, що розвивати медіаграмотність дитини мають спеціалісти. При цьому

вони зазначили, що починати цей процес необхідно лише після вступу дитини до школи.

Зазначимо, що в кожній сім'ї опитаних вдома є комп'ютер. Проте, 24 % батьків категорично не дозволяють своїй дитині ним користуватися. Вони переконані, що комп'ютер – це «зло, від якого треба берегти маленьку дитину»,

пов'язуючи свою заборону із шкідливістю для здоров'я (вплив на зір, психіку, тощо), великою кількістю негативної інформації, зі страхами викликати комп'ютерну залежність від ігор тощо. 57 % батьків теж погодилися з вищезазначеними проблемами, однак зізналися, що дозволяють своїм дітям і грати на комп'ютері, і дивитись ці «безглузді мультфільми», додавши при цьому, що «це набагато краще, ніж бігати незрозуміло де і незрозуміло з ким». Дві третини опитаних батьків постійно критикують і сварять своїх дітей за їх уподобання, однак виправити ситуацію не можуть. Лише 21 % респондентів спокійно ставляться до спілкування дитини з комп'ютером, контролюючи цей процес. Вони підбирають цікаві розвивальні ігри, обмежують перебування дитини біля комп'ютера, разом з дітьми переглядають всі передачі, якими цікавляться їхні малюки та роблять спроби спільно обговорити позитивні та негативні сторони побаченого. Однак, майже всі вони тією чи іншою мірою відчувають труднощі у такому виді діяльності.

Таким чином, за результатами проведеного опитування зробили висновок про те, що батьки, в основному, не розуміють сутності медіаграмотності, не усвідомлюють необхідності її розвитку в своїх дітях, а відтак, не володіють методами, засобами, прийомами даного виду діяльності. Вирішення такої проблеми лежало в площині лише тісної співпраці закладу з родинами вихованців.

Все це спонукало нас до проведення просвітницької роботи з батьками, до їхнього навчання вмілому, а головне безпечному користуванню медійною продукцією. Почали із включення сім'ї в освітній простір з використанням нових технічних засобів. Активно

використовували ІКТ в організованій роботі з батьками, пропонували різні форми взаємодії: створення мультимедійних презентацій, виготовлення друкованої продукції за допомогою офісних програм «Publisher», «PowerPoint», онлайн тестування та опитування, онлайн спілкування. За допомогою сайту закладу були проведені тестування та опитування «Чи корисне знання ПК сучасному дошкільнику?», «Вимоги до користування ПК в домашніх умовах», «Як обмежувати час спілкування з гаджетами?», «Готовність старших дошкільників до навчання у школі» та інші.

Поступово була вибудована медіаосвітня стратегія для батьків на рівні посередництва: від чуйної підтримки до розумної вимогливості. Визначили напрями діяльності: інформування про нововведення та події із життя закладу; спонукання до включення в процес активної співпраці щодо впровадження медіаосвіти в систему роботи; формування мотивації до широкоформатного спілкування. Серед цікавих прикладів: тренінги «Інформаційна обізнаність батьків щодо використання медіапродукції для дітей покоління Зет», «Батьки – дитина – Інтернет», «Психологічна залежність від ПК і як її розпізнати?», «Як створити навчальну презентацію з дітьми вдома». Пропонували перегляд мультфільмів, соціальних роликів, які спонукали замислитися над своїм ставленням до навколишнього середовища, до власної дитини. Обговорювали разом, психолог пропонувала замальовувати свої емоції після перегляду мультфільму або сюжету реклами, а потім проводила детальний аналіз із подальшим наданням рекомендацій батькам щодо навчання сприйманню інформації з екрана, оцінювання якості контенту, формування у них критичного мислення.

Таким чином, здійснюючи просвітницьку роботу з батьками, переплітаючи традиційні та нетрадиційні форми роботи, визначили оптимальні засоби психолого-педагогічного впливу на батьків, з метою набуття навичок роботи з медіапродукцією, яку споживають діти, а саме: сортування мультфільмів, відеороликів, комп'ютерних ігор, соціальної реклами, тощо. Активно використовуємо мережу Інтернет та інформуємо про роботу, новини, проєкти, поширюємо інформацію, проводимо онлайн-опитування, рекомендуємо сайти на допомогу батькам з корисною інформацією щодо навчання та розвитку дошкільників, надаємо списки небезпечних відеоігор та вправ,

виставляємо відеоролики та фото з проведених семінарів, долучаємо до практичних майстер-класів із виготовлення виробів з різних матеріалів та різними техніками, виставляємо на сайті віртуальні вернісажі.

Зробили висновок, що найкраще прищеплювати медіаграмотність з раннього дитинства через інтеграцію її елементів в освітній процес. Чому? А тому, що ми спостерігаємо на

кожному кроці наступну картину: мама годує новонароджену дитину, а сама в цей час або сидить перед телевізором або комп'ютером, а швидше за все тримає в руці який-небудь гаджет. А що ж дитина? А дитина поступово спочатку звикає до яскравої плями, потім починає реагувати на звук, потім на швидку зміну кадрів цих медіазасобів... і все. Дитина вже залежна від гаджетів. Як же захистити дитину? Її потрібно не захищати від медіа, а готувати до активної участі в медіапроцесах. Дошкільникам доводиться стикатись з великою кількістю інформації, яка надходить із різних джерел – щодня, щохвилини. Засвоювати й відтворювати її, аналізувати, формувати свою думку з приводу чи іншого факту.

Однією із цікавинок для роботи з дітьми вважаємо лепбуки (від англ. «lap book» – книга на колінах) – інтерактивну розвивальну гру-теку, за допомогою якої можна працювати з будь-якою інформацією. Тим більше, що такі теки дитина може виготовляти самостійно, з допомогою батьків. Для цього необхідно відшукати потрібну інформацію (в пригоді стають Інтернет, преса, книги тощо), критично оцінити її, обрати найцікавіші матеріали, а потім донести цю інформацію до інших. Лепбуки постійно оновлюються, доповнюються, видозмінюються. Робота з лепбуком дозволяє нам формувати у дітей критичне мислення, вміння аналізувати медіатексти і створювати їх самостійно. По своїй суті лепбук – це тека або міні-книжка, в якій систематизовані знання з певної програмової теми: «Пори року», «Гриби, ягоди», «Професії», «Фрукти й овочі» тощо.

Широко використовуємо слайд-фільми (або презентації) створені за допомогою програми «Power Point», навчальний

комп'ютерний фільм, який навчилися анімувати та озвучувати. Це найбільш популярний та доступний засіб представлення текстової, графічної та іншої інформації персонально для одного глядача чи групи осіб (на персональному комп'ютері чи в мережі Інтернет). Особисто Світланою Степаненко розроблені презентації з добіркою відеоматеріалів за методичними рекомендаціями для тифлопедагогів і вихователів спеціальних дошкільних закладів та спеціальних груп для дітей з порушенням зору при дитячих садках загального типу Олесі Чопик «Організація корекційно-компенсаторної роботи з дітьми, що мають порушення зору» за усіма лексичними темами.

Опанували також створення відеороликів, створених за допомогою програм «Windows Movie Maker», «Camtasia Studio 7» із фотографій, картинок, ілюстрацій з ефектом руху відеокамери зображенням, накладанням тексту, застосуванням фонової музики.

За допомогою таких фільмів і презентацій розв'язуємо будь-які завдання в рамках освітніх напрямів БКДО. Важливо, щоб задум кожної інтеграції медіаосвітніх завдань у традиційний освітній процес відповідав інтересам та віковим можливостям дітей, сприяв отриманню нових знань, активізації пізнавальної активності й розвитку творчого потенціалу. І звичайно ж, важливою умовою організації ігрових форм медіаосвітньої роботи виступають створення доброзичливого середовища, щира зацікавленість педагога у спілкуванні з дитячим колективом і світом медіа.

З метою формування медіаграмотності дошкільників організуємо цільовий перегляд мультиплікаційних фільмів. Це дозволяє розвивати у дитини допитливість, спостережливість, увагу, прагнення до самостійного пошуку відповідей і рішень, елементарні навички аналізу медіатексту, збагачує почуття та емоційну сферу дитини, сприяє формуванню її характеру, закладає фундамент майбутнього світогляду. Це дозволить у майбутньому сформувати у дитини критичне мислення.

Однак, тут є один момент, на який слід звернути увагу. Неконтрольований перегляд мультфільмів формує у дитини викривлену картину світу. Практика доводить, що найчастіше малюки симпатизують саме негативним персонажам. Тому організуємо цільовий коментований перегляд мультфільмів, під час якого проводимо аналіз персонажів та їх вчинків. При формуванні уміння

аналізувати мультфільми звертаємо увагу на художнє оформлення, «промальовування» – представлення персонажів: відображення характерів і рис персонажів в їх поведінці, зовнішньому вигляді; розгортання сюжету, взаємозв'язок його частин.

Найбільший інтерес у дошкільників викликають творчо-пошукові та ігрові самотійні завдання на матеріалі мультиплікаційних фільмів. Дітей дуже захоплює процес створення власних медіатекстів (творчих розповідей) на задані або вільні теми. Веселі конкурси та ігри, вікторини на знання мультфільмів, змагання, придумування забавних історій-продовжень або змін сюжету і персонажів, розігрування-драматизація невеликих костюмованих сценок, створення поробок та малюнків, самотійна художня діяльність за мотивами улюблених мультфільмів – ці заняття викликають жвавий інтерес у дітей.

Також у нашій медіаосвітній діяльності набувають поширення ігри-імпровізації, театралізовані, рольові, сюжетно-рольові та інші ігрові види діяльності з використанням медіаматеріалу (у тому числі й мультиплікаційних фільмів). Важлива і цікава справа – виготовлення саморобок, особливо за мотивами улюблених мультфільмів, фільмів, казок. тощо. У групових кімнатах закладу доцільно створені місця для постійних та змінних осередків творчості, де діти мають можливість зайнятися улюбленою справою за власним бажанням.

Серед інших видів діяльності: дидактичні, сюжетно-рольові, творчі ігри, ігри-драматизації, екскурсії по цікавим куточкам міста, відвідування музею, а також віртуальні екскурсії музеями, визначними місцями України, далекими країнами. Організуємо фотосесії для сайту закладу, пояснюючи дітям на практиці, що таке план, ракурс, освітлення, композиція, викладаємо спільні фото роботи театралізованого гуртка. Також вважаємо, що ігри з конструктором «Лего» є першими сходишками розвитку критичного мислення дошкільників.

Фотоколаж – цікава форма роботи з дітьми дошкільного віку. Започатковано випуск тематичних газет разом з батьками «Що нам осінь принесла», «Реклама зими», «Про безпеку дошкільнятам», «Як ми відпочивали влітку» та інші... У мережі завжди можна знайти яскраві картинки, зображення за потрібною темою. Зацікавила як батьків, так і малюків спільна діяльність у ZOOM-спілкуванні: створення книжечки в програмі «Mystorybook».

Інтерв'ю – цікавий вид роботи. Спочатку знайомимо дітей з новими словами (репортер, респондент, журналіст), вчимо сміливо говорити в мікрофон. Потім обговорюємо можливі теми. Репортери починають задавати питання. Діалог колективно обговорюється. У нашій практиці використовувалися теми «Що ми побажаємо Діду Морозу?», туристичні походи, походи в ляльковий театр, обговорення свята, виставки малюнків, цікавої книги, найцікавішої події за тиждень, відеозвернення Діда Мороза, який заблукав з подарунками та потребує допомоги.

Ще один вид роботи – ZOOM-спілкування – це і засіб розвитку мовлення і можливість «провідати» хвору дитину, отримати фільм від істот, які живуть в далекому Космосі. Можливі теми обговорюються.

Отже, можемо з упевненістю стверджувати, що медіазасоби інтегруються в будь-який розділ програми. З цією думкою звернулися до управління освіти Первомайської міської ради. Нам запропонували майданчик локації на міській серпневій педагогічній конференції 2019 року для презентації теми: «Медіаграмотність як сучасна потреба інформаційного суспільства». Як результат – до роботи долучилися педагоги дошкільних закладів міста, які зацікавилися впровадженням нової цікавої технології. За ініціативи та підтримки методиста управління освіти Тетяни Чікрижової була створена міська творча група «Медіадидактичний супровід освітнього процесу» (2019–2020 н. р.), яка функціонує і зараз. Вона об'єднала креативних педагогів однодумців: вихователів-методистів Ірину Григорчак (ЗДО № 1), Ірину Розумняк (ЗДО № 21), Аліну Карлюгу (ЗДО № 24), Світлану Степовенко (ЗДО № 25) та вище перелічених педагогів нашого закладу (модератор групи – Світлана Козак). Свою діяльність спрямували на реалізацію уже напрацьованого творчого потенціалу та пошук ефективних шляхів його застосування. Результатом роботи групи стане посібник під однойменною назвою, до якого увійдуть узагальнені матеріали Людмили Аксьонової «Розробки методичних заходів для педагогів «Розвиваємо критичне мислення дітей дошкільного віку засобами спадщини В. Сухомлинського», Аліни Карлюги «Використання медіазображень як засобу розвитку критичного мислення дітей дошкільного віку», Ірини Розумняк «Розвиток критичного мислення старших дошкільнят шляхом використання коміксів у контексті медіаосвіти», Світлани Степовенко

«Методичні прийоми розвитку критичного мислення дітей дошкільного віку за мотивами народних казок». У стадії завершення узагальнення досвіду Людмили Аксьонової «Розвиток передумов критичного мислення дітей дошкільного віку засобами використання спадщини В. Сухомлинського».

Наразі впевнено констатуємо, що **медіаграмотність стає реальністю, а не далекою перспективою.** Моніторингове дослідження сформованості медіаграмотності всіх учасників

Покликання на відеоматеріали:

освітнього процесу нашому закладі засвідчило позитивний результат роботи: активізувалася пізнавальна діяльність дітей, підвищився рівень медіаграмотності як педагогів, так і батьків. Створене єдине інформаційне середовище. Забезпечена активна участь батьків в медіаосвітньому процесі. Медіаосвіта впевнено крокує теренами дошкілля Первомайщини.

Список використаних джерел

- Медіавподобання наших дітей: що ми про це знаємо? Путівник із батьківського посередництва батьки, діти та медіа, Бібліотека масової комунікації та медіаграмотності Академії української преси, Академія української преси, Центр Вільної Преси, 2017, с. 18.
- Медіаосвітні стратегії батьків. Посередництво: від чуйної підтримки до вимогливості. Путівник із батьківського посередництва батьки, діти та медіа, Бібліотека масової комунікації та медіаграмотності Академії української преси, Академія української преси, Центр Вільної Преси, 2017, с. 19.
- Базовий компонент дошкільної освіти (Державний стандарт дошкільної освіти), затверджений Наказом МОНУ від 12.01.2021 № 33.
- Голюк Р. Ш., Голюк О. А., Ковбасюк Т. О. Педагогічні умови розвитку медіаграмотності дітей старшого дошкільного віку, Вінницький державний педагогічний університет ім. М. Коцюбинського, м. Вінниця.
- Голощапова Валерія "Розвиток особистості дитини в умовах

- впровадження STEAM і медіаосвіти, Збірник статей П'ятої міжнародної науково-методичної конференції «Практична медіаграмотність: міжнародний досвід та українські перспективи». – Київ. : Центр Вільної Преси, Академія української преси, 2017.
- Журавель Н. В. Методична робота з кадрами в системі медіаосвіти дошкільного навчального закладу.
  - Земелько Ірина Практика впровадження медіаосвіти в аспекті соціальної адаптації учасників навчально-виховного процесу в умовах інформаційного суспільства, Збірник статей Четвертої міжнародної науково-методичної конференції «Практична медіаграмотність: міжнародний досвід та українські перспективи». – Київ. : Центр Вільної Преси, Академія української преси, 2016, с. 79.
  - Земелько Ірина Медіаосвіта: практики впровадження в аспекті формули нової школи, Збірник статей Восьмої міжнародної науково-методичної конференції «Критичне мислення в епоху токсичного контенту». – Київ : Центр Вільної Преси, Академія української преси, 2020, с. 213.
  - Іржавська Олена Досвід інтеграції медіазасобів в освітній простір сучасного закладу дошкільної освіти. Тулкіт з впровадження медіаосвіти Збірник статей Сьомої міжнародної науково-методичної конференції: Сучасний простір медіаграмотності та перспективи його розвитку. – Київ. : Центр Вільної Преси, Академія української преси, 2019, с. 91.
  - Концепція впровадження медіаосвіти в Україні (нова редакція), свалена Постановою Президії Національної академії педагогічних наук України 27 квітня 2016 року.
  - Качура Олена Інтеграція медіаосвіти в навчально-виховний процес дошкільного навчального закладу Збірник статей Четвертої міжнародної науково-методичної конференції «Практична медіаграмотність: міжнародний досвід та українські перспективи». – Київ. : Центр Вільної Преси, Академія української преси, 2016, с. 53.
  - Качура Олена Формування медіаграмотності дитини в рамках навчально-виховного процесу дошкільного навчального закладу, Збірник статей П'ятої міжнародної науково-методичної конференції «Практична медіаграмотність: міжнародний досвід та українські перспективи». – Київ. : Центр Вільної Преси, Академія української преси, 2017.

- Колісник Валентина Формування культури здоров'я дошкільників засобами медіаосвіти, Збірник статей Четвертої міжнародної науково-методичної конференції «Практична медіаграмотність: міжнародний досвід та українські перспективи». – Київ. : Центр Вільної Преси, Академія української преси, 2016, с. 63.
- Крамаровська Світлана, Стадник Олена Уровадження медіаосвіти в інформаційний простір Харківської гімназії, Збірник статей Четвертої міжнародної науково-методичної конференції «Практична медіаграмотність: міжнародний досвід та українські перспективи». – Київ. : Центр Вільної Преси, Академія української преси, 2016, с. 87.
- Кривенко Тетяна Вивчення досвіду упровадження медіаосвіти у Павлоградській загальноосвітній школі 1-Ш ступенів № 6 (Дніропетровська область), Збірник статей Четвертої міжнародної науково-методичної конференції «Практична медіаграмотність: міжнародний досвід та українські перспективи». – Київ. : Центр Вільної Преси, Академія української преси, 2016, с. 102.
- Кисла Надія Мульти-терапія як засіб розвитку творчих здібностей дітей дошкільного віку, Збірник статей П'ятої міжнародної науково-методичної конференції «Практична медіаграмотність: міжнародний досвід та українські перспективи». – Київ. : Центр Вільної Преси, Академія української преси, 2017.
- Левшина А. С. впровадження інформаційних технологій і медіаосвіти в роботі з дітьми в ДНЗ.
- Лисенко Світлана Мультиплікаційний фільм – засіб формування медіаграмотності дошкільників, Збірник статей П'ятої міжнародної науково-методичної конференції «Практична медіаграмотність: міжнародний досвід та українські перспективи». – Київ. : Центр Вільної Преси, Академія української преси, 2017.
- Лобода Вікторія, Петрова Лариса Інноваційний підхід до формування медіаграмотності освітян Сумщини, Збірник статей Восьмої міжнародної науково-методичної конференції «Критичне мислення в епоху токсичного контенту». – Київ : Центр Вільної Преси, Академія української преси, 2020, с. 351.
- Мотуз Тетяна Використання потенціалу інтернет-ресурсів для створення позитивного іміджу закладу освіти, Збірник статей Восьмої міжнародної науково-методичної конференції «Критичне

мислення в епоху токсичного контенту». – Київ : Центр Вільної Преси, Академія української преси, 2020, с. 209.

- Остапенко Людмила, Соловйова Ольга Інтеграція медіа освітньої компоненти в процес підготовки майбутніх вчителів, Збірник статей Шостої міжнародної науково-методичної конференції «Практична медіаграмотність: міжнародний досвід та українські перспективи». – Київ. : Центр Вільної Преси, Академія української преси, 2018.
- Практичний посібник з медіаграмотності для мультиплікаторів, За загальною редакцією В. Ф. Іванова. — Київ: Академія української преси, Центр вільної преси, 2019. – 100 с.
- Срібна Ірина «Школа медіаграмотності» для шкільних бібліотекарів, або мультиплікація медіаосвіти бібліотечними засобами, Збірник статей Восьмої міжнародної науково-методичної конференції «Критичне мислення в епоху токсичного контенту». – Київ : Центр Вільної Преси, Академія української преси, 2020, с. 244.
- Устименко Тетяна Як виміряти ефективність впровадження медіаосвіти: критерії та індикатори оцінки медіасередовища освітнього закладу, Збірник статей Сьомої міжнародної науково-методичної конференції: Сучасний простір медіаграмотності та перспективи його розвитку. – Київ. : Центр Вільної Преси, Академія української преси, 2019, с. 267.

**Клуб «МедіаТОР»
(МедіаТехнології Особистого Розвитку)**

З досвіду впровадження медіаграмотності в ЗДО №5 «Золота рибка». Медіатренер – Степаненко Світлана Володимирівна.

У 2017 році Первомайський ЗДО № 5 приєднався до впровадження всеукраїнського медіаексперименту (наказ МОН № 1199 від 18 серпня 2017 року «Про проведення всеукраїнського експерименту за темою «Стандартизація наскрізної соціально-психологічної моделі масового впровадження медіаосвіти у вітчизняну педагогічну практику») та впровадження концепції медіосвіти в Україні.

Відповідно до наказу в нашому закладі був створений клуб «МедіаТОР» (МедіаТехнології Особистого Розвитку), який почав працювати з 2017 року, медіатренером у якому запропонували бути мені – Степаненко Світлані Володимирівні. На засідання клубу планувалося залучити всіх педагогічних працівників закладу. Так як готової програми та навичок роботи не було, то за основу спочатку був взятий посібник «Від медіаграмотності до медіакультури» (Навчально-методичний комплекс: програма медіазанять) розроблений авторами Шуляр В. І., Роксіна Т. І., Картузов К. М., Філіна Т. В. та виданий у Миколаєві в 2016 році.

Форма роботи була обрана у вигляді окремих лекційних занять, які проводилися 3 рази на рік, але потім стало зрозуміло, що цього замало і в 2020-2021 н. р. було заплановано й проведено 6 зустрічей під час яких використовувалися різні форми роботи з педагогами: тренінги, практикуми, фішбоули, батли, перегляд відео-презентацій, роликів, організація та створення фільмів, казок із залученням вихованців закладу та педагогів, ZOOM конференцій, Kahoot-ігор, MentiMeter опитування тощо.

Учасниками клубу є всі педагогічні працівники ЗДО: директор, методист, вихователі, учителі-дефектологи, логопед, психолог, керівник музичний, керівник з фізичної культури. Результатом роботи медіаклубу стало удосконалення медіазнань педагогів-учасників: вони навчилися ефективніше протидіяти негативним впливам медіа, критично мислити, вірно споживати інформацію, визначають причини

та наслідки явищ, які відбуваються в суспільстві, впроваджують інновації, креативні підходи до навчання, володіють інформаційною грамотністю.

Перше засідання клубу з медіаграмотності відбулося у 2017 році, на яке запрошувалися всі охочі педагогічні працівники ЗДО №5, всім було цікаво познайомитися з темою над якою наш заклад вирішив працювати наступних 5 років.

На першому засіданні присутні придумали назву «МедіаТОР» (МедіаТехнології Особистого Розвитку).

Метою клубу є:

- удосконалення вміння критично оцінювати інформацію;
- набуття цифрової та інформаційної грамотності;
- розуміння сутності понять: «факт», «судження», «маніпуляція», «журналістські стандарти», «стереотипи», «мова ворожнечі», «кібербезпека», «інформаційна бульбашка», «медіавласники», «прихована реклама»;
- укріплення комунікації між працівниками та батьками, закріплення правил безпечної комунікації в соціальних мережах, на різних сайтах та спільнотах.
- формування уявлення про медіа та достовірність інформації, яка з них надходить, усвідомлення того, як медіа впливають на нашу свідомість, які технології маніпулювання використовують;
- формування навички аналітичного та критичного мислення.
- формування інтересу до вивчення різних джерел інформації для зіставлення різних поглядів та думок.

Формула успіху у вихованні з маленької дитини медіаосвідченої, комунікабельної, творчої особистості досить проста: діти +батьки+медіадосвідчений педагогічний працівник, не зважаючи на посаду в закладі ЗДО, його енергія і самовідданість.

Тому ключовим завданням роботи нашого клубу є надання педагогічним працівникам знання з медіа- та інформаційної грамотності, розвиток критичного мислення в таких спосіб, щоб вони могли самостійно розвивати медіаобізнаність у вихованців та їх батьків.

За період із 2017 по 2021 н.р. роки на базі ЗДО проведено такі заходи,
в яких брали участь всі педагогічні працівники ЗДО № 5 «Золота рибка»:

№	Тема	План, зміст	Медіадосягнення	Форма проведення
2017-2018 н. р.				
1.	Масова комунікація в людському житті	<p>1. Спілкування як необхідна умова життєдіяльності людини та розвитку суспільства.</p> <p>2. Масове спілкування та основні ефекти масової комунікації.</p> <p>3. Поняття про механізм впливу.</p> <p>4. Індустрія масмедіа в Україні.</p> <p>5. Медіа як фактор формування нової картини світу.</p>	<p>- визначають поняття «комунікація», «масмедіа», «медіаконтент»;</p> <p>- розуміють роль медіаосвіти для педагога, батьків, дітей;</p> <p>- розрізняють види медіа</p>	Лекція інформування
2.	Що таке інформація?	<p>1. Класифікація видів інформації.</p> <p>2. Спільна інформація та її властивості.</p> <p>3. Текст та інші носії інформації в масмедіа.</p>	<p>-характеризують типи інформації за критеріями істинності;</p> <p>-викривають неправдиву інформацію;</p> <p>-зацікавлені у володінні інформацією, щодо інформаційних процесів в Україні</p>	Лекція- інформування

		4. Істина, правда, брехня як різновиди інформації. 5. Неправдива інформація та критерії її розпізнавання. 6. Інформаційні процеси в Україні.		
3.	Подорож до країни «Періодики»	1. Вступ. 2. Гра «Розшифруй слово». 3. Історія виникнення книги. 4. Гра «Мозковий штурм». 5. Гра «Знайди слово». 6. Видання, які передплачує наш заклад. 7. Правила гігієни читання. 8. Батл «Чи потрібна гігієна книжкам та читачу: співставлення різних точок зору». 9. Вправа «Мікрофон».	-вміють використовувати періодику для самоосвіти; -зацікавлені в передплаті дитячої преси батьками вихованців та садочком і подальшому використанні цього медіапродукту; -усвідомлено ставляться до медіагігієни читача; -обізнані в історії виникнення книжок і друкування в Україні.	Лекція-тренинг
2018–2019 н.р.				
1.	Візуальний формат медіа	1. Сучасна фотографія та її роль у масовій комунікації. 2. Основні методи фотоманіпуляцій.	-інформовані про історичний аспект відео культури; -вміють розподіляти фото за жанрами та видами;	Лекція. Практикум

		<p>3. Як відрізнити справжнє фото від фейку.</p> <p>4. Жанри і види фотографії. (презентація).</p> <p>5. Професії, пов'язані з фотографією.</p> <p>6. Відомі фотомитці світу та України</p> <p>7. Створення образу людини за допомогою фотографії</p>	<p>-усвідомлюють особливості професій, які пов'язані з фото та відео індустрією;</p> <p>- вміють ставити правильно задачі, щоб отримувати потрібні фотографії;</p> <p>-вміють аналізувати фото, відрізнити справжні фото від фейку</p>	
<p>2. Соціалізація у світ екранних медіа</p>	<p>1. Історія розвитку кіно.</p> <p>2. Види та жанри кіно.</p> <p>3. Анімація як особливий вид кіно.</p> <p>4. Мова кіно. Основні поняття мови кіно.</p> <p>5. Професії, пов'язані з кінематографом. Склад знімальної групи. Видатні режисери сучасності: Україна, світ.</p> <p>6. Сучасні телевізійні жанри. Новини на телебаченні.</p> <p>7. Кіно в Україні.</p> <p>8. Кінопремії.</p>	<p>-ознайомлені з історією виникнення та розвитку кіноіндустрії у світі та в Україні;</p> <p>-розрізняють види та жанри кіно;</p> <p>-розуміють різницю між режисерським та літературним сценарієм;</p> <p>-аналізують процес створення кінопродукції, його мету впливу на глядача</p>	<p>Лекція-інформування</p>	

3.	<p>Особливості сприйняття екранної мови</p>	<p>1. Позитивний і негативний вплив. 2. Телебачення. Регулювання галузі. 3. Рівень перший: загальна картина програмування сучасного телеефіру України. 4. Рівень другий: вплив образної мови. 5. Методи маніпулятивного впливу у ЗМІ.</p>	<p>-знають особливості сприймання дітьми екранних медіа; -визначають технології маніпулятивного впливу на знають способи запобігання йому; -знають кому належать медіа, і чому направлено ведуть пропагандистські дії стосовно власника каналу; -вміють виділяти з програми передач контент, який можна рекомендувати для перегляду дітям дошкільного віку</p>	<p>Лекція. Практикум</p>
2019-2020 н. р.				
1.	<p>Медіаосвіта та медіаграмотність як сучасна потреба інформаційного суспільства. (методист ЗДО № 5 Козак С. І.)</p>	<p>1. Вступ. 2. Гра «Білий шум». 3. Об'єднання учасників для роботи в групах. 4. Вправа «Сутність поняття медіаграмотність». 5. Вправа «Актуальність медіаграмотності».</p>	<p>Див. додатки</p>	<p>Тренінг</p>

		<p>6. Самодіагностика рівня і формування навичок розвитку медіа грамотності.</p> <p>7. Опис результатів тестування.</p> <p>8. Методика «Світлофор».</p>		
<p>2.</p> <p>Найдавніший представник медіакнижки. Періодична преса садочка</p>		<p>1. Вступ.</p> <p>2. «Чудові супер книги світу».</p> <p>3. «Музеї книжок».</p> <p>4. «Фішбоул» правила гігієни читання книжок.</p> <p>5. Періодика нашого садочка.</p> <p>6. Вправа «Мікрофон».</p>	<p>-характеризують, аргументують психофізіологічні порушення здоров'я, які виникають унаслідок контакту з таким видом медіа як книжка;</p> <p>-володіють правилами гігієни читання та рекомендують способи їх донесення до дитячої аудиторії;</p> <p>-обізнанні у періодичних виданнях, які передплачує заклад та можливістю друкування своїх здобутків</p>	<p>Практикум</p>
<p>3.</p> <p>Обачність. Пильність. Захист. Ввічливість. Сміливість. 5 модулів для педагогів 3</p>		<p>1. Вступ.</p> <p>2. Модуль 1. Навчання правил безпеки й конфіденційності в Інтернеті.</p>	<p>-пояснюють специфічні загрози під час використання Інтернету;</p> <p>-навчилися технологіям та способам захисту від потенційної небезпеки;</p>	<p>Тренінг</p>

<p>мережевого етикету й безпеки</p>	<p>3. Тест «Навчання правил безпеки й конфіденційності в Інтернеті».</p> <p>4. Модуль 2. Безпека користування мобільними пристроями.</p> <p>5. Тест «Безпека користування мобільними пристроями».</p> <p>6. Модуль 3. Безпечний пошук інформації.</p> <p>7. Тест «Правила безпечного пошуку інформації».</p> <p>8. Модуль 4. Самозахист від фітінгу та шахрайства.</p> <p>9. Тест «Убезпечте себе від фітінгу та шахрайства».</p> <p>10. Модуль 5. Турбота про свою репутацію в мережі. Кібербулінг.</p> <p>11. Тест «Турбота про свою репутацію в мережі».</p> <p>12. Гра «Передай рух - поділись інформацією».</p> <p>13. Висновки.</p>	<p>-знають: специфічні Інтернет-загрози; технології та способи захисту особистості користувача під час його перебування у просторі Інтернету; способи відсіювання непотрібної та негативної інформації; основні психологічні та моральні засади безпечного перебування в Інтернеті.</p> <p>-вміють: визначати потенційну загрозу від відвідування незнайомих сайтів;</p> <p>-використовувати способи захисту особистості користувача під час його перебування у просторі Інтернету; користуватися Інтернетом відповідно до основних психологічних і моральних засад.</p>	
--	---	--	--

2020–2021 н. р.				
1.	<p>Просунутий пошук та організація інформації</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Алгоритм створення особистого кабінету для проходження модулів. 2. Створення в Zoom-конференції. 3. Просунутий пошук (Перегляд в Zoom). 4. Висновки. 	<p>-зареєструвалися на курси в МОІПО та створили особистий кабінет на платформі слухачів курсів;</p> <p>-володіють елементарними навичками, як входити та працювати в «Zoom»;</p> <p>-обізнані з лайфхаками пошуку інформації в «Google»</p>	Практикум
2.	<p>Соцмережі для професійних цілей</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Лайфхаки, які покращують результати пошуку в «Google». 2. Перегляд відео «Соцмережі для професійних цілей». 3. Тест «Соцмережі для професійних цілей». 4. Висновки. 	<p>-закріпили знання з пошуку інформації в «Google»;</p> <p>-розширили можливості у просуванні особистості та професійному зростанні.</p>	Практикум
3.	<p>Авторські права. Академічна доброчесність.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Вступ. 2. Перегляд відео «Авторські права». 3. Перегляд відео «Академічна доброчесність». 	<p>-розуміють поняття «академічна доброчесність», важливість виховання правдивості та чесності;</p>	Практикум

		<p>4. Перегляд відео «Академічна доброчесність».</p> <p>5. Створення авторського малюнка.</p> <p>6. Висновки.</p>	<p>- називають 6 фундаментальних принципів академічної доброчесності: чесність, довіра, справедливість, повага, відповідальність та сміливість;</p> <p>- розуміють види порушення академічної доброчесності: академічний плагіат, фабрикація та фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання, допомога під час тестів, використання «шпоргалок», технічних засобів, проходження випробувань іншими особами, необ'єктивне оцінювання під час атестації та сертифікації.</p>	
4. Технології та здоров'я	<p>1. Вступ.</p> <p>2. Перегляд відео «Технології та здоров'я».</p> <p>3. Тест «Технології та здоров'я».</p> <p>4. Висновки.</p>	<p>- усвідомлюють значення здоров'я, здоров'язбережувального простору для людини;</p> <p>- знають основні ознаки медіа-залежної людини та способи їх подолання;</p>	Практикум	

5.	Вдосконалення цифрових навичок	<p>1. Вступ.</p> <p>2. Перегляд відео «Вдосконалення цифрових навичок».</p> <p>3. Mentimeter. «Терміни, з якими знайомились на засіданнях з медіаграмотності».</p> <p>4. Mentimeter. «Яку людину можна назвати медіаграмотною?»</p> <p>5. Гра «Крокодил»</p> <p>6. Висновки</p>	<p>-володіють медіатермінологією;</p> <p>-усвідомлення, що інформацію людина сприймає по різному і також по різному її передає, іноді вводячи в оману</p>	Практикум
6.	Цифрові навички	<p>1. Вступ.</p> <p>2. Перегляд відео «Тестування та перевірка знань».</p> <p>3. Презентація гри «Я медійник».</p> <p>4. Гра Kahoot «На скільки я медіаграмотний?».</p> <p>5. Висновки.</p>	<p>-обізнані, що анкетування батьків та перевірку обізнаності з того чи іншого питання можна здійснювати за допомогою Google форм (Клас);</p> <p>-розуміють роль журналістських навичок та прагнуть покращити свої знання з медіаграмотності</p>	Практикум

Творчою групою проведено анкетування батьків «Вплив інформаційного простору на розвиток дитини дошкільного віку», розроблено інформаційний бюлетень «На допомогу вихователям дошкільних навчальних закладів» у якому подано літературні твори, мультиплікаційні фільми, кінофільми, телевізійні програми, твори живопису, які педагоги пропонують для демонстрації та роботи з дошкільниками.

Дуже цікавий досвід був у роботі з сім'ями вихованців. В ZOOM-спілкуванні батькам разом з малюками пропонувалося створити книжечку в програмі «Mystorybook».

У творчій групі створено відеороботу, яка брала участь у конкурсі громад «Казка про коронавірус» (2021 р.).

Продовжуємо співпрацю з нашими випускниками і у 2020 році за ініціативи Степаненко С. В. у співпраці з вихователем – мамою українського воїна Малютою Оленою Олександрівною разом з 4-А класом (випускники нашого закладу, у яких вихователем була Олена Олександрівна), взяли участь у щорічному заочному обласному конкурсі з інфомедійної творчості «Пролісок» (2 вікова категорія) у номінації «Соціальна реклама».

Також створено відео флешмоби до дня народження В. О. Сухомлинського, Т. Г. Шевченка, Дня Матері «Дотик до душі».

Ми активні читачі журналу «Джміль» і у лютому 2021 р. надіслали матеріали на участь у конкурсі «Нова обкладинка улюбленої книжки» за підтримки Фондації Дарини Жолдан і з нетерпінням чекаємо, коли побачимо наших вихованців на сторінках цього журналу.

У рамках проєкту «Вивчай та розрізняй: інфо-медійна грамотність», що виконується Радою міжнародних наукових досліджень та обмінів за підтримки Посольств США та Великої Британії у співпраці з МОН України та Академією Української Преси у 2021 році ми отримали книжкові подарунки, які є у вільному доступі в методичному кабінеті:

1. Методичні «родзинки» онлайн-тренінгу з медіаграмотності «Будь в тренді: міг в online!»: практичний посібник/за заг. ред. В. Іванова, Київ: Академія української преси, Центр вільної преси.

2. Діпфейк та дезінформація : практ. посіб. / Агнешка М. Вальорска ; пер. з нім. В. Олійника – К. : Академія української преси ; Центр Вільної Преси, 2020.

3. Навчальний календарик розвитку критичного мислення». Робочий зошит для дітей старшого дошкільного віку/ Степанова Н. М. – Київ: Академія української преси.

4. Медіаосвіта в школі та на уроці: Основи і приклади» Тулодзєцький Г., Герціг Б., Графе С./за загал. ред. В. Ф. Іванова; пер. з нім. В. Климченка.- К: Академія української преси, центр вільної преси, 2020.

5. Ліберальний дискурс масмедіа: Навчальний посібник» / За загал. ред. В. Ф. Іванова. – К.: АУП, 2011

Із 2019 року педагоги закладу є учасниками обласної творчої групи педагогів експериментальних закладів освіти «Від медіаексперименту до практики: робота з медіаконтентом на уроці та в позаурочній діяльності», на базі Миколаївського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти в рамках реалізації всеукраїнського експерименту «Стандартизація наскрізної соціально – психологічної моделі масового впровадження медіаосвіти у вітчизняну педагогічну практику» (координатор в Миколаївській області – Максим Запорожченко, методист МОІППО).

У 2020-2021 н. р. із радістю набираємося досвіду від колег із усієї України зареєструвавшись на засідання клубу медіатренерів «Майстрення медіаграмотності» у рамках проекту «Вивчай та розрізняй: інфо-медійна грамотність». Заходи проекту розраховані на широку громадську та освітянську спільноту для обміну ідеями, новими інструментами онлайн-навчання медіаграмотності, цікавими вправами, завданнями та активностями.

**Під час організації освітнього процесу
з вихованцями нашого закладу користуємось
такими посібниками/програмами:**

1. Від медіаграмотності до медіакультури : навчально – методичний комплекс: медіазанять) розроблений авторами Шуляр В. І., Роксіна Т. І., Картузов К. М., Філіна Т. В. – Миколаїв: ОІППО, 2016.

2. «Методичні «родзинки» онлайн-тренінгу з медіаграмотності «Будь в тренді: міг в online!»: практичний посібник / за заг. ред. В. Іванова, Київ: Академія української преси, Центр вільної преси, 2020.

3. «Діпфейк та дезінформація» практичний посібник / Агнешка М. Вальборська; пер.з нім. В. Олійника – К.:Академія української преси; Центр Вільної Преси, 2020.

4. «Навчальний календарик розвитку критичного мислення». Робочий зошит для дітей старшого дошкільного віку / Степанова Н. М. – Київ: академія української преси, 2020.

5. «Інфо-медійна грамотність онлайн. Посібник для тренера». Розроблений в рамках проєкту «Вивчай та розрізняй: інфо – медійна грамотність». Київ : IREX, 2021.

7. Пакет дидактичних матеріалів «МЕДІАГРАМОТНІСТЬ як інструмент активного освоєння комунікаційних середовищ», Львів. 2016 р.

8. Soft-skills для розвитку дитини: емоційний інтелект, комунікація та медіаграмотність. Медіаальбом для наймолодших / Ю.М. Зоря, Н. М. Степанова/ За редакцією О. В. Волошенюк. Ілюст. А. О. Павленко — Київ: Академія української преси, Центр вільної преси, 2021.

9. Медіасвіт для дошкільнят : парціальна програма для дітей старшого дошкільного віку / Василюк С. М., Алексеїчик О. В., Проценко О. В., Абаляєва Л. Ю., Чашка Т. М., Стеніна Л. В., Шелкова С. В.; за заг. ред. О. В. Волошенюк, Г. А. Дегтярьової, В. Ф. Іванова. – Київ : Академія української преси, Центр вільної преси, 2019.

10. Медіадошкільник : парціальна програма з медіаосвітньої діяльності для дітей старшого дошкільного віку (6-й рік життя) / Г.А. Дегтярьова, О.С. Тарасова, А.П. Фоменко; за заг. ред. О.В. Волошенюк, Г.А. Дегтярьової, В.Ф. Іванова. – Київ : Академія української преси, Центр

вільної преси, 2019.

11. Медіаграмотність і критичне мислення в закладі дошкільної освіти. Навчально-методичний посібник./ за редакцією О. В. Волошенюк, В. Ф. Іванова, Г. А. Дегтярьова – Київ: АУП, ЦВП, 2020.

12. Казки і фарби: парціальна програма розвитку творчих здібностей дітей 4-6 років на заняттях із малювання з використанням елементів медіаосвіти / Т.М. Чашка; за заг. ред. О.В. Волошенюк, Г.А. Дегтярьової, В.Ф. Іванова. – Київ : Академія української преси, Центр вільної преси, 2018.

Річний план медіавсебуча «МедіаТОР»

Місяць	Тема	Зміст роботи
Жовтень	Медіаграмотність	<ol style="list-style-type: none"> 1. Вступ «Неправильні рішення». 2. Дошка «Padlet» (стікери до трьох колонок). 3. Перегляд відео «П'ятихвилинка медіаграмотності» серія 1. 4. До планування: «Навчальний календарик розвитку критичного мислення». 5. Soft skills для розвитку дитини: емоційний інтелект, комунікація та медіаграмотність. Медіаальбом для наймолодших. 6. Вправа «Знайди лівшу». 7. Гра «Як ти думаєш, яке продовження у мультфільма?».
Листопад	Журналістські стандарти	<ol style="list-style-type: none"> 1. Можливості дошки «Padlet» «Веселка привітань» 2. Перегляд відео «П'ятихвилинка медіаграмотності» серія 2. 3. Гра «Відрізнити фейк від правди». 4. Вправа «Знайди власника кабінету». 5. Інструктаж по роботі з інтерактивною дошкою Padlet.
Грудень	Медіавласники	<ol style="list-style-type: none"> 1. Мінілекція «Особливості та специфіка онлайн-навчання». 2. Організація батьківських зборів у форматі ZOOM конференції. 3. Перегляд відео «П'ятихвилинка медіаграмотності» серія 3 4. Дошка «Padlet». Медіа та їх власники. 5. Вправа «Східний базар».

Січень	Фейки	<ol style="list-style-type: none"> 1. Перегляд відео «П'ятихвилинка медіаграмотності» серія 4. 2. Вправа «Фейк чи правда». 3. Дидактичні можливості програми Kahoot в онлайн спілкуванні
Лютий	Соціологія вирішує все	<ol style="list-style-type: none"> 1. Чек-аут «Діаграма настрою» 2. Перегляд відео «П'ятихвилинка медіаграмотності» серія 5 . 3. Аналітична вправа «Аналіз статті на визначення фактів і суджень» 4. Вивчення платформи MentiMeter та її можливостей
Березень	Мова ворожнечі	<ol style="list-style-type: none"> 1. Чек-аут «Який ви сьогодні зайчик?» в ZOOM 2. Перегляд відео «П'ятихвилинка медіаграмотності» серія 6 . 3. Вправа «Kahoot» « Як вірно сказати». 4. Рефлексія «Діаграма настрою» MentiMeter.
Квітень	Стереотипи	<ol style="list-style-type: none"> 1. Чек-аут «Знайдіть кошеня». 2. Перегляд відео «П'ятихвилинка медіаграмотності» серія 7. 3. Вправа «НОМОмедіаграмотний» в Padlet.

РОЗДІЛ ІІІ. МЕДІАОСВІТА В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

ВОЗНЕСЕНЬКА ЗАГАЛЬНООСВІТНЯ ШКОЛА І-ІІІ СТУПЕНІВ № 2 ВОЗНЕСЕНЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Адреса установи: Миколаївська область, м. Вознесенськ,
вул. Центральна, 6-А

Ел. адреса: voznescensk.school2@gmail.com.

Сайт закладу: <http://voznescenska-zschool-dva.blogspot.com>.

Сторінка на Facebook: <https://www.facebook.com/voz.school2>.

Інформація про авторів: Градовська Олена Володимирівна,
Вальо Ірина Мирославівна, учителі початкових класів.

Інформація про педагогів, які також впроваджують або впроваджували медіаграмотність у закладі: Кийко Олена Анатоліївна, вчитель інформатики, вчителі 1–4 класів (Репушевська Оксана Вікторівна, Паладій Наталя Миколаївна, Костенко Оксана Анатоліївна, Чмельова Наталя Миколаївна, Ковчинська Майя Сергіївна).

Наш заклад розпочав роботу з упровадження медіаграмотності в 2018 році, після відвідування вчителями навчальних тренінгів «Я у медіапросторі» (м. Херсон). Після повернення, учасники поділилися набутими знаннями з колегами та директором школи. Інтеграція курсу «Я у медіапросторі» в навчальні предмети початкової школи була актуальною, тому зацікавила кожного вчителя початкових класів.

У закладі було створено творчу групу «Впровадження медіаосвіти у практику початкової школи». У 2019 році розпочато роботу щодо долучення закладу до всеукраїнського медіаосвітнього експерименту, а Олена Градовська та Ірина Вальо долучилася до роботи в обласній творчій групі «Від медіаексперименту до практики: робота з медіаконтентом на уроці та в позаурочній діяльності» на базі Миколаївського ОІППО.

Інформація про заходи, які проведені в закладі:

2018 рік

1. Апробація моделі впровадження медіаосвіти в освітній процес початкової школи (відповідальні – вчителі 1–4 класів).
2. Створення творчої групи «Впровадження медіаосвіти у практику початкової школи» (відповідальна – Олена Градовська).
3. Проведення навчальних тренінгів «Я у медіапросторі» для вчителів 1-4 класів (відповідальні – вчителі початкових класів).
4. Проведення панорами відкритих уроків у 2–4 класах щодо впровадження медіаосвіти в освітній процес початкової школи (відповідальні – вчителі 2–4 класів).

2019 рік

1. Дослідження якості та ефективності освітнього процесу школи за наслідками експериментальної діяльності (адміністрація школи).
2. Звіт про хід експерименту під час роботи інтерактивного майданчика (відповідальна – Олена Градовська).
3. Засідання методичного об'єднання вчителів початкових класів міста Вознесенська «Медіаосвіта в початковій школі». Поділилися з колегами досвідом та надали поради щодо інтеграції курсу «Я у медіапросторі» в навчальні предмети (формування медіаграмотності школярів за допомогою масмедіа, кінцева мета якої – критичне сприйняття медіаповідомлень; використання медіа в процесі освіти, навчання теорії та формування практичних умінь для опанування сучасних масмедіа (відповідальна – Олена Градовська).
4. Курси підвищення кваліфікації для вчителів 1–4 класів, які проводилися у м. Вознесенську. Градовська О. В. провела тренінг «Я і медіа», надавши практичні поради щодо конструювання медіазанять; залучила вчителів до інтерактивної гри з використанням тематичних понять – «медіапродукт», «медіакухар», «медіаїжа», «медіаофіціант» тощо.
5. Введення щотижневих медіахвилинок для учнів 1–4 класів (відповідальна – Ірина Вальо).
6. Проведення годин спілкування «Я у медіапросторі» (відповідальні – вчителі 1–4 класів).
7. Участь у конкурсі письмових робіт на тему: «Кібербулінг. Як я перестав(ла) бути жертвою» (2–4 класи).

2020 рік

1. Створено сторінку на сайті школи «Впровадження медіаграмотності у практику початкової школи» (<https://cutt.ly/YLzZPWT>).

2. Проведення щотижневих медіахвилинки для учнів 1-4 класів(відповідальна – Ірина Вальо).

3. Проведено Тиждень медіаграмотності «Бути медіаграмотним просто!» (відповідальні – вчителі 1–4 класів).

4. Організовано шкільний конкурс відеороликів «Я маленький режисер» серед учнів 1–4 класів .

5. У рамках всеукраїнського медіаосвітнього експерименту та роботи в обласній творчій групі «Від медіаексперименту до практики: робота з медіаконтентом на уроці та в позаурочній діяльності» (куратор – Максим Запорожченко, методист МОІППО) на базі Вознесенської ЗОШ I–III ступенів № 2 Миколаївської області для учнів початкових класів Вальо І. М. проведено заняття «Україна на карті світу» також проведено тренінг «Орієнтування в сучасному інформаційному просторі» (Градовська О. В.).

6. Участь у конкурсі письмових робіт на тему: «Кібербулінг. Як я перестав(ла) бути жертвою» (2–4 класи).

2021 рік

1. Підведення підсумків ефективності освітнього процесу школи за підсумками експериментальної діяльності щодо впровадження медіаграмотності у практику початкової школи (адміністрація школи).

2. Тиждень здоров'язберігаючої медіаосвіти в школі (відповідальна – Олена Градовська).

3. Проведення щотижневих радіохвилинки з медіаграмотності для учнів 1–4 класів (відповідальна – Ірина Вальо).

4. Засідання творчої групи «Впровадження медіаграмотності у практику початкової школи. Підведення підсумків роботи». (відповідальні – Олена Градовська, Ірина Вальо).

5. Участь у конкурсі письмових робіт на тему: «Кібербулінг. Як я перестав(ла) бути жертвою» (2–4 класи) (відповідальна – Олена Градовська, учителі 2–4 класів).

Інформація про заходи з медіаграмотності в яких брали участь педагоги закладу

2018 рік

- Вчителі початкових класів пройшли онлайн-курс «Медіаграмотність: практичні навички» на платформі «Prometheus» та отримали сертифікати.

- 1 березня 2018 учителі нашого закладу взяли участь у Всеукраїнському занятті «Не віррррр – перевіррр». Захід проходив за ініціативи міжнародної організації IREX в рамках проєкту «Вивчай та розрізняй: інфо-медійна грамотність» за підтримки посольства США та посольства Великої Британії в Україні.

- 22–23 жовтня 2018 року – участь у навчальному тренінгу «Візуалізація навчальної інформації як засіб формування критичного мислення учнів (інструменти для візуалізації даних: створення інфографіки, карти знань, хмари слів, скрайбінг, леп-бук та ін.)» (тренер – Ольга Богданова, методист МОІППО).

2019 рік

- 27 березня 2019 року педагоги закладу взяли участь в обласному семінарі «Розвиток медіаграмотності через наскрізне впровадження інтегрованої моделі медіаосвіти в системі шкільної та позашкільної освіти», що організовано на базі Миколаївського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти.

- 6 квітня 2019 року – участь у обласному семінарі «Академічна доброчесність – передумова якісної освіти», який організований у співпраці Миколаївського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти та Проєкту сприяння академічній доброчесності в Україні – SAIUP, що реалізується Американськими Радами з міжнародної освіти за сприяння Міністерства освіти і науки України та підтримки Посольства США в Україні.

- Онлайн-курс «Бери й роби. Змішане навчання» та платформі «EdEra» (пройшли усі вчителі 1–4 класів, отримано сертифікати).

2020 рік

- Засідання обласної творчої групи з медіаосвіти «Від медіаексперименту до практики: робота з медіаконтентом на уроці та в позаурочній діяльності» на базі Миколаївського обласного інституту

післядипломної педагогічної освіти (куратор – Максим Запорожченко, методист МОІППО).

- Проходження опитування «Медіакультура в умовах пандемії» (відповідальні: Градовська О. В., Кийко О. А., отримано сертифікати).

- Вебінар «Протидія медійним провокаціям дитячої деструктивної поведінки» (спікер – Любов Найдьонова) (вебінар пройшли Градовська О. В. та Вальо І. М.).

- Онлайн-курс «Навички медіації та діалогу для потреб публічної служби» на платформі EdEra (пройшли всі вчителі 1–4 класів, отримано сертифікати).

- Онлайн-засідання обласної творчої групи з медіаосвіти «Від медіаексперименту до практики: робота з медіаконтентом на уроці та в позаурочній діяльності» (II засідання) (куратор – Максим Запорожченко, методист МОІППО).

2021 рік

- Засідання обласної творчої групи з медіаосвіти «Від медіаексперименту до практики: робота з медіаконтентом на уроці та в позаурочній діяльності» на базі Миколаївського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти (куратор – Максим Запорожченко, методист МОІППО).

- Участь у III Всеукраїнській стратегічній нараді з розвитку медіаосвіти «Взаємонавчання, обговорення, перспективи» (організатори – Лабораторія психології масової комунікації та медіаосвіти ІСПП НАПН України (участь взяли Вальо І. М., Градовська О. В.).

- Онлайн-курс «Very Verified» на платформі «EdEra» (пройшли всі вчителі 1–4 класів, отримано сертифікати).

- Онлайн-засідання обласної творчої групи з медіаосвіти «Від медіаексперименту до практики: робота з медіаконтентом на уроці та в позаурочній діяльності» (Градовська О.В., Вальо І. М.) (куратор – Максим Запорожченко, методист МОІППО).

- Сертифікований онлайн-захід «Сучасні підходи до формування медіа грамотності всіх учасників освітнього процесу» (Вальо І. М.).

- Цифрограма для вчителів. Тестування на національній платформі «Дія. Цифрова освіта» (пройшли усі вчителі 1–4 класів, отримано сертифікати).

Інформація про проекти та конкурси з медіаграмотності, в яких брав/бере участь заклад, педагоги чи учні закладу

- Всеукраїнський вебквест «Пригоди крапельки» (кількість учасників: 52, усі отримали сертифікати, 4 учні – заохочувальні призи) (відповідальна – Градовська О. В.).
- Всеукраїнський вебквест «Таємниця планети Шелезяка» (Центр освітніх інновацій. Академія цифрового розвитку) (6 учасників отримали сертифікати) (відповідальна – Кийко О. А.).
- Участь у конкурсі письмових робіт на тему: «Кібербулінг. Як я перестав(ла) бути жертвою» (2–4 класи) (відповідальна – Градовська О. В., вчителі 2–4 класів).
- Заочний обласний конкурс з інфомедійної творчості «Пролісок»–2021 (МОІППО). Номінація «Векторна графіка»: Жосан Крістіна – II місце, Доба Юрій – II місце. Номінація «Соціальна реклама»: Гінкул Максим – II місце (відповідальна: Кийко О. А.).

Інформація про те, якими освітніми програми, посібниками тощо користуються педагоги у власній професійній діяльності

- Медіаграмотність у початковій школі: посібник для вчителя Волошенюк О. В., Ганик О. В., Голощাপова В. В., Дегтярьова Г. А., Іванова І. Б., Кожанова А. Ю., Пиза Г. Ю., Шкребець О. О., Янкович О. І. / За редакцією Волошенюк О. В., Іванова В. Ф. – Київ : ЦВП, АУП, 2018 – 234 с.
- Дидактичний мультимедійний контент для початкової школи «KM MEDIA Ed Profi» – сучасний вітчизняний електронний засіб навчання.
- Пакет дидактичних матеріалів «МЕДІАГРАМОТНІСТЬ як інструмент активного освоєння комунікаційних середовищ», Львів - 2016 р.
- Абетка візуальної грамотності Баликін І., Волошенюк О., Чорний О., Федченко О. / За редакцією Волошенюк О., Іванова В., Євтушенко Р. – Київ : АУП, ЦВП, 2019.
- Медіаграмотність та критичне мислення в початковій школі: посібник для вчителя Бакка Т., Голощাপова В., Дегтярьова Г., Євтушенко Р., Іванова І., Крамаровська С., Мелещенко Т., Шкребець О. / За редакцією Волошенюк О., Дегтярьової Г., Іванова В. - К. : ЦВП, АУП, 2017 - 197 с.

Фото та відеоматеріали

*Участь у конкурсі
письмових робіт на
тему: «Кібербулінг.
Як я перестав(ла)
бути жертвою»
(2-4 класи)*

*Медіахвилинки в
початковій школі*

Тренінг «Безпека в освітньому просторі»

Всеукраїнський вебквест «Пригоди Крапельки»

Тиждень медіаграмотності «Бути медіаграмотним просто!»

Медіатекст «Інтеграція медіаосвіти в практику початкової школи Вознесенської ЗОШ І-ІІІ ступенів №2»

День безпечного Інтернету

Тиждень здоров'язберігаючої медіаосвіти в школі

**ВОЗНЕСЕНЬСКА ЗАГАЛЬНООСВІТНЯ ШКОЛА I-III СТУПЕНІВ № 10
ВОЗНЕСЕНЬСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

Адреса закладу: Миколаївська область, м. Вознесенськ,
пров. Костенка, 1, 56500.

E-mail: school10vozn@ukr.net.

Телефон: (05134) 3 26 95.

Автори опису досвіду: Лапаєва І.М., Базан А.І., Варениця О.А.,
Терещенко Л. П.

Останнім часом у світі все більше уваги приділяється проблемі сприйняття навколишнього світу. Особливо це турбує нас, освітян, оскільки ми стоїмо у витоків формування дитячої свідомості.

Медіаграмотність у школі почали впроваджувати після ухвалення Концепції зі впровадження медіаосвіти в Україні в 2010 році. Протягом кількох років педагоги нашої школи у рамках експериментальної діяльності впроваджували вітчизняну модель медіаосвіти в навчально-виховний процес закладу.

Педагогічний колектив нашої школи, розуміючи актуальність цього курсу, активно впроваджує експериментальний проєкт із медіаосвіти.

Все почалося з випусків шкільної газети, роботи шкільного радіо, проведення щотижневих інформаційно-просвітницьких хвилин та участі вчителів у тренінгах з медіаосвіти. А з 2017 року школа стала учасником експерименту «Стандартизація наскрізної соціально-психологічної моделі масового впровадження медіаосвіти у вітчизняну педагогічну практику».

Ми інтегруємо медіаосвіту в предмети з усіх дисциплін.

Кожен вчитель-предметник шукає та використовує форми, методи та прийоми навчальної діяльності, які мають практичне застосування та сприяють формуванню компетентностей із медіаграмотності.

Учителі все активніше беруть участь у вебінарах, програми яких містять елементи медіаосвіти, критичного мислення. Збільшується кількість вчителів, які використовують онлайн-ресурси для підвищення кваліфікації. Зокрема, платформи «На урок», «Всеосвіта», «Prometheus», «EdEra». Упроваджують елементи медіаграмотності й

вчителі початкових класів. На уроках інформатики вчителі приділяють увагу формуванню медіаінформаційної грамотності учнів уже з початкових класів. Під час проведення Тижнів безпечного Інтернету обговорюють з учнями небезпечні ситуації в мережі та як їх уникати, захищати власний інформаційний простір, вчать аналізувати та оцінювати якість і надійність інформації з Інтернету. Ці питання розглядають у середніх та старших класах не тільки на уроках, а й на тренінгах, що допомагає навчити учнів ефективно та безпечно користуватися медіаресурсами. Вчителі використовують корисні допоміжні матеріали, такі як навчальна онлайн-гра «Медіазнайко», використовують інформацію з платформи «МедіаДрайвер». Активно використовують елементи вчителі з історії, працюючи з медіатекстами, з фото- та історичними документами, картами. На уроках історії пояснюють, як можуть маніпулювати різного роду наративами та історичними подіями. На уроках основ правознавства, громадянської освіти для виконання завдань учні працюють із новинами з різних ЗМІ, слідкують за подіями, які відбуваються в місті, країні, світі, співставляють інформацію різних агенцій. На уроках української мови та літератури під час роботи з текстами учні вчать розрізняти стиль, аналізувати тези, визначати лінгвістичні маніпуляції. Уроки мистецтва більше сконцентровані на візуальному контенті: маніпуляція емоціями, за рахунок зміни ракурсу висвітлення подій, використання музики тощо.

Велику роль у формуванні медіакультури школярів відіграє шкільний психолог, яка проводить із учнями тренінги за програмою «Рівний-рівному», на яких вчить дітей прийомам активного слухання, партнерській взаємодії. Останні роки в рамках тижня психології проводиться день перегляду психологічного кіно – старшокласники обговорювали фільми превентивного спрямування, давали оцінку подіям на екрані.

Учні школи широко впроваджують інтернет-технології в позакласній роботі: постійно використовують знання і навички для створення мультимедійних проєктів, які застосовують в освітньо-виховному процесі, для участі в конкурсах, для формування власної траєкторії навчання та самоосвіти.

Стосовно неформальної медіаосвіти учнів, вчителі пропонують учням мультимедійний онлайн-посібник «МедіаДрайвер» від

ГО «Детектор медіа».

Однією з перспективних складових роботи з учнями й вихованцями по впровадженню моделі медіаосвіти в освітній процес є створення шкільного медіаклубу, що включає в себе випуск шкільної газети, розробку структурованого сайту школи-інтернату, організацію роботи радіо, створення відеоканалу на Youtube.

Заходи з медіаграмотності, які проведені в закладі

2017/2018 н. р.

№	Назва заходу	Категорія учасників	Відповідвльний/ні
1.	Впровадження проекту «Шкільне радіо»	5-11 класи	Заступник директора з навчально-виховної роботи Дикусар М. О.
2.	Впровадження проведення щотижневих інформаційно-просвітницьких хвилинок	5-11 класи	Кл. керівники
3.	Тренінг «Будь медіаграмотним – скажи STOP маніпуляціям і пропаганді у масмедіа!»	учителі	Терещенко Л. П. Варениця О.А.
4.	Тренінг «Створення тестів за допомогою Google Forms»	учителі	Терещенко Л. П. Варениця О. А.
5.	Тренінг «Формування основ медіаграмотності»	10-11 класи	Терещенко Л. П. Варениця О.А.
6.	Створення шкільної медіатеки	учителі та учні	Заступник директора з навчально-виховної роботи Дикусар М. О.
7.	Учителі є активними учасниками програми «Intel®. Навчання для майбутнього»	учителі	

8.	Тиждень «Безпечний Інтернет»	5–11 класи	Терещенко Л. П. Варениця О.А.
9.	Міський конкурс анімаційних фільмів до Дня Соборності України	10 клас	Варениця О.А.
10.	Учнівська конференція «Безпечний медіапростір»	10–11 класи	заступник директора з навчально-виховної роботи Дикусар М. О.
11.	Медіаграмотність на уроках Історії України Тема. Революція Гідності на тлі суспільно-політичної кризи 2013-2015 рр. в Україні	11 клас	Жерченко В.А.
12.	Дискусія «Чи можна жити без соціальних мереж?»	10–11 клас	Терещенко Л. П. Варениця О.А.

2018/2019 н. р.

№	Назва заходу	Категорія учасників	Відповідвльний/ні
1.	Робота проєкту «Шкільне радіо»	5–11 класи	заступник директора з навчально-виховної роботи Дикусар М.О.
2.	Проведення щотижневих інформаційно-просвітницьких хвилин	5–11 класи	Кл. керівники
3.	Тренінг для вчителів «Медіаграмотність та ми»	вчителі	Терещенко Л. П. Варениця О. А.
4.	Поповнення шкільної медіатеки	вчителі та учні	заступник директора з навчально-виховної роботи Дикусар М.О.
5.	Тиждень «Безпечний Інтернет»	5–11 класи	Терещенко Л. П. Варениця О. А.

6.	Тиждень з медіаграмотності	5–11 класи	Терещенко Л. П. Варениця О. А.
7.	Медіаквест	8 клас	Терещенко Л. П. Варениця О. А.
8.	Міський конкурс анімаційних фільмів до Дня Соборності України https://youtu.be/HlgZsFF-QR4	10 клас	Терещенко Л. П. Варениця О. А.
9.	Виховна година «Абетка медіаграмотності»	1–11 клас	Кл. керівники
10.	Фотовиставка «Мій край»	5–11 клас	заступник директора з навчально-виховної роботи Дикусар М. О.
11.	День мультиплікації – перегляд мультфільмів «Казка про золоті правила безпечного інтернету»	1–4 клас	Терещенко Л. П. Варениця О. А.
12.	Медіаграмотність на уроках української мови «Створюємо власний медіапродукт на основі прочитаного тексту»	8–9 клас	Колісніченко А. В. Дука Е. Д.
13.	Онлайн уроку «День безпечного Інтернету 2019»	7–11 класи	Терещенко Л. П. Варениця О. А.
14.	Дискусія «Які загрози в Інтернеті вас оточують?»	10–11 класи	заступник директора з навчально-виховної роботи Дикусар М.О.
15.	Круглий стіл «Навчання основам безпеки в сучасному цифровому та медіапросторі»	7–9 класи	заступник директора з навчально-виховної роботи Дикусар М.О.
16.	День перегляду психологічного кіно	10–11 класи	шкільний психолог Крючкова Ю. І.

2019/2020 н. р.

№	Назва заходу	Категорія учасників	Відповідальний/ні
1.	Робота проєкту «Шкільне радіо»	5-11 класи	заступник директора з навчально-виховної роботи Дикусар М.О.
2.	Проведення щотижневих інформаційно-просвітницьких хвилин	5-11 класи	Кл. керівники
3.	Тренінг для вчителів «Практична медіаграмотність»	вчителі	Терещенко Л. П. Варениця О. А.
4.	Поповнення шкільної медіатеки	вчителі та учні	заступник директора з навчально-виховної роботи Дикусар М. О.
5.	Тиждень «Безпечний Інтернет»	5-11 класи	Терещенко Л. П. Варениця О. А.
6.	Тиждень з медіаграмотності	5-11 класи	Терещенко Л. П. Варениця О. А.
7.	Конкурс до Дня Смайлика	5-7 класи	Терещенко Л. П. Варениця О. А.
8.	Медіаквест	8 клас	Терещенко Л. П. Варениця О. А.
9.	Виховна години «Будьте медіаграмотними»	1-11 класи	Кл. керівники
10.	Фотовиставка «Об'єктивна історія»	5-11 клас	заступник директора з навчально-виховної роботи Дикусар М. О.
11.	День мультиплікації – перегляд мультфільмів «Казка про золоті правила безпечного інтернету»	1-4 класи	Терещенко Л. П. Варениця О. А.

12.	Екскурсія до міської типографії	8–9 клас	заступник директора з навчально-виховної роботи Дикусар М. О.
13.	Медіаграмотність на уроках української мови «Презентація власного медіапродукту (твір) перед незнайомою аудиторією»	8–9 клас	Колісніченко А.В. Дука Е. Д.
14.	Онлайн уроку «День безпечного Інтернету 2020»	7–11 клас	Терещенко Л. П. Варениця О. А.
15.	Захід з нагоди Міжнародного дня безпечного Інтернету (Програма академій Cisco та провідні університети України за підтримки Інституту модернізації змісту світи-Safer Internet Day Challenge)	8–11 клас	Терещенко Л. П. Варениця О. А.
16.	Дискусія «Що вам відомо про ризику спілкування?»	10–11 клас	заступник директора з навчально-виховної роботи Дикусар М.О.
17.	Круглий стіл «Психологічна безпека молоді в сучасному інформаційному просторі»	9–11 клас	шкільний психолог Крючкова Ю.
18.	День перегляду психологічного кіно	10–11 клас	шкільний психолог Крючкова Ю.

2020/2021 н. р.

№	Назва заходу	Категорія учасників	Відповідвльний/ні
1.	Робота проекту «Шкільне радіо»	5–11 класи	заступник директора з навчально-виховної роботи Дикусар М. О.
2.	Проведення щотижневих інформаційно-просвітницьких хвилинок	5–11 класи	Кл. керівники

3.	Тренінг для вчителів «Основні правила медіаграмотності – вивчайте та поширюйте»	вчителі	Терещенко Л. П. Варениця О. А.
4.	Поповнення шкільної медіатеки	вчителі та учні	заступник директора з навчально-виховної роботи Дикусар М.О.
5.	Тиждень «Безпечний Інтернет»	5-11 класи	Терещенко Л. П. Варениця О.А.
6.	Тиждень з медіаграмотності	5-11 класи	Терещенко Л. П. Варениця О. А.
7.	Конкурс До Дня Смайлика	5-7 класи	Терещенко Л. П. Варениця О. А.
8.	День реклами «Моя школа. Мій класний колектив»	8-11 класи	заступник директора з навчально-виховної роботи Дикусар М. О.
9.	Медіаквест «Людина і ЗМІ»	9 клас	Терещенко Л. П. Варениця О. А.
10.	Виховна години «Фейк чи не фейк»	1-11 класи	Кл. керівники
11.	Фотовиставка – «Медіа та я»	5-11 класи	заступник директора з навчально-виховної роботи Дикусар М. О.
12.	День мультиплікації – перегляд мультфільмів «Казка про золоті правила безпечного інтернету»	1-4 класи	Терещенко Л. П. Варениця О. А
13.	Медіаграмотність на уроках української мови «Створення сторінки в соціальних мережах»	8-9 класи	Колісніченко А. В. Стогул Н. О.
14.	Онлайн урок «День безпечного Інтернету 2021»	7-11 класи	Терещенко Л. П. Варениця О. А

15.	Захід з нагоди Міжнародного дня безпечного Інтернету (Програма академій Cisco та провідні університети України за підтримки Інституту модернізації змісту світи-Safer Internet Day Challenge)	8-11 клас	Терещенко Л. П. Варениця О.А
16.	Круглий стіл «Вплив телебачення та Інтернету на молодь»	9-11 класи	шкільний психолог Крючкова Ю.
17.	День перегляду психологічного кіно	10-11 класи	шкільний психолог Крючкова Ю.

Заходи з медіаграмотності, у яких брали участь педагоги/учні

2017/2018 н. р.

№	Тип заходу	Назва заходу	Організація, що проводила	Учасники
1.	Тренінг	«Будь медіаграмотним – скажи STOP маніпуляціям і пропаганді у масмедіа!»	ЗОШ № 10	Вчителі школи
2.	Тренінг	«Створення тестів за допомогою Google Forms»	ЗОШ № 10	Вчителі школи
3.	Тренінг	«Формування основ медіаграмотності»	ЗОШ № 10	Учні 10-11 класів
4.	Дискусія	«Чи можна жити без соціальних мереж?»	ЗОШ № 10	Учні 10-11 класів

5.	Вебінар	Медіаграмотність: Соціальні мережі у розвитку і саморозвитку вчителя	платформа «На урок»	Варениця О. А. Терещенко Л. П.
6.	Вебінар	Основні принципи медіаграмотності – важ- ливої компетентності вчителя	платформа «На урок»	Вчителі школи

2018/2019 н. р.

№	Тип заходу	Назва заходу	Організація, що проводила	Учасники
1.	Тренінг	«Медіаграмотність і ми»	ЗОШ № 10	Вчителі школи
2.	Дискусія	«Які загрози в Інтернеті вас оточують?»	ЗОШ № 10	Учні 10–11 класів
3.	Круглий стіл	«Навчання основам безпеки в сучасному цифровому та медіапросторі»	ЗОШ № 10	Учні 7–9 класів
4.	Курси	«Медіаграмотність для освітян»	Prometheus	Терзілова Л. М., Лапаєва І.М., Базан А. І., Варениця О. А., Терещенко Л. П.
5.	Вебінар	«Інструменти для розвитку критичного і креативного мислення дітей»	Освітній проєкт «На Урок»	Варениця О. А. Терещенко Л. П.

2019/2020 н. р.

№	Тип заходу	Назва заходу	Організація, що проводила	Учасники
1.	Тренінг	«Практична медіаграмотність»	ЗОШ № 10	Вчителі школи
2.	Круглий стіл	«Психологічна безпека молоді в сучасному інформаційному просторі.»	ЗОШ № 10	Вчителі школи
3.	Дискусія	«Що вам відомо про ризики спілкування?»	ЗОШ № 10	Учні 10-11 клас
4.	Конкурс	Обласний конкурс з інфомедійної творчості «Пролісок»	МОІППО	Учні: Вендель П., Ткаченко А., Лозенкео С., Романенко К.
5.	Вебінар	«Корисні навички: медіаграмотність та критичне мислення»	Платформа https://caritas.ua	Варениця О. А. Терещенко Л. П.
6.	Вебінар	«Медіаграмотність та критичне мислення як найкраща профілактика»	Платформа https://osvitoria.media	Варениця О. А. Терещенко Л. П.

2020/2021 н. р.

№	Тип заходу	Назва заходу	Організація, що проводила	Учасники
1.	Тренінг	«Основні правила медіаграмотності – вивчайте та поширюйте»	ЗОШ № 10	Вчителі школи

2.	Круглий стіл	«Вплив телебачення та Інтернету на молодь»	ЗОШ № 10	Учні 9-11 клас
3.	Партнерський курс	«Онлайн-сервіси для вчителів» на Національній онлайн-платформі з цифрової грамотності	Національна онлайн-платформа з цифрової грамотності	Варениця О. А. Терещенко Л. П.
4.	Конкурс	Всеукраїнського конкурсу з ІТ та кіберпростору та молоді «iTalent»	МГО «Київський Інтелект Клуб» Український Державний Центр Позашкільної Освіти ГО «Всесвіт у гармонії»	Учні: Гандзюк Д., Лозенкео С., Смірнов Н.
5.	Освітній вебквест	«Пірати інформаційного світу»	МОІППО	Варениця О. А. Терещенко Л. П.
6.	Вебінар	«Корисний vs шкідливий інтернет»	МОІППО	Варениця О. А. Терещенко Л. П.
7.	Конкурс	Обласний конкурс з інфо-медійної творчості «Пролісок»	МОІППО	Учні: Вендель П., Ткаченко А., Лозенкео С., Романенко К., Савчук М.

Посібники, якими користуються у закладі під час впровадження медіаграмотності:

- Навчальний посібник «Освітні практики із запобігання інфодемії, або Як не ізолюватися від правди». Навчальний посібник / Волошенюк О. (розділ 2, 3, 5), Дегтярьова Г. (розділ 2), Каліберда М. (розділ 1), Мокрогуз О. (розділ 3), Потапова В. (розділ 4), Шаламов Р. (розділ 1) / За редакцією Волошенюк О., Євтушенко Р., Іванова В., Кулакова А. — Київ: АУП, Інтерньюз-Україна, ЦВП, 2020. – 68 с.
- Посібник для вчителя про медіаграмотність: Критичне мислення в мультимедійному світі / Сінді Шейбе, Фейз Рогоу.
- Медіаграмотність на уроках суспільних дисциплін: Посібник для вчителя / За ред. В. Іванова, О. Волошенюк, О.Мокрогуза – К.: Центр вільної преси, Академія української преси, 2016. – 201 с.

Функціонування шкільних медіа

Сайт школи: <https://school10vozhnesensk.jimdofree.com/>

YouTube-канал:

Співпраця з громадою, батьками:

Проведення загальношкільних та класних батьківських зборів за темами: «Медіакультура школярів», «Медіагігієна: поради про здоровий спосіб інформаційного життя», Проходження батьками медіакурсу «Курс з медіаграмотності для батьків» на платформі «4тата» (із 2020 р.)

Із метою формування медіакультури усіх учасників освітнього

процесу, удосконалення їх медіаінформаційної грамотності планується:

- Вчителям підвищувати власний рівень медіаосвіти шляхом проходження вебінарів, курсів із медіаграмотності.
- Проводити тематичні педради та шкільні методичні об'єднання.
- Поповнювати шкільну медіатеку.
- Розвивати медіаграмотність учнів шляхом інтеграції в різні предмети, через часткове залучення до медіаосвіти старших школярів, які навчають молодших школярів.

*Одна з команд закладу
після проходження медіаквесту*

**ВИНОГРАДІВСЬКА ЗАГАЛЬНООСВІТНЯ ШКОЛА
I–III СТУПЕНІВ ІНГУЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ
МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

Адреса закладу: Миколаївська область, Баштанський район,
с. Виноградівка, вул. Миру, 49, 56175.

Телефон: (05158) 9-51-35.

e-mail: vinogradivska.shkola@gmail.com.

Інформація про автора:

Кисленко Світлана Адольфівна, вчитель української мови і літератури, викладач курсу «Медіакультура» (10 клас).

Інформація про педагогів, які також впроваджують медіаграмотність у навчальному закладі:

- Маковецько Людмила Володимирівна, директор школи, вчитель фізики;
- Якушевич Ірина Степанівна, заступник директора з навчальної роботи, вчитель мистецтва;
- Апончук Олена Павлівна, заступник директора з виховної роботи, вчитель зарубіжної літератури;
- Кисленко Віталій Миколайович, вчитель інформатики, біології, хімії;
- Кудряшова Наталія Сергіївна, вчитель початкових класів.

У 2012 році директор школи Маковецько Людмила Володимирівна проходила курси підвищення кваліфікації у МОІППО. Одна із лекцій була присвячена новій тоді для всіх темі – медіаграмотності (лектором була Крячко Тетяна Павлівна). Людмилу Володимирівну зацікавив достаньно новий напрям у освітньому процесі та було прийнято рішення про залучення закладу до медіаосвітньої роботи. Для сільської школи це можливість розвиватися та йти в ногу із сучасними освітніми технологіями. Педагоги закладу взяли участь у семінарах із визначення стратегії щодо впровадження медіаосвіти, а Кисленко С. А. розпочала викладати курс «Медіакультура» у 10 класі.

На даний час наша школа – єдина у Баштанському районі, яка є учасником Всеукраїнського експерименту із впровадження медіаграмотності.

Коротка інформація про заходи, проведені у навчальному закладі:

2014 р. – творчий медіапроект «Моя рідна школа» (учасники – учні 9–11 класів, відповідальна – Кисленко С. А.).

2015 р. – батьківський лекторій з елементами тренінгу «Запобігання негативних медіавпливів на підлітків» (всього взяли участь 56 батьків, відповідальні: Маковеєнко Л. В., Кисленко С. А.).

2016 р. – відкрите заняття «Творче медіасприймання візуальної медіапродукції» (проведено у 10 класі, відповідальна – Кисленко С.А.).

2017 р. – тренінг для педагогічного колективу «Психологічні аспекти особистісної медіакультури» (відповідальні - Апончук О.П., Кисленко С. А.).

2018 р. – раптівка (флешмоб) «Мово моя українська» до Дня української писемності та мови (розміщено у YouTube, наймолодший учасник – 9 років, найстарший – 76 років, відповідальні: Якушевич І. С., Апончук О. П., Кисленко С. А.).

2019 р. – анонімне опитування для вчителів «Дитина в сучасному медіапросторі» (МОІППО) (участь взяли 16 педагогів, відповідальні – Кисленко С. А., Кисленко В. М.).

2020 р. – тренінг з цифрової безпеки для учнів 7 класу «Твоя безпека – у твоїх руках» (відповідальна – Кисленко С. А.).

– «Як вберегтися під час пандемії», «Обережно: COVID-19!» (інструкції та алгоритми дій під час запровадження карантину, проведені виховні заходи онлайн, відповідальні - Апончук О.П., усі класні керівники).

– Відеочелендж «Я маю право!» (підготовлений до Дня захисту дітей, відповідальні: Кисленко С. А., Задирака С. М.).

2021 р. – Проведено Тиждень з цифрової безпеки в усіх класах під девізом «Безпечний Інтернет» (всього задіяно 126 учнів, відповідальні – усі класні керівники).

– Відеопривітання до Дня Незалежності України (задіяні випускники школи різних років, відповідальні – Кисленко С. А., Задирака С. В.).

**Коротка інформація про заходи з медіаграмотності,
у яких брали участь педагоги закладу:**

2013 р. – засідання обласної творчої групи медіапедагогів експериментальних шкіл «Медіаосвіта в системі роботи суб'єктів педагогічного процесу».

2016 р. – обласна науково-практична конференція «Від медіаграмотності до медіакультури: стратегії, проблеми, перспективи» (медіаосвітнє заняття «Свобода творчості у кіномистецтві», 10 клас).

2018 р. – засідання обласної творчої групи «Соціальне партнерство суб'єктів медіаосвітнього процесу: родина, школа, громада» (представлення власного досвіду медіаосвітньої діяльності).

2019 р. – обласний семінар «Розвиток медіаграмотності через наскрізне впровадження інтегрованої моделі медіаосвіти в системі шкільної та позашкільної освіти».

2020 р. – I, II, III засідання обласної творчої групи «Від медіаексперименту до практики: робота з медіаконтентом на уроці та в позаурочній діяльності» (МОІППО).

– II Всеукраїнська стратегічна нарада для координаторів та учасників медіаосвітнього експерименту.

2021 р. – I, II, III засідання обласної творчої групи «Від медіаексперименту до практики: робота з медіаконтентом на уроці та в позаурочній діяльності».

– IV Всеукраїнська наукова інтернет-конференція з міжнародною участю «Медіаторчість у сучасних умовах: протистояння медіатравмі» (ІСПП НАПН України).

**Інформація про проекти, конкурси з медіаграмотності,
у яких брали участь учні, педагоги:**

2013 р. – міжнародний форум старшокласників «На шляху до Європейського дому» (у рамках реалізації проекту «Центр глобального молодіжного партнерства», м. Горішні Плавні Полтавської області, подія висвітлена у районній газеті «Голос Баштанщини», відповідальні: Маковеєнко Л. В., Якушевич І. С., Апончук О. П., Демчук С. М.).

2015 р. – районний конкурс «Мій улюблений учитель» (робота

оформлена як шкільна стінгазета, Кудряшова Катерина, III місце, відповідальна – Кисленко С. А.).

– Треті Всеукраїнські молодіжні Ольжичеві читання (переможець – Кисленко Юлія, Магдич Ангеліна, роботи надруковані в збірнику «Матеріали Третіх Всеукраїнських молодіжних Ольжичевих читань, м. Миколаїв, 2015, відповідальна – Кисленко С. А.).

2016 р. – міжшкільний проєкт старшокласників Виноградівської ЗОШ та Миколаївської ЗОШ № 1 ім. О. Ольжича (реалізація проєкту «Виноградівська школа – наш рідний дім», учасники – учні 8–11 класів, відповідальні: Маковецько Л. В., Якушевич І. С., Апончук О. П., Кисленко С. А.).

2017 р. – П'яті Всеукраїнські молодіжні Ольжичеві читання (переможець – Злидар Юлія, роботу надруковано в збірнику «Матеріали П'ятих Всеукраїнських молодіжних Ольжичевих читань, м. Миколаїв, 2017, відповідальна – Кисленко С. А.).

2018 р. – конкурс відеоробіт «Моя школа» серед учнів навчальних закладів Снігурівського, Баштанського, Казанківського районів (отримали сертифікат учасників, відповідальні – Кисленко В. М., Кисленко С. А., Апончук О. П.).

2019 р. – обласний етап Міжнародного конкурсу шкільних медіа (учасники – медіагрупа Виноградівської школи, шкільна газета «Шкільні вісті на місці!», відповідальні: Кисленко С. А., Кисленко В. М.).

2020 р. – районний онлайн-конкурс «Дякуємо, захисники України!» (конкурс читців – Апончук Ольга, учасник; конкурс малюнків – Ізатова Еліф, I місце, відповідальні – Апончук О. П., Кисленко С. А.).

– Діагностично-розвивальний проєкт «Медіакультура в умовах пандемії» (взяли участь 48 учнів 7–10 класів та 1 педагог, відповідальні: Кисленко В. М., Кисленко С. А.).

2021 р. – Всеукраїнський конкурс «Діти і медіа» (Інститут соціальної та політичної психології НАПН України).

Результати:

- номінація «фотоконкурс «Моя рідна Україна»:

II місце – Письменна Вікторія, учениця 4 класу, робота «Виноградівко – мій чудовий рідний край!»;

III місце – Ізатов Мірза, учень 4 класу, робота «Чорнобривці насяла мати»;

III місце – Маліновський Всеволод, учень 4 класу, робота «Мрія

кожного рибалки»;

ІІІ місце – Маліновська Владислава, учениця 1 класу, робота «Ось яка я спритна!».

– номінація конкурс-есе «ЛЮДИ І РОБОТИ»:

ІІ місце – Гребенніков Андрій, учень 10 класу, робота «Взаємодія людей та роботів».

Інформація про освітні програми та посібники, якими користуюся у власній професійній діяльності:

- Найдьонова Л. А., Череповська Н.І. Медіакультура. Курс за вибором для учнів 10 класу.
- Літостанський В. В., Іванов В.Ф. Основи медіаграмотності. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 10–11 класи.
- Дегтярьова Г. А., Білик О.М. Книжка у світі Медіа. Академія української преси, 2018.
- Обачність. Пильність. Захист. Ввічливість. Сміливість. Посібник із цифрового громадянства й безпеки. 2018.
- Волошенюк О. В. Основи медіаграмотності. Основи медіаграмотності. Академія української преси, 2014.
- Найдьонова Л. А. Медіакультура особистості: соціально-психологічний підхід. Інститут соціальної та політичної НАПН України, 2010.
- Іванов В. Ф. Медіаосвіти та медіаграмотність. Академія української преси, 2012.
- Сінді Шейбе, Фейз Рогоу. Медіаграмотність. Академія української преси, 2012.

Функціонування шкільних медіа

Наше шкільне життя є дуже цікавим і насиченим різноманітними заходами та подіями, які хотілося б висвітлити. Тому в 2019 році у навчальному закладі постала необхідність створення шкільної газети.

Спільно придумали назву: «Шкільні вісті на місці!».

Шкільним парламентом було сформовано творчу медіагрупу. Основним завданням створення нашої шкільної газети є реалізація на практиці права дітей на вільне висловлювання, вироблення у старшокласників чіткої соціальної позиції, розвиток навичок критичного мислення, вміння вдало та нестандартно мислити, розвиток дизайнерських та художніх якостей, робота в команді. Шкільна газета виходить щомісяця. Її з задоволенням читають і учні, і педагоги, і батьки.

Створено також сторінку під назвою «Виноградівська ЗОШ» (<https://www.facebook.com/groups/413115982749581>) у соціальній мережі Facebook, на якій ми не тільки висвітлюємо цікаві моменти із шкільного життя, а й спілкуємося з батьками та випускниками школи, розміщуємо оголошення, запрошуємо до участі в різноманітних акціях.

Співпраця з громадою, батьками

Проведено батьківські лекторії, практичні заняття, круглі столи з тем:

- «Запобігання негативного впливу медіаресурсів на підлітків».
- «Небезпека в Інтернеті для дитини: «Групи з ризиком для життя».
- «Безпека дітей в Інтернеті – поради батькам».
- «Діти в Інтернеті: безпека у віртуальному світі».
- «Ефекти в масовій комунікації».

У навчальному закладі налагоджена тісна співпраця із сільською бібліотекою (бібліотекар – Задирака Світлана Володимирівна). Спільно ми проводимо цікаві зустрічі, літературні вітальні, літературно-музичні композиції, створюємо лепбуки за творчістю відомих українських письменників, про цікаві книги – буктрейлери, різноманітні відеочеленджі та медіапроекти.

Фото та відеоматеріали

Батьківський «круглий стіл»

*Лекторій – тренінг
для батьків*

*Заняття з
медіакультури*

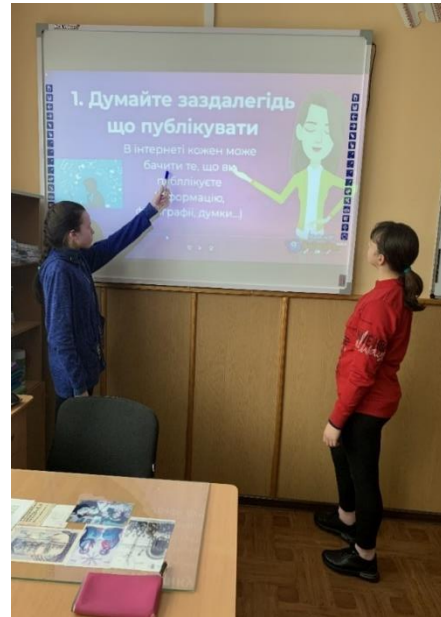
*Міжнародний форум
старшокласників*

Міні-тренінг для педагогічного колективу

Учасники конкурсу «Діти і медіа» на фоні своїх конкурсних робіт

Тиждень безпечного інтернету

Медіапроект «Моя школа»

ВІДЕОМАТЕРІАЛИ:

**КРИВООЗЕРСЬКИЙ ЗАКЛАД ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ
I-III СТУПЕНІВ № 1 КРИВООЗЕРСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ**

Адреса закладу освіти: Миколаївська область, смт Криве Озеро,
вул. Центральна, 153-А;

E-mail: kz_oz_zosh1@meta.ua.

Сайт: <http://kryveozero-school1.edukit.mk.ua>.

Телефон: (05133) 2-20.

Автор опису досвіду: Коваль Антоніна Іванівна, вчитель історії
вищої категорії, вчитель-методист, відмінник освіти України.

У реалізації програми експерименту взяли участь:

- Музиченко Лілія Вікторівна – вчитель інформатики I категорії;
- Гладь Світлана Анатоліївна – вчитель української мови та літератури вищої категорії, старший вчитель;
- Король Любов Михайлівна – вчитель української мови та літератури вищої категорії, вчитель-методист, відмінник освіти України;
- Мірош Аделя Юліанівна – вчитель зарубіжної літератури вищої категорії, вчитель-методист;
- Чухрій Наталія Валентинівна – вчитель іноземної мови вищої категорії, вчитель-методист;
- Івахова Наталія Юріївна – вчитель математики I категорії;
- Прус Вікторія Петрівна – вчитель біології вищої категорії;
- Іванова Олена Сергіївна – вчитель хімії вищої категорії;
- Поточенко Алла Юріївна – вчитель початкових класів.

Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України № 886 від 27.07.2011 Кривоозерську ЗОШ I-III ступенів № 1 було включено до Всеукраїнського експерименту «Науково-методичні засади впровадження вітчизняної моделі медіаосвіти в навчально-виховний процес загальноосвітніх навчальних закладів».

Створена модель впровадження медіаосвіти в школі передбачала співпрацю з громадськістю, батьками, різними організаціями.

Із 2011–2012 навчального року в школі викладалися спецкурси «Медіакультура особистості» за програмою авторського колективу Баришполец О. Т., Голубева О. Є., Мироненко Г. В., Найдьонова Л. А.,

Череповська Н. І. у 10 класі, «Молодь і ЗМІ» у 9 класі, авторська програма вчителя суспільствознавчих дисциплін Кривоозерської ЗОШ І–ІІІ ступенів №1 Коваль Антоніни Іванівни.

Програма курсу «Молодь і ЗМІ» передбачала попереднє ознайомлення з засобами масової інформації і мала на меті підготувати учнів до сприйняття матеріалу з медіакультури в 10 класі. На заняттях дев'ятикласники знайомилися з історією газетної справи, характеристикою сучасної преси, вчилися писати листи до газети.

Спільно з редакцією місцевої газети «Кривоозерщина» (редактор – Білецька С. І.) розроблені проєкти: «Молодіжна газета для місцевої громади», «Кривоозерщина – мій рідний край», «Кривоозерщина» – моя газета», «Газету «Кривоозерщина» у кожную родину захисника Вітчизни». Про реалізацію проєктів неодноразово повідомлялося на сторінках газети «Кривоозерщина».

У 2012 році до співпраці було залучено Кривоозерський Будинок дитячої творчості, а саме створено фотогурток «Юні аматори», гурток «Журналіст», започатковано впровадження елементів медіаосвіти в роботу МАН, клубу «Юний правознавець», гуртка «Культура мовлення та спілкування».

До участі в експерименті запрошено членів дитячої громадської організації «Мала селищна рада» при Кривоозерській селищній раді.

Інформація про заходи, які проведені в закладі від початку впровадження медіаграмотності

2012 рік

1. Створення вебсайту школи.
2. Початок співпраці з редакцією районної газети «Кривоозерщина».

2013 рік

1. Створення медіатеки.
2. Заснування шкільної газети «Шкільна генерація».
3. Створення гуртка відеозйомки.
4. Системне впровадження медіаосвіти в позакласну роботу.
5. Проведення «Малою селищною радою» акції, яка мала на меті

створення медіацентру в Кривоозерській ЗОШ I-III ступенів № 1. До акції долучилася волонтер Корпусу Миру Грейс Фетріл, яка у межах проєкту українсько-американської громади організувала збір коштів у американській громаді, звідки надійшло 2000 доларів. Також активну участь в акції взяли вчителі школи та батьки учнів. На зібрані кошти було придбано 3 мультимедійні комплекти, зроблено ремонт в актовій залі, де проводяться медіазаняття з батьками, засідання шкільного медіаклубу.

2014 рік

Презентація роботи школи з впровадження медіаграмотності на районному рівні, проведення семінарів для директорів шкіл, заступників директорів шкіл з навчально-виховної та виховної роботи.

2015 рік

На базі читальної зали Кривоозерської районної бібліотеки створено DOCU/КЛУБ DOCUDAYS UA (*«Кампанія за права людини за допомогою інструментів Міжнародного фестивалю документального кіно про права людини Docudays UA»*) для учнівської молоді Кривоозерського району.

2017 рік

1. Включення закладу до Всеукраїнського експерименту «Стандартизація наскрізної соціально-психологічної моделі інтенсивного масового впровадження медіаосвіти у вітчизняну педагогічну практику».

2. Створення на базі Кривоозерського Будинку дитячої творчості клубу «Основи медіаграмотності» (ініціатор – Коваль А. І.).

2019 рік

1. Організація літературно-художнього флешмобу на тему «Слава захисникам України» до Дня Українського козацтва та Дня захисника України (офлайн, школа).

2. Проведення вітальної акції «Дякуємо захисникам України» до Дня захисника України (відеоролик).

3. Проведено шкільний DOCU/ТИЖДЕНЬ проти булінгу. Міжнародний фестиваль документального кіно Docudays UA та Мережа DOCU/CLUB. (Коваль А. І., Музиченко Л. В.).

2020 рік

Навчання членів МАН (історія) у Всеукраїнській школі медіаграмотності при МАН України.

2021 рік

1. Проведення заходів до Дня безпечного інтернету (Коваль А.І., Музиченко Л. В., Івахова Н. Ю.).

2. Організовано шкільний DOCU/ТИЖДЕНЬ на тему «Демократія та демократичні вибори». Міжнародний фестиваль документального кіно Docudays UA та Мережа DOCU/CLUB (Коваль А. І., Музиченко Л. В.).

Інформація про заходи з медіаграмотності, в яких брали участь педагоги закладу

2011 рік

Участь у науково-практичному семінарі «Медіапсихологія та медіаосвіта в сучасному українському просторі» (Коваль А. І., м. Київ).

2012 рік

Участь у Всеукраїнському семінарі «Підготовка медіапедагога до викладання курсу «Медіакультура особистості» (Коваль А. І., м. Миколаїв).

2013 рік

1. Участь у роботі творчої групи медіапедагогів експериментальних шкіл (Коваль А. І., МОІППО, м. Миколаїв).

2. Участь в обласній науково-практичній конференції «Науково-методичні засади впровадження вітчизняної моделі медіаосвіти в навчально-виховний процес ЗНЗ Миколаївської області» (МОІППО, Коваль А.І., м. Миколаїв).

2015 рік

Участь у проєкті «Програма медіаграмотності для громадян» (АУП, IREX, Коваль А. І., м. Миколаїв).

2016 рік

1. Участь у тренінгу для модераторів кіноклубів Docudays UA «Формування навичок з керування дискусією після показу фільму» у рамках проєкту «Кампанія за права людини в Україні з використанням інструментів Міжнародного фестивалю документального кіно про права людини Docudays UA» (Всеукраїнська громадська організація «ДОКУДЕЙЗ», Коваль А. І., м. Київ).

2. Обмін досвідом тренерів проєкту «Програма медіаграмотності для громадян» (АУП, IREX, Коваль А. І., м. Київ).

2017 рік

1. Участь в XIV Міжнародному фестивалі документального кіно про права людини Docudays UA (Коваль А. І., м. Київ).

2. Участь у тренінгу для організаторів кіноклубів Всеукраїнської Мережі постійнодіючих кіноклубів медіапросвіти з прав людини Docudays UA. Всеукраїнська громадська організація «ДОКУДЕЙЗ» (Коваль А. І., м. Київ).

2018 рік

Участь у III Всеукраїнській конференції «Документальне кіно як інструмент медіапросвіти з прав людини. Всеукраїнська громадська організація «ДОКУДЕЙЗ» (Коваль А. І., м. Київ).

2019 рік

Участь у IV Всеукраїнській конференції «Документальне кіно як інструмент медіапросвіти з прав людини». Всеукраїнська громадська організація «ДОКУДЕЙЗ» (Коваль А. І., м. Київ).

2020 рік

1. Участь у роботі творчої групи медіапедагогів Миколаївської області (Коваль А. І., МОІППО, м. Миколаїв).

2. Участь у Всеукраїнській конференції «Документальне кіно як інструмент медіапросвіти з прав людини». Всеукраїнська громадська організація «ДОКУДЕЙЗ» (Коваль А. І., м. Київ).

2021 рік

1. Участь у дослідженні «Вивчення потреб та інтересів аудиторії

АУП» (онлайн) (АУП, Коваль А. І.).

2. Навчання на вебінарі «Школа факчекерів: викривати фейки протидіяти дезінформації» (АУП, Коваль А. І.).

3. Участь у VI Всеукраїнській конференції «Документальне кіно як інструмент медіапросвіти з прав людини». Всеукраїнська громадська організація «ДОКУДЕЙЗ» (Коваль А. І., м. Київ).

Інформація про проекти/експерименти/конкурси з медіаграмотності, в яких брав/бере участь заклад, педагоги чи учні закладу

2012 рік

1. Участь у Першому Всеукраїнському проєкті дитячих досліджень «Діти і телебачення – очима дітей» (18 учнів отримали сертифікати). Десятикласники проводили дослідження серед учнів 3–5-х класів (Лабораторії психології масової комунікації та медіаосвіти Інституту соціальної та політичної психології НАПН України, Коваль А. І.).

2. Члени гуртка «Юні аматори» взяли участь у Всеукраїнському конкурсі фотолюбителів «Моя Україна» (Миколаївський обласний центр науково-технічної творчості, Скрипниченко І. О.).

3. Учні 9–10-х класів, у яких викладалися спецкурси з медіаосвіти, взяли участь у Всеукраїнському заочному фестивалі «В об'єктиві натураліста» (Миколаївський обласний центр науково-технічної творчості).

4. Белінська Олеся стала переможцем Всеукраїнської молодіжної дискусії «Права людини – уроки історії ХХ століття» (Всеукраїнська асоціація викладачів історії та суспільних дисциплін «Нова Доба», Коваль А. І.).

2013 рік

Члени клубу «Юний правознавець» спільно з працівниками Кривоозерської районної бібліотеки взяли участь у розробці проєкту «Медіаграмотність» у рамках Міжнародного проєкту «Бібліоміст» (IREX, Коваль А. І., Черепанова Р. А.).

2014 рік

Члени гуртка відеозйомки Юлія Брода, Максим Буркан, Богдан Жигайло взяли участь у Всеукраїнському конкурсі «Боротьба за Українську державність: сімейні історії українців». Назва роботи «Юлія Брода – нащадок бойківського роду» (Коваль А. І., Скрипниченко І. О.).

2018 рік

Участь учнів 8 і 10 класів у Всеукраїнському експериментальному тестуванні з медіаграмотності та інформаційної безпеки (Лабораторія психології масової комунікації та медіаосвіти Інституту соціальної та політичної психології НАПН України, Музиченко Л. В.).

2019 рік

1. Участь Донець Діани у Всеукраїнському дитячому конкурсі письмових робіт на тему: «Кібербулінг. Як я перестав/перестала бути жертвою» від DocuDays UA (Коваль А.І.).

2. Участь у конкурсі творчих і дослідницьких робіт для старшокласників «Діти і медіа» (Лабораторія психології масової комунікації та медіаосвіти ІСПП НАПН України спільно з Українською асоціацією медіапсихологів та медіапедагогів, Коваль А. І., Музиченко Л. В.).

2020 рік

16 учнів школи взяли участь в інноваційному медіаосвітньому інтерактивному проєкті – соціальній онлайн-грі «Перегони котиків» (Лабораторія психології масової комунікації та медіаосвіти Інституту соціальної та політичної психології НАПН України, Коваль А. І.).

2021 рік

1. Учні 8 і 10 класів взяли участь у Всеукраїнському експериментальному тестуванні з медіаграмотності та інформаційної безпеки (Лабораторія психології масової комунікації та медіаосвіти Інституту соціальної та політичної психології НАПН України, Музиченко Л. В.).

2. Участь у конкурсі творчих і дослідницьких робіт для старшокласників «Діти і медіа» (Лабораторія психології масової комунікації та медіаосвіти ІСПП НАПН України спільно з Українською асоціацією медіапсихологів та медіапедагогів, Коваль А. І., Музиченко Л. В.). Результати:

– фотоконкурс «Моя рідна Україна»:

I місце – Жигайло Анна, учениця 8-го класу, робота «До сонця»,

II місце – Яровенчук Віталій, учень 10 класу, робота «Щедре літо»,

III місце – Хаба Костянтин, учень 6-го класу, робота «Ранок у лісі»,

куратор – Коваль Антоніна Іванівна, керівник гуртка «Основи медіаграмотності»;

– конкурс-есе «Люди і роботи»:

I місце – Мураренко учень 10 класу, робота «Чаппі», куратор – Дуда Марія Іванівна, вчитель української мови та літератури.

3. Участь у засіданнях клубу тренерів із медіаграмотності «Майстерня медіаграмотності» (онлайн, IREX, Коваль А. І.).

Інформація про те, якими освітніми програми, посібниками тощо користуємося у власній професійній діяльності

1. Робочий зошит курсу за вибором для учнів 10 класу загальноосвітніх навчальних закладів «МЕДІАКУЛЬТУРА» / Л. А. Найдьонова, О. Т. Боришполець, О. Є. Голубева та ін.; [упоряд. Г. В. Мироненко]; Ін-т соц. та політ. психології НАПН України. – К., 2018. – 100 с.

2. Практична медіаосвіта: авторські уроки. Збірка / Ред.-упор. В. Ф. Іванов, О. В. Волошенюк; За науковою редакцією В. В. Різуна. – Київ: Академія української преси, Центр вільної преси, 2013. – 447 с.

3. Медіаграмотність на уроках суспільних дисциплін: Посібник для вчителя / За ред. В. Іванова, О. Волошенюк, О. Мокрогуза – К.: Центр вільної преси, Академія української преси, 2016. – 201 с.

4. Основи медіаграмотності: Навчально-методичний посібник для вчителя 8 (9) клас. Плани-конспекти уроків / За ред. В. Ф. Іванова, О. В. Волошенюк, О. П. Мокрогуза. – Київ: Академія української преси, Центр вільної преси, 2018. – 190 с.

5. Не потони в інформаційному дощі. Посібник для тренерів розроблено та опубліковано в рамках Проєкту «Програма медіаграмотності громадян» за підтримки глобального фонду миру та безпеки, Міністерства внутрішніх справ і міжнародної торгівлі Канади (DFATD Canada).

6. Медіаосвіта та медіаграмотність: підручник / Ред.-упор.

В. Ф. Іванов, О. В. Волошенюк; За науковою редакцією В. В. Різуна. – Київ: Центр вільної преси, 2012. – 352 с.

7. Шейбе С., Рогоу Ф. Медіаграмотність: Підручник для вчителя / Сінді Шейбе Фейз Рогоу/ Перекл. з англ. С. Дьома; за загал. ред. В. Ф. Іванова, О. В. Волошенюк. — Київ: Центр вільної преси, Академія української преси, 2014. — 319 с.

8. Документальні фільми про права людини як інструмент медіа-просвіти [методичний посібник для вчителів, неурядових організацій, активістів]. Це видання здійснено в рамках програми «Матра» (Посольство Королівства Нідерланди) Київ, 2014.

9. Освітні практики із запобігання інфодемії, або Як не ізолюватися від правди. Навчальний посібник / Волошенюк О. (розділ 2, 3, 5), Дегтярєва Г. (розділ 2), Каліберда М. (розділ 1), Мокрогуз О. (розділ 3), Потапова В. (розділ 4), Шаламов Р. (розділ 1) / За редакцією Волошенюк О., Євтушенко Р., Іванова В., Кулакова А. — Київ: АУП, Інтерньюз-Україна, ЦВП, 2020. – 68 с.

10. Батьки, діти та медіа: путівник із батьківського посередництва / О. Волошенюк, О. Мокрогуз; За ред. В. Іванова, О. Волошенюк. – К. : ЦВП, АУП, 2017. – 79 с.

11. Іванова Т., Ізбаш С. Методичні «родзинки» онлайн-тренінгу з медіаграмотності «Будь у тренді: МІГ в online!» : практичний посібник / за заг. ред. В. Іванова. Київ : Академія української преси, Центр вільної преси, 2020. – 96 с.

Співпраця з громадою, батьками

2014 рік

Громадські організації волонтерів «Ти не один» і Мала селищна рада проводили соціологічне опитування учнів та жителів селища з проблеми довіри до ЗМІ.

2016 рік

Проведено 6 тренінгів проекту «Програма медіаграмотності для громадян» для вчителів історії, заступників директорів з виховної роботи, батьків, працівників адміністрації, громадськості (Коваль А. І.).

2020 рік

Проведення тренінгу для батьків «Вплив медіа на людину і суспільство».

ФОТО ТА ВІДЕОМАТЕРІАЛИ

Фотоматеріали

*Заняття із спецкурсу «Молодь і ЗМІ» у редакції газети
«Кривоозерщина»*

*Валерій Іванов, президент АУП, Антоніна Коваль, тренерка проєкту
«Програма медіаграмотності для громадян»*

Тренінг для модераторів кіноклубів Docidays UA

Члени клубу «Основи медіаграмотності» проводять заняття у дитячому садочку «Казка»

Члени дитячої громадської організації «Мала селищна рада» у Верховній Раді України

Оксана Волошенюк, менеджерка медіаосвітніх програм Академії Української Преси та Антоніна Коваль

IV Всеукраїнська конференція «Документальне кіно як інструмент медіапросвіти з прав людини»

Коваль А. І. знайомить Найдьонову Л. А., завідувачку Лабораторії психології масової комунікації та медіаосвіти ІССП НАПН України, зі шляхами впровадження медіаосвіти в школах Кривоозерського району

Тренінг «Стоп булінг!» з учнями 6 класу в бібліотеці

Шкільний DOCU/ТИЖДЕНЬ на тему «Демократія та демократичні вибори». Учні 6 класу Хаба Костянтин, Івахніна Ксенія

Відеоматеріали

*Фрагменти засідання кіноклубу
Docudays UA «Єднання»*

*Відеозвіт із упровадження
медіаексперименту*

*Запобігання булінгу
та кібербулінгу*

Плани закладу на майбутнє щодо розвитку медіаосвіти

- Розробляється проєкт «Опорний заклад «Кривоозерський ЗЗСО I- III ступенів №1 – ХАБ ЦИФРОВОЇ ГРАМОТНОСТІ здобувачів освіти та їх батьків».
- Розпочата роботи зі створення YouTube-каналу «Медіаграмотні кривоозерці» (канал здобувачів освіти, батьків, Кривоозерської громади).

**ЛИЦЕЙ «УСПІХ» ДОМАНІВСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ РАДИ
ДОМАНІВСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ**

Адреса установи: 56401, Миколаївська область, Доманівський район, смт Доманівка, вул. Центральна, 85.

Ел. адреса: domrn12@ukr.net.

Телефон: 0515291684.

Інформація про авторів: Підойма Тетяна Анатоліївна, заступник директора з методичної роботи, вчитель української мови та літератури; Гуровська Ольга Миколаївна, заступник директора з виховної роботи, вчитель історії.

Інформація про педагогів, які впроваджують або впроваджували медіаграмотність у закладі:

- Богдан В. В., директор ліцею, вчитель історії;
- Бондар О.В., заступник директора з науково-методичної роботи (до 2016 р.);
- Підойма Т.А., заступник директора з методичної роботи (з 2016 р.);
- Гнатенко О. А., педагог-організатор;
- Тихолаз О. М., практичний психолог (до 2017 р.);
- Журбенко І. О., практичний психолог (2017–2019 рр.);
- Щербина В. В., практичний психолог (з 2019 рр.);
- Рип'янчина С. А (до 2019 р.), вчитель історії;
- Маслаган Т. П., вчитель – експериментатор, вчитель зарубіжної літератури;
- Базаренко В. О., вчитель історії;
- Станіславчук В. А., заступник директора з навчально-виховної роботи, вчитель початкових класів;
- Савіна Л. А., заступник директора з навчально-виховної роботи, вчитель біології;
- Федосєєнко І. Г., вчитель фізичної культури;
- Галак С. О., вчитель інформатики;
- Слободенко А. М., вчитель англійської мови (до 2019 р.);
- Семидівка Л. М., вчитель англійської мови;
- Морозенко І. О., заступник директора з виховної роботи (до 2021р), математики;

- Гуровська О. М., заступник директора з виховної роботи (з 2021 р.), вчитель історії;
- Гордієнко Н. В., вчитель початкових класів.

Наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України № 886 від 27.07.2011 р. «Про проведення Всеукраїнського експерименту з упровадження медіаосвіти в навчально-виховний процес загальноосвітніх навчальних закладів України» Доманівському РНВК «Доманівська загальноосвітня школа I-III ступенів» (зараз – лицей «Успіх» Доманівської селищної ради) надано статус експериментального майданчика Всеукраїнського рівня. Тому, з 2011 року по 2016 рік в навчальному закладі працювала творча група педагогів «Впровадження Концепції медіаосвіти в початково-виховний процес» з впровадження медіаосвіти, а з 2012–2013 навчального року для учнів 10 класів уведено факультатив «Медіакультура». У 2014–2019 рр. в 10-х класах за рахунок годин варіативної складової навчального плану викладався курс «Медіакультура» по 1 годині на тиждень. Працювали гуртки «Юний журналіст», «Шкільне телебачення», «Фотоаматор».

З 2017 року наш заклад продовжив упровадження дослідно-експериментальної роботи за темою «Стандартизація наскрізної соціально-психологічної моделі масового провадження медіаосвіти у вітчизняну педагогічну практику» на 2017–2022 рр. Робота творчої групи вчителів «Впровадження медіаосвіти в початково-виховному комплексі» (2017-2022 рр.), керівник – Підойма Т. А.

Починаючи працювати над впровадженням експерименту, творчою групою вчителів було визначено основну мету, завдання та результат, який ми отримаємо після впровадження, а також вирішено охопити якомога більше напрямків роботи з учителями, учнями, батьками.

Отже, основною **метою** визначено:

- ✓ розвиваток в учнів розуміння медіа та їх повідомлень;
- ✓ посилення контролю над процесом інтерпретації інформації;
- ✓ підвищення здатності учнів оцінювати медіатексти.

Завдання перед закладом освіти:

- ✓ розвиток здатності до сприйняття, оцінки, розуміння та аналізу медіатекстів;

- ✓ розвиток знань щодо соціальних, культурних, політичних, етичних, емоційних і економічних понять та підтекстів медіатекстів;
- ✓ розвиток в учнів здатності до критичного мислення;
- ✓ розвиток комунікативних властивостей особистості;
- ✓ навчання самоствердженню за допомогою медіа;
- ✓ розвиток навичок ідентифікації та інтерпретації медіатекстів;
- ✓ експериментування з різними способами технічного використання медіа;
- ✓ створення медіапродуктів/медіатекстів;
- ✓ розвиток теоретичних знання щодо розвитку медіа та медіакультури.

Як **результат** роботи є:

- ✓ підвищення рівня медіаграмотності учнів та педагогів;
- ✓ оволодіння більш високим рівнем розуміння, управління та оцінки медійного світу.

Наш ліцей «Успіх» Доманівської селищної ради має власну

Модель упровадження медіаосвіти:

ОСНОВНІ НАПРЯМКИ

1. Вивчення спецкурсу «Медіакультура».
2. Інтеграція в навчальні предмети.
3. Методична робота.
4. Гурткова робота.
5. Робота психологічної служби.
6. Батьківська медіаосвіта.
7. Медіатека на базі шкільної бібліотеки.

Інформація про заходи, які проведені в закладі від початку впровадження медіаграмотності

2015 рік

Міжрайонний семінар «Формування медіаграмотності, медіакомпетентності учнів загальноосвітніх навчальних закладів»

(20.05.2015), педагогічні працівники Доманівського району, офлайн, Крячко Т. П. – старший викладач кафедри психології, педагогіки та менеджменту освіти Миколаївського ОІППО, Новицька Г. В. – вчитель курсу «Медіакультура особистості» Миколаївського економічного ліцею Миколаївської міської ради, Богдан В. В. – директор закладу.

2017 рік

- Курс «Медіакультура», 10 класи, офлайн, Маслаган Т. П. – вчитель-експериментатор.
- Гурток «Шкільне телебачення», 5–8 класи, офлайн, Гнатенко О. А. – педагог-організатор.
- Три засідання творчої групи вчителів з упровадження медіаосвіти, де розроблено програми семінарських і практичних занять для класних керівників, учителів-предметників із питань упровадження медіаосвіти, офлайн, Підойма Т. А. – керівник впровадження медіаосвіти в закладі.
- Засідання шкільних методичних об'єднань із питань упровадження медіакультури на уроках та в позакласній роботі, педагогічні працівники, офлайн, Підойма Т. А. – керівник впровадження медіаосвіти в закладі, керівники МО.
- Відкрите заняття для педагогічних працівників «Як виявляти неправду та орієнтуватися в медіапросторі», офлайн, Маслаган Т. П. – вчитель-експериментатор.
- Робота творчої групи вчителів «Впровадження медіаосвіти в начальню-виховному комплексі» (2017–2022 рр.), керівник – Підойма Т. А.

2018 рік

- Курс «Медіакультура», 10 класи, офлайн, Маслаган Т.П.- вчитель-експериментатор.
- Гурток «Шкільне телебачення», 5-8 класи, офлайн, Гнатенко О. А. – педагог-організатор.
- Дослідження діяльності учнів у мережі Інтернет, ставлення до інтернет-ресурсів, інтенсивність користування мережею, 5–11 класи, офлайн, Підойма Т. А. – керівник впровадження медаосвіти в закладі, Маслаган Т. П. – вчитель-експериментатор.

- Інформаційні години «Діти та інтернет», 1–6 класи, офлайн, класні керівники.
- Перегляд та обговорення презентації «Інтернет очима дітей» 1–9 класи, офлайн, класні керівники.
- Діагностика рівня медіакультури та ставлення суб'єктів навчального процесу до впровадження в школі медіаосвітніх інновацій, 5–11 класи, офлайн, Підойма Т.А. – керівник впровадження медіаосвіти в закладі, класні керівники.
- Психологічно-педагогічний семінар «Психологічні аспекти шкільної медіаосвіти», класні керівники, офлайн, Журбенко І. О. – практичний психолог.
- Урок-дослідження «Роль фотографії у масовій комунікації, її жанри та види», 10-ті класи, офлайн, Маслаган Т. П. – вчитель-експериментатор.
- Відкриті практичні роботи «Написання синопсису», «Аналіз газети», 10-ті класи, офлайн, Маслаган Т. П. – вчитель-експериментатор.
- Медіапрезентації «Маніпулятивні можливості масмедіа та реклами», 5-ті класи, офлайн, Маслаган Т. П. – вчитель-експериментатор.
- Засідання шкільних методичних об'єднань з питання впровадження медіакультури на уроках та в позакласній роботі, педагогічні працівники, офлайн, Підойма Т. А. – керівник впровадження медіаосвіти в закладі, керівники МО.

2019 рік

- Курс «Медіакультура», 8,10 класи, офлайн, Маслаган Т. П. – вчитель-експериментатор.
- Гурток «Сходинки до медіаграмотності», 4-ті класи, офлайн, Маслаган Т. П. – вчитель-експериментатор.
- Засідання шкільних методичних об'єднань із питань упровадження медіакультури на уроках та в позакласній роботі, педагогічні працівники, офлайн, Підойма Т. А. – керівник впровадження медіаосвіти в закладі, керівники МО.
- Практичні заняття по створенню індивідуальних блогів вчителів, вчителі 5–11 класів, офлайн, Галак С. О. – вчитель

інформатики.

- Педагогічні читання «Медіаграмотність сучасної людини в контексті інтернет-безпеки», класні керівники, офлайн, Маслаган Т. П. – вчитель-експериментатор.

- Презентація збірки дидактичних матеріалів «Медіатексти для уроків історії 10-го класу», вчителі суспільних дисциплін, офлайн, Маслаган Т. П. – вчитель-експериментатор.

- Семінар «Впровадження медіа культури у Доманівському ЗСО №1», педагогічні працівники, офлайн, Маслаган Т. П. – вчитель-експериментатор, Щербина В. В., Морозенко І. О.

- Бесіди «Кібербулінг серед підлітків», 5–8 класи, офлайн, класні керівники.

2020 рік

- Курс «Медіакультура», 8, 10 класи, офлайн, Маслаган Т. П. – вчитель-експериментатор.

- Гурток «Сходинки до медіаграмотності», 4-ті класи, офлайн, Маслаган Т. П. – вчитель-експериментатор.

- Засідання шкільних методичних об'єднань із питань упровадження медіакультури на уроках та в позакласній роботі, педагогічні працівники, офлайн, Підойма Т. А. – керівник впровадження медіаосвіти в закладі, керівники МО.

- Тиждень медіакультури, 1–11 класи, онлайн, Маслаган Т. П. – вчитель-експериментатор, класні керівники.

- Створення інтерактивних онлайн-тестів на освітянському порталі «На Урок», «Всеосвіта», педагогічні працівники, онлайн, Станіславчук В. А., Савіна Л. А. – заступники директора з навчально-виховної роботи.

- Заходи до Дня безпечного Інтернету, 1–11 класи, офлайн, Галак С.О., Морозенко І. О., Лацановська І. П. – вчителі інформатики.

- Протягом жовтня для учнів 5–11 класів класні керівники провели превентивні уроки з онлайн-безпеки за темами «Я знаю як спілкуватись в інтернеті. #НЕ_ВЕДУСЬ» (5–6 класи), квести «Тест Білборда або кохання в Інтернеті» (7–8 класи), «Інтимне селфі в Інтернеті – жарт чи небезпечний ризик?» (9–11 класи), офлайн, Гуровська О. М.

- Всесвітній тиждень медійної та інформаційної грамотності – 2020, 1–11 класи, офлайн, Підойма Т. А., Гуровська О. М., класні керівники.

2021 рік

- Заходи до Дня безпечного інтернету – 2021 під гаслом «Разом для найкращого Інтернету», 1–11 класи, офлайн, класоводи, Галак С. О., Морозенко І. О., Лацановська І. П. – вчителі інформатики.

- Уроки з медіаграмотності за методичними матеріалами, розробленими ЮНІСЕФ і ГО «Смарт освіта», 7–11 класи, офлайн, Гуровська О. М.

- Уроки #Не_ведусь: ми – герої безпеки в Інтернеті , 3–4 класи, офлайн, Гуровська О. М., класні керівники.

- Уроки «Моя суперсила – безпека в Інтернеті», 1–2 класи, офлайн, Гуровська О.М., класні керівники.

- Засідання МО класних керівників «Небезпечні інтернет-ігри. Суїцидальна поведінка дітей та підлітків», класні керівники, онлайн, Гуровська О. М., Щербина В. В. – практичний психолог.

- Створення інтерактивних онлайн-тестів на освітянському порталі «На Урок», «Всеосвіта», педагогічні працівники, онлайн, Станіславчук В. А., Савіна Л. А. – заступники директора з навчально-виховної роботи.

Інформація про заходи з медіаграмотності в яких брали участь педагоги закладу

2015 рік

- Міжрайонний семінар «Формування медіаграмотності, медіакомпетентності учнів загальноосвітніх навчальних закладів» (20.05.2015), проводив Доманівський РНВК (зараз – ліцей «Успіх» Доманівської селищної ради), учасники – педагогічні працівники Доманівського району, офлайн, за участі Крячко Т. П., старшого викладача кафедри психології, педагогіки та менеджменту освіти Миколаївського ОІППО, Новицької Г. В., вчителя курсу «Медіакультура особистості» Миколаївського економічного ліцею Миколаївської міської ради, Богдан В. В., директор закладу.

2016 рік

- Міжнародна науково-практична інтернет-конференція, обласна науково-практична конференція «Від медіаграмотності до медіакультури: стратегії, проблеми, перспективи» (27.04.2016), провів Миколаївський ОІППО, учасник – Бондар О. В., заступник директора з науково-методичної роботи.

2019 рік

- Обласний семінар «Розвиток медіаграмотності через наскрізне впровадження інтегрованої моделі медіаосвіти в системі шкільної та позашкільної освіти» (27.03.2019), організатор – Миколаївський ОІППО, учасники – Підойма Т. А., заступник директора з методичної роботи, Маслаган Т. П., вчитель-експериментатор, Щербина В. В., практичний психолог.

2020 рік

- Засідання обласної творчої групи педагогів експериментальних закладів освіти «Від медіаексперименту до практики: робота з медіаконтентом на уроці та в позаурочній діяльності» (12.02.2020, 29.10.2020, 16.12.2020), провів Миколаївський ОІППО, учасники – Підойма Т. А., заступник директора з методичної роботи, Маслаган Т. П., вчитель-експериментатор.

2021 рік

- Засідання обласної творчої групи «Від медіаексперименту до практики: робота з медіаконтентом на уроці та в позаурочній діяльності» обласної творчої групи провів Миколаївський ОІППО, учасник – Гуровська Ольга Миколаївна, заступник директора з виховної роботи, вчитель історії.

- IV Всеукраїнська наукова інтернет-конференція з міжнародною участю «МЕДІАТВОРЧИСТЬ В СУЧАСНИХ РЕАЛІЯХ: ПРОТИСТОЯННЯ МЕДІАТРАВМИ» (2021), організована Інститутом соціальної та політичної психології Національної академії педагогічних наук України, учасник – Гуровська Ольга Миколаївна, заступник директора з виховної роботи, вчитель історії.

**Інформація про проєкти/експерименти/конкурси/гранти
з медіаграмотності, в яких брав/бере участь заклад,
педагоги чи учні закладу**

2014 рік

- Учні 10-А класу Чепіжко Владислав та Черіжко Станіслав взяли участь у Всеукраїнському конкурсі «Діти та медіа в родині» для старшокласників експериментальних шкіл та нагороджені грамотою в номінації «Фотоконкурс/фотосерія» (керівник – Бондар В. В.).

2015 рік

- Всеукраїнський конкурс мультимедійних проєктів «Врятувати від забуття». Фільм «Мій рід», колективна робота гуртка «Дитяче ТБ» (керівник – Гнатенко О. А.).

2016 рік

- Районний конкурс агітбригад «За здоровий спосіб життя», I місце – плакат, II місце – фото (керівник Гнатенко О. А.).
- Районний конкурс учнівської творчості до Всесвітнього дня здоров'я, соціальна реклама – I місце (керівник Гнатенко О. А.).

2017-2018 рр.

- Учень закладу (Федоренко Дмитро) здобув трічі I місце у Всеукраїнському конкурсі з інформаційних технологій для дітей та молоді «[ITalent](#)», а в 2019 – II місце у Всеукраїнському конкурсі з інформаційних технологій для дітей та молоді «[ITalent](#)» (керівник – Маслаган Т. П.).
- Районний конкурс учнівської творчості «Здоров'я – стиль життя». Вихованці гуртка «Дитяче ТБ» посіли I місце у номінації «Соціальна реклама» (керівник Гнатенко О. А.).
- Міжнародний конкурс відеофільмів «Малютко». Три колективні роботи вихованців гуртка «Дитяче ТБ», отримали Диплом-подяку (керівник – Гнатенко О. А.).
- Районний соціальний проєкт «Доманівщина очима дітей» I місце – відеофільм (Дем'яновський Влад), II місце (Михайленко Денис) і III місце – фото (Грушина Вікторія) (керівник – Гнатенко О. А.).

- Обласний конкурс соціальних проєктів «Здоров'я – стиль життя». Вихованці гуртка «Дитяче ТБ» посіли III місце у номінації «Соціальна реклама» (керівник – Гнатенко О. А.).

- Обласний конкурс фоторобіт «Права людини – мої права» Дем'яновський Влад – сертифікат учасника (керівник – Гнатенко О. А.).

- IX Всеукраїнський конкурс мультимедійний проєктів «Врятувати від забуття». Відеофільм Дем'яновський Владислав – учасник (керівник Гнатенко О. А.).

- Обласний конкурс фоторобіт «Моя Україно», III місце – вихованці гуртка «Дитяче ТБ» (керівник – Гнатенко О. А.).

- Обласний конкурс відеофільмів, 3 місце – вихованці гуртка «Дитяче ТБ» (керівник – Гнатенко О. А.).

2019 рік

- У травні 2019 року учениця 7-А класу Курбанова Дар'я взяла участь у Всеукраїнському конкурсі письмових робіт для дітей та підлітків до 18 років на тему «Кібербулінг. Як я перестав бути жертвою» (народжена грамотою за участь).

- У червні 2019 року Федоренко Дмитро ввійшов у п'ятірку кращих учнів з медіа по Україні, написавши роботу «Кібербулінг. Як я перестав бути жертвою».

- Творча група учнів приймала участь у Освітньому проєкті «Youth MediaLab». Соціальний ролик. «Супергерої серед нас» (керівники: Підойма Т. А., Маслаган Т. П.).

- Всеукраїнський конкурс «Безпечний інтернет» від освітнього проєкту «На Урок» (13 учнів отримали дипломи, 6 учнів – сертифікати про участь, 3 педагоги – подяки за підготовку учнів).

2020 рік

- Федоренко Дмитро став учасником онлайн-конференції фінального Всеукраїнського конкурсу письмових робіт для дітей та підлітків до 18 років на тему «Кібербулінг. Як я перестав бути жертвою».

- Обласний заочний конкурс робіт юних фотоаматорів «Моя Україно».

- Учень 5-А класу Михайленко Денис посів III місце, учень

9-Б класу Кордюков Максим – II місце (керівник – Гнатенко О. А.).

- Дистанційний XXIII Міжнародний фестиваль «Золотий лелека», номінація «Фотомистецтво» – I місце Михайленко Денис.

- Проєкт #Stop_сехтинг. Протягом жовтня для учнів 5–11 класів були проведені превентивні уроки з онлайн-безпеки за такими темами «Я знаю як спілкуватись в інтернеті. #НЕ_ВЕДУСЬ» (5–6 класи), квести «Тест Білборда або кохання в Інтернеті» (7–8 класи), «Інтимне селфі в Інтернеті – жарт чи небезпечний ризик?» (9–11 класи), (класні керівники 5–11 класів отримали сертифікати).

- Всеукраїнський конкурс «Безпечний інтернет» від освітнього проєкту «На Урок» (63 учні отримали дипломи, 18 учнів – сертифікати про участь, 3 педагоги – подяки за підготовку учнів).

- 19 учнів учасники та дипломанти конкурсу «Основи кібербезпеки» від проєкту «Всеосвіта» (педагог Ощип І. Л. отримала подяку).

2021 рік

- Проєкт ЮНІСЕФ «Медіаграмотність у часи пандемії», для учнів 7–11 класів було проведено уроки з медіаграмотності за методичними матеріалами, розробленими ЮНІСЕФ і ГО «Смарт освіта», Гуровська О. М. – отримала сертифікат про успішне проведення кроку з медіаграмотності.

- 63 учні – учасники Всеукраїнського конкурсу «STOP булінг!» від освітнього проєкту «На Урок», з них – 55 дипломантів (педагог Гуровська О. М. отримала подяку).

- 45 учнів стали учасниками Всеукраїнського інтернет-конкурсу до 20-ї річниці акції «День без мобільного телефону», з них – 16 дипломантів (педагоги Морозенко І. О. та Гуровська О. М. отримали подяки).

- 51 учень – учасник Всеукраїнського конкурсу «Безпечний інтернет» від проєкту «На Урок», з них 47 дипломантів (педагоги Лацановська І. П. та Галак С. О. отримали подяки).

- 11 учнів – учасники Всеукраїнського конкурсу «Безпечний інтернет 2.0» від проєкту «На Урок», з них 9 дипломантів (педагоги Гуровська О. М. та Гуда В. В. отримали подяки).

- З 2017 по 2021 рр. для участі у районному та обласному етапах конкурсу учнівського самоврядування «Лідер року» були виготовлені

такі медіапродукти: відео презентації про Учнівську раду школи, соціальні ролики про здоровий спосіб життя, відео самореклами, відеофільми на соціальну тематику та «Я і громада», «Я-ЛІДЕР», «Якби я був головою селищної ради...».

Інформація освітні програми, посібниками, якими користуються педагоги у власній професійній діяльності

1. Авторські заняття від медіапедагогів-лідерів: медіаосвітні практики в позакласній роботі учнів 5–7 класів / О. Волошенюк, І. Іванюк, О. Куш, Г. Шевченко; За ред. В. Іванова, О. Волошенюк. – К. : ЦВП, АУП, 2017.

2. Медіаосвіта та медіаграмотність: підручник / Ред.-упор. В. Ф. Іванов, О. В. Волошенюк; За науковою редакцією В. В. Різуна. — Київ: Центр вільної преси, 2012.

3. Медіаграмотність та критичне мислення на уроках суспільствознавства: посібник для вчителя / Т. Бакка, О. Бурім, О. Волошенюк, Р. Євтушенко, Т. Мелещенко, О. Мокрогуз; За ред. В. Іванова, О. Волошенюк – К. : ЦВП, АУП, 2016.

4. Медіаграмотність на уроках суспільних дисциплін: Посібник для вчителя/ За ред. В. Іванова, О. Волошенюк, О. Мокрогуза - К.: Центр вільної преси, Академія української преси, 2016.

5. Медіаграмотність у початковій школі: посібник для вчителя / Волошенюк О. В., Ганик О. В., Голощاپова В. В., Дегтярьова Г. А., Іванова І. Б., Кожанова А. Ю., Пиза Г. Ю., Шкребець О. О., Янкович О. І. / За редакцією Волошенюк О. В., Іванова В. Ф. – Київ : ЦВП, АУП, 2018.

6. Методичні матеріали з медіаграмотності, розроблені ЮНІСЕФ і ГО «Смарт освіта»: <https://www.unicef.org/ukraine/media/12736/file>

7. Методичні матеріали проєкту #Stop_сехтинг.

Функціонування шкільних медіа

• Група у фейсбук «Лицей Успіх» призначена для інформаційного забезпечення здобувачів освіти, батьків і співробітників лицею достовірною, оперативною та актуальною

інформацією про заходи і найважливіші події в закладі.

- **Газета «Проба пера» учнівського самоврядування школи.**

Газета призначена для інформаційного забезпечення здобувачів освіти, батьків і співробітників ліцею достовірною, оперативною та актуальною інформацією про діяльність учнівського самоврядування, про заходи і найважливіші події в закладі тощо.

- **Інформаційний вісник чергового класу «Голос чергового»**

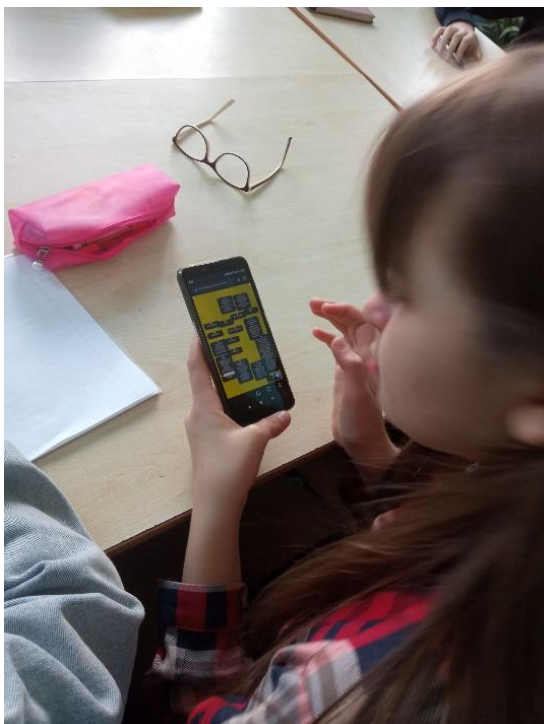
призначена для інформаційного забезпечення здобувачів освіти, і співробітників ліцею інформацією про підсумки чергування класів.

Співпраця з громадою, батьками

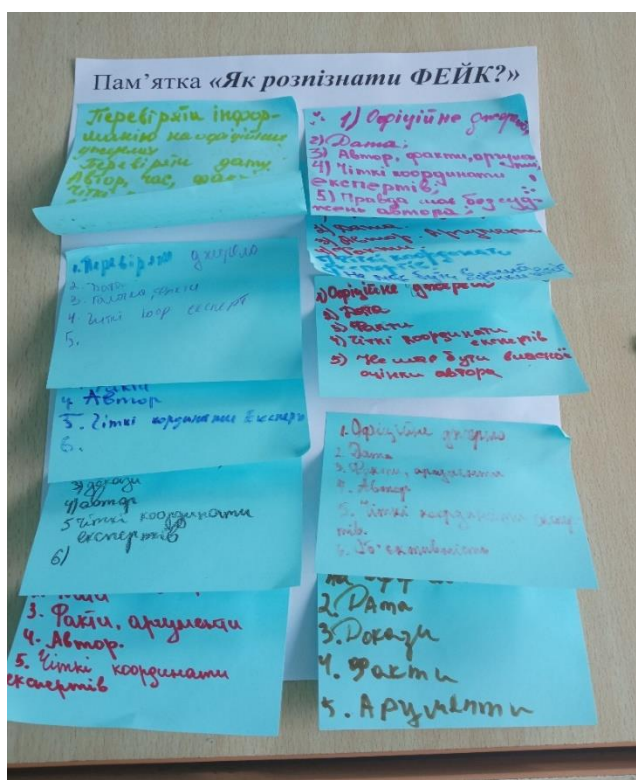
Батьківські збори «Інтернет-загрози (захист дітей від загроз в Інтернеті)», «Медіакультура дітей та підлітків», «Кібербулінг серед підлітків», «Медіакомпетентність та медіакультура в родині», «Небезпека інтернет-павутини», «Небезпечні інтернет-ігри. Суїцидальна поведінка дітей та підлітків», анкетування батьків «Визначення рівня сімейної медіаграмотності», «Обізнаності батьків про діяльність дітей у мережі», створення спільної творчої групи педагогів, голів батьківських комітетів щодо інформування батьківської громадськості про правила безпечного користування Інтернетом.

Неодноразово шкільні медіапродукти використовувалися в концертних програмах та виступах під час масових заходів у Доманівській ТГ. Заходи, що проводяться у ліцеї висвітлюються на шпальтах місцевої газети «Трибуна хлібороба».

ФОТО ТА ВІДЕОМАТЕРІАЛИ

Використання інтерактивних вправ під час виховного заходу «Вчимося бути медіаграмотними»

Результат роботи тренінгу «Як розпізнати

Заняття з медіакультури «Роль фотографії у масовій комунікації, її жанри та види», 10-А клас

Відеоматеріали доступні за QR-кодом:

Плани закладу на майбутнє щодо розвитку медіаосвіти

- Щорічно долучатися до Всеукраїнського тижня медіа-інформаційної грамотності, Тижня безпеки дітей в інтернеті та інших заходів з медіаграмотності.
- Розвиток педагогічної та учнівської творчості медіаосвітнього спрямування.
- Продовження використання медіадидактики в навчальних предметах.
- Медіаосвіта учасників освітнього процесу (заходи для педагогів, учнів та батьків).
- Продовження випуску шкільної преси.

**МАЗУРІВСЬКА ФІЛІЯ ОПОРНОГО ЗАКЛАДУ
«КРИВООЗЕРСЬКИЙ ЗАКЛАД ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ
I – III СТУПЕНІВ № 1» КРИВООЗЕРСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ РАДИ**

Адреса закладу: Миколаївська область, Первомайський район,
с. Мазурове, вул. Польова, 27.

Ел.пошта: mazurivskazosh@gmail.com, mazurivskazosh@ukr.net.

Автор опису досвіду: Кобильчак Ірина Валеріївна, заступник
директора з навчально-виховної роботи, вчитель історії.

**Педагоги, які також упроваджують медіаграмотність у
закладі:**

- Бабенко Ю. О., Березянська Л. А. – вчителі початкових класів.
- Гнатюк Л. М. – вихователь дошкільного підрозділу.
- Смерецька Л. М. – вчитель української мови та літератури.
- Попельницька О. В. – вчитель природничих дисциплін.

**Інформація про заході з медіаграмотності,
які проведено в закладі**

2017 рік – впровадження курсу «Основи медіаграмотності».

Із 2019 року – участь у дослідно-експериментальній роботі
всеукраїнського рівня за темою «Стандартизація наскрізної соціально-
психологічної моделі масового впровадження медіаосвіти у вітчизняну
педагогічну практику» (Постанова президії НАПНУ від 20.06.2019 року
№1-2/7- 172).

№ з/п	Назва заходу	Категорія учасників	Форма проведення	Відпідальні
2017 рік				
1.	Курс медіаосвіти «Основи медіаграмотності»	9 клас	Офлайн	Кобильчак І. В.
2018 рік				
2.	Викладання курсів медіаосвіти «Основи медіаграмотності» та «Від	4, 9 класи	Офлайн	Кобильчак І. В.

	медіаграмотності до медіакультури»			
3.	Робота з платформою «Електронна школа» Pidruchnyk.ua	Пед. колектив	Офлайн	Учитель інформатики
4.	Створення облікового запису в системі Google	Пед. колектив	Офлайн	Учитель інформатики
5.	Права дітей в Інтернеті	1–9 класи	Офлайн	Класні керівники
6.	Свято «День народження книжки»	1–4 класи	Офлайн	
7.	Виконання завдань за онлайн-посібником «МедіаДрайвер»	8–9 класи	Онлайн	
2019 рік				
1.	Викладання курсів медіаосвіти «Основи медіаграмотності» та «Від медіаграмотності до медіакультури»	4, 9 класи		Кобильчак І. В.
2.	Педагогічна рада «Про затвердження моделі впровадження медіаосвіти в освітній процес Мазурівського НВК»	Пед. колектив	Офлайн	Кобильчак І. В.
3.	Конкурс фоторобіт «Найкраще селфі»	Учні 4–9 класів	Змішана	Кобильчак І. В.

4.	Конкурс шкільної газети «3 Днем Вчителя», «Новорічні вітання»	Учні 4–9 класів	Офлайн	Кобильчак І. В
5.	Заняття «Національна дитяча «гаряча лінія» – для дітей та про дітей»	Учні 5–11 класів	Офлайн	Класні керівники
6.	Гра – заняття «Як можна протидіяти фейковим новинам»	Учні 7–9 класів	Офлайн	Учитель медіаосвіти
2020 рік				
1.	Викладання курсів медіаосвіти «Основи медіаграмотності» та «Я у медіапросторі»	4, 9 класи	Офлайн	Учитель медіаосвіти
2.	Створення креативних відео-вітань вчителів	6–9 класи	Онлайн	Педагог-організатор
3.	Конкурс шкільної газети	5–9 класи		Педагог-організатор
4.	Перегляд та структуроване обговорення тематичного фільму «Голод-33» до Дня пам'яті жертв голодоморів	8, 9 класи	Змішана	Класні керівники
5.	Онлайн-зустрічі з авторами коміксу «Протистояння. Червоний терор» Максимом Курінним та Олександром Корешковим, за	8, 9 класи	Онлайн	Учитель медіаосвіти

	участі представника Українського інституту національної пам'яті			
6.	Всеукраїнська інтернет-конференція «Безпечний інтернет для учнів та освітян на платформі «НА УРОК»	Пед. колектив	Онлайн	Кобильчак І. В.
7.	День безпечного Інтернету	1–9 класи	Змішана	Учитель інформатики та медіаосвіти
2021 рік				
1.	Педагогічна рада «Інтеграція медіаосвіти в навчальні предмети»	Пед. колектив	Офлайн	Кобильчак І. В.
2.	Викладання курсу медіаосвіти «Основи медіаграмотності»	8 клас		Кобильчак І. В.
3.	Конкурс «Реклама»	8-9 класи	Офлайн	
4.	День безпечного Інтернету	1–9 класи	Змішана	Учитель інформатики та медіаосвіти
5.	Методична студія «Медіаосвіта в Державному стандарті базової середньої»	Пед. колектив	Офлайн	Кобильчак І. В.
6.	Проведення занять відповідно до парціальної програми «Медіасвіт для дошкільнят»	Діти старшого дошкільного віку	Офлайн	Вихователь дошкільного підрозділу

7.	Майстер-класи з впровадження медіаосвіти на уроках природничого циклу	Пед. колектив	Офлайн	Учителі
8.	Сторінками посібника «Інтернет, який ми хочемо!» (виконання вправ)	8, 9 класи	Змішана	Кобильчак І. В.
9.	Заняття з основ безпеки в Інтернеті за матеріалами навчального посібника з цифрового громадянства й безпеки «Обачність. Пильність. Захист. Ввічливість. Сміливість»	1–4 класи	Офлайн	Учителі початкових класів

**Інформація про заході з медіаграмотності,
в яких брали участь педагоги/учні закладу**

2018 рік

1. Конкурс «Діти і медіа» який проводиться у межах всеукраїнського експерименту з масового впровадження медіаосвіти у вітчизняну педагогічну практику (наказ МОН № 1199 від 18 серпня 2017 р.) Лабораторією психології масової комунікації та медіаосвіти ІСПП НАПН України спільно з Українською асоціацією медіапсихологів та медіапедагогів.

2. Засідання районної творчої групи вчителів медіаосвіти. Майстер-клас «Використання інтернет-ресурсів на уроках медіаосвіти» (Кобильчак І. В.).

2019 рік

1. Всеукраїнський конкурс на кращий план-конспект уроків природничих дисциплін з елементами медіаграмотності, який відбувався за підтримки Медійної програми в Україні, що фінансується Агенством США з міжнародного розвитку (USAID) і виконується організацією Internews. Березянська Любов Андріївна – призер (III місце) (конспект уроку природознавства у 2 класі на тему «Пора гніздування»).

2. Конкурс «Діти і медіа» який проводиться в рамках усеукраїнського експерименту з масового впровадження медіаосвіти у вітчизняну педагогічну практику (наказ МОН № 1199 від 18 серпня 2017 р.) Лабораторією психології масової комунікації та медіаосвіти ІСПП НАПН України спільно з Українською асоціацією медіапсихологів та медіапедагогів. Злочевська Анна – номінація «Фото» («Весна»), Мураренко Вероніка – номінація «Есе» («Мій улюблений герой фільму»)

3. Участь в обласному семінарі з медіаосвіти в МОІППО «Розвиток медіаграмотності через наскрізне впровадження інтегрованої моделі медіаосвіти в системі шкільної та позашкільної освіти» (Кобильчак І. В.).

4. Засідання районної творчої групи вчителів медіаосвіти «Формування громадянської компетентності учнів засобами медіаосвіти».

2020 рік

1. Онлайн-курс з медіаграмотності «VeryVerified» (Кобильчак І. В.).

2. Лекція для вчителів «Медіакомпетентність – вміння для життя сучасної людини» (Кобильчак І. В.).

3. Участь у Всеукраїнському діагностично-розвивальному проєкті «Медіакультура в умовах пандемії» для учнів 7–10 класів закладів освіти, що проводиться лабораторією психології масової комунікації та медіаосвіти Інституту соціальної та політичної психології НАПН України. Учасники – учні 7–9 класів, керівник – Кобильчак І. В.

4. Курс «Медіаграмотність: практичні навички», наданий Євгеном Магдою через платформу масових відкритих онлайн-курсів «Prometheus» (Вонсевич Н. О.).

5. Курс «Медіаграмотність для освітян», наданий С. Горбачовим та Л. Найдьоновою через платформу масових відкритих онлайн-курсів «Prometheus» (Довганич Н. С., Довганич В. І.).

6. Участь у обласній творчій групі «Від медіаексперименту до практики: робота з медіаконтентом на уроці та в позаурочній діяльності» (МОІППО).

2021 рік

1. Проєкт «Вивчай та розрізняй: інфо-медійна грамотність», що виконується Радою міжнародних наукових досліджень та обмінів (IREX) за підтримки Посольства Сполучених Штатів Америки та Посольства Великої Британії в Україні, в партнерстві з Міністерством освіти і науки України та Академією української преси. Учасник проєкту – Кобильчак І. В. (навчальні онлайн-сесії, тренінги, опитування, анкетування, базовий онлайн-тренінг з інфомедійної грамотності), вебінари «Цифрова безпека», «Академічна доброчесність», «Стереотипи в нашому житті» тощо, використання навчальних матеріалів на уроках.

2. Участь у вебінарі «Цифрові ризики підлітків в умовах пандемії COVID-19», семінарі-практикумі для презентації результатів опитування, яке відбулося в рамках діагностично-розвивального проєкту «Медіакультура в умовах пандемії» проведеними Лабораторією психології масової комунікації та медіаосвіти Інституту соціальної та політичної психології НАПН України. Кобильчак І. В. – сертифікат про підвищення кваліфікації для педагогів закладів-учасників діагностично-розвивального проєкту «Медіакультура в умовах пандемії».

3. Вебінар «Протидія медійним провокаціям дитячої деструктивної поведінки» (педагогічний колектив).

4. Конкурс «Діти і медіа» який проводиться у рамках усеукраїнського експерименту з масового впровадження медіаосвіти у вітчизняну педагогічну практику (наказ МОН № 1199 від 18 серпня 2017 р.) Лабораторією психології масової комунікації та медіаосвіти ІСПП НАПН України спільно з Українською асоціацією медіапсихологів та медіапедагогів. Результати:

- фотоконкурс «Моя рідна Україна»:
I місце – Жигайло Анна, учениця 10 класу, робота «До сонця»;
II місце – Злочевська Анна, учениця 7 класу, робота «Нема в світі більш

святого – й не буде ніколи», куратор Кобильчак Ірина Валеріївна, вчитель суспільних дисциплін.

Освітні програми та посібники, які користуємося у медіаосвітній діяльності:

- Медіаграмотність у початковій школі: посібник для вчителя / Волошенюк О. В, Ганик О. В., Голощапова В. В, Дегтярьова Г.А, Іванова І. Б., Кожанова А. Ю., Пиза Г. Ю., Шкребець О. О, Янкович О. І. / За редакцією Волошенюк О. В., Іванова В. Ф. – Київ : ЦВП, АУП, 2018 – 234 с.
- Основи медіаграмотності: Навчально-методичний посібник для вчителя 8 (9) клас. Плани-конспекти уроків / За ред. В.Ф. Іванова, О. В. Волошенюк, О. П. Мокрогуза. – Київ: Академія української преси, Центр вільної преси, 2014. – 190 с.
- Я У МЕДІАПРОСТОРИ Навчальна програма для початкової школи закладів загальної середньої освіти 2-ий рік вивчення Автори: І. Б. Іванова, А. Ю. Кожанова.
- Я У МЕДІАПРОСТОРИ Навчальна програма для початкової школи закладів загальної середньої освіти 3-ій рік вивчення Автори: І. Б. Іванова, А. Ю. Кожанова.
- Навчальна програма для учнів 8 (9) класів «Основи медіаграмотності» (пропедевтичний курс) Оксана Волошенюк, Павло Коваленко, Олександр Мокрогуз.

Співпраця з батьками

1. Анкетування учнів і батьків щодо вивчення сімейної медіакультури з метою виявлення мотиваційної готовності дорослих суб'єктів освітнього процесу до впровадження медіаосвіти в закладі освіти.
2. Сторінками «Клан-клік-кляц». Виховання дітей в цифрову еру.
3. Рекомендації для батьків «Стоп дитячий суїцид» та рекомендації для профілактики залучення дітей до небезпечних квестів.
4. Як скласти Сімейну угоду для контролю часу онлайн.
5. Консультаційний пункт для батьків «Медіакультура в сім'ї».

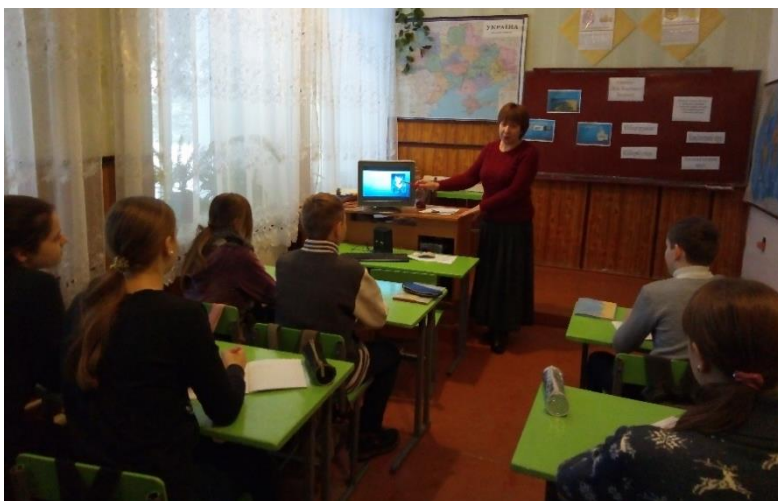
Фотоматеріали

На уроці «Я у медіапросторі»

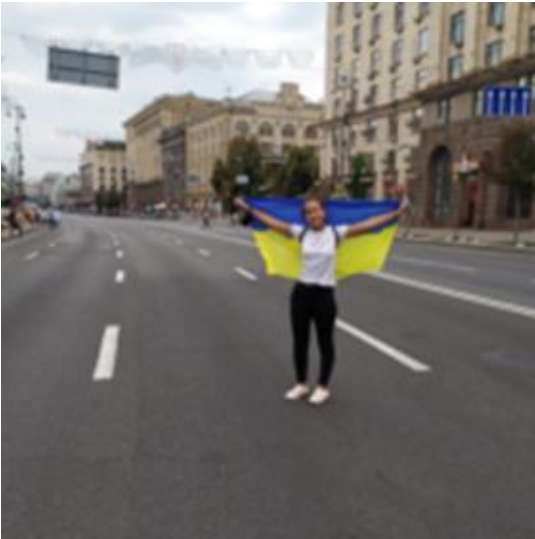

Читаємо електронні книжки

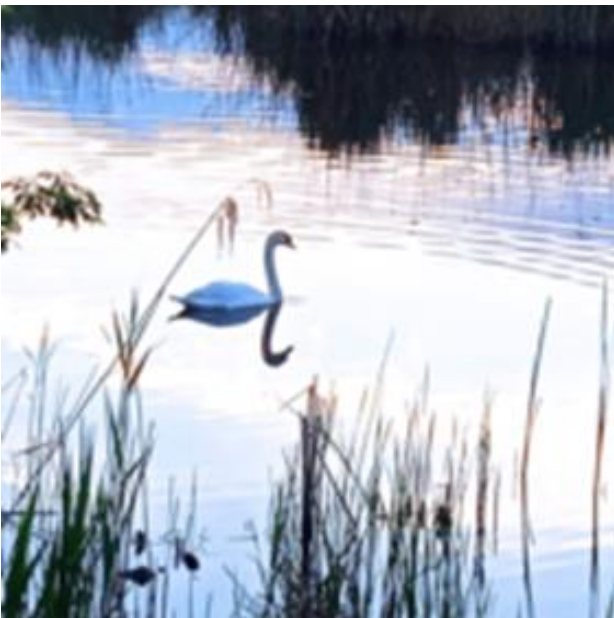

День безпечного Інтернету

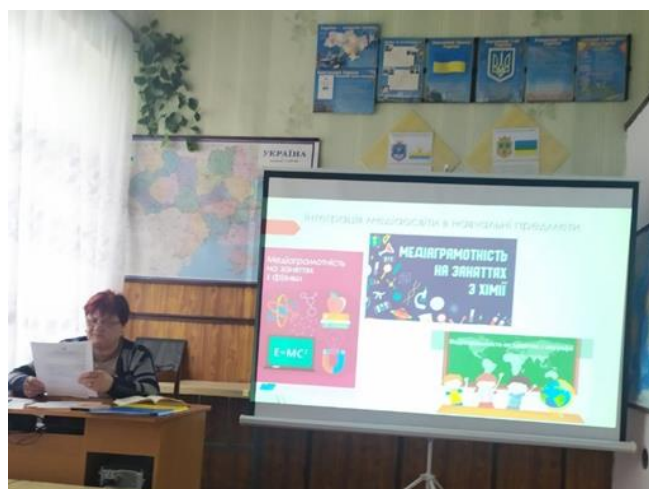
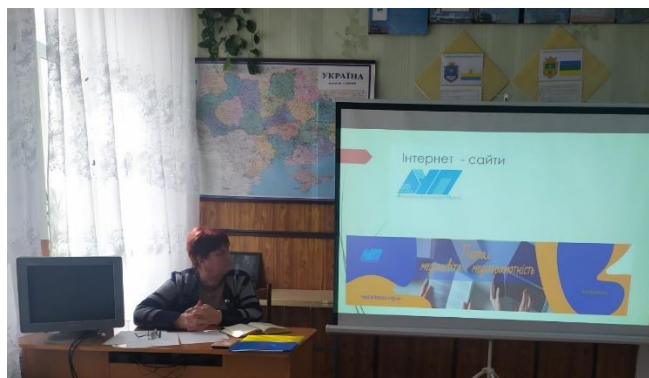
*Конкурс «Діти і медіа» 2021.
Фотоконкурс «Моя рідна Україна»
(«Нема в світі більш святого – й не буде
ніколи»)*

*Конкурс «Діти і медіа» 2021.
Фотоконкурс «Моя рідна Україна»
(«В очікуванні»)*

*Фотоконкурс «Молодь за
здоровий спосіб життя»*

Засідання педагогічної ради «Впровадження медіаосвіти в освітній процес закладу освіти»

Майстер-клас «Впровадження медіаосвіти на уроках біології»

**МИКОЛАЇВСЬКА СПЕЦІАЛІЗОВАНА І–ІІІ СТУПЕНІВ ШКОЛИ № 22
З ПОГЛИБЛЕНИМ ВИВЧЕННЯМ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ З 1 КЛАСУ
МИКОЛАЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ**

Адреса закладу освіти: вул. Робоча, 8, м. Миколаїв, 54029,
тел./факс (0512) 58-98-71.

Ел.пошта: nschool22@gmail.com.

Інформація про авторів:

- Ліпатникова Світлана Володимирівна, заступник директора з навчальної роботи;
- Казакуца Людмила Володимирівна, учитель зарубіжної літератури;
- Чайковська Наталя Миколаївна, практичний психолог, учитель зарубіжної літератури.

На виконання Концепції впровадження медіаосвіти в Україні, схваленої Президією Національної академії педагогічних наук України 21.04.2016 року у 2017–2018 навчальному році адміністрацією школи було проаналізовано стан впровадження медіаосвіти в закладі, проведено анкетування педагогів школи, індивідуальні бесіди, обговорено на засіданні педагогічної ради питання «Особливості освітнього процесу в сучасному інформаційно-освітньому середовищі».

Адміністрація школи звернулася з клопотанням щодо підтримки участі школи в дослідно-експериментальній роботі всеукраїнського рівня за темою «Стандартизація наскрізної соціально-психологічної моделі масового впровадження медіаосвіти у вітчизняну педагогічну практику» на базі загальноосвітніх навчальних закладів на 2017–роки.

Проблемна тема школи на 2017–2022 н.р.:

Спрямування інноваційної діяльності педколективу на розвиток єдиного освітнього інформаційно-розвивального простору школи через інтеграцію медіакультури в процес навчання

Мета: розробка, теоретичне обґрунтування та практичне впровадження сформованої моделі школи, яка спрямована на забезпечення всебічної підготовки школярів до безпечної ефективної взаємодії із сучасною системою медіа, формування в них медіаобізнаності,

медіаграмотності й медіакомпетентності відповідно до їх вікових та індивідуальних особливостей в умовах формування творчої особистості учнів.

Напрямки діяльності і форми реалізації:

1. Розроблені етапи реалізації проблемної теми школи:

I – *Підготовчий етап* (2017–2018): створення умов для інтеграції медіакультури в процес навчання через формування медіакомпетентностей учасників освітнього процесу.

Мета етапу: визначення стратегії підготовки педагогічного колективу та батьків до впровадження медіаосвітніх інновацій, визначення моделі шкільної медіаосвіти, яка буде впроваджуватись.

II – *Концептуально-діагностичний етап* (2018–2019): удосконалення медіакомпетентності педагогічних працівників для вирішення сучасних медіапедагогічних проблем, розуміння ролі та значення медійного світу.

Мета етапу: вивчити та спрогнозувати можливості загальноосвітньої школи в створенні цілісної шкільної системи, що дозволить забезпечити всебічну підготовку дітей до ефективної взаємодії із сучасною системою медіа, формування в них медіаобізнаності, медіаграмотності й медіакомпетентності відповідно до їхніх вікових та індивідуальних особливостей.

III – *Формувальний етап* (2019–2020): застосування медіаосвітніх технологій в освітньому процесі в умовах збагачення інформаційної компетентності учня через організацію дослідно-пошукової діяльності;

IV – *Узагальнюючий етап* (2020–2021): формування медіакультури особистості в умовах сучасної медіареальності, виховання свідомого, компетентного і творчого споживача медіа.

Педради

- «Впровадження сучасних педагогічних та інформаційних технологій в освітній процес для активізації творчого потенціалу та розвитку критичного мислення учнів».

- «Співрозвиток іншомовної комунікативної компетенції та медіакомпетентності в умовах профілізації школи».

V – *Коригувальний етап* (2021-2022): забезпечення процесу масового впровадження медіаосвіти в освітній процес на основі аналізу практичних проблем, оснащення медіапедагогів новітніми інформаційно-комунікаційними засобами.

Педради

- «Медіакультура сучасного підлітка – основа самовизначення в глобальному інформаційному просторі».
- «Роль медіаосвіти в соціалізації учнів».

Інформація про медіаосвітні заходи, які проведені в закладі освіти

1. Дослідно-експериментальна робота всеукраїнського рівня за темою «Стандартизація наскрізної соціально-психологічної моделі масового впровадження медіаосвіти у вітчизняну педагогічну практику» у Миколаївській спеціалізованій I–III ступенів школи № 22 розпочалася в 2017–2018 н. р.

Протягом 2017–2018 навчального року експериментальна робота здійснювалася через створення умов для інтеграції медіакультури в процес навчання через формування медіакомпетентностей учасників освітнього процесу.

Проведено роботу щодо реалізації I етапу:

- Педрада (жовтень) «Медіаосвіта та медіаграмотність: освітні категорії та виклик часу».
- Педчитання «Науково-методичні засади впровадження вітчизняної моделі медіаосвіти в навчально-виховний процес».
- ППС «Суперечливий вплив масмедіа на формування медіакультури».
- Батьківській лекторій «Взаємодія дітей зі світом сучасних медіа: за і проти».
- Анкетування учнів «Моє медіаполе».
- Творчі роботи учнів «Як безпечно спілкуватись в Інтернеті?»
- Випуск інформаційного вісника «Сучасні тенденції розвитку

медіаосвіти в Україні».

- Педрада (лютий) «Медіа як засіб впливу на формування адаптаційного середовища для учнів та формування їх світоглядних позицій».

- Педчитання «Дорослішання у світі медіа та роль родини у формуванні медіакультури».

- Батьківській лекторій «Вплив теле- та інтернет-насильства на дитячу психіку».

- Анкетування учнів «Телевізійні уподобання старшокласників».

- Випуск інформаційного вісника «Сучасні тенденції розвитку медіаосвіти в Україні».

- Педрада (травень) «Медіакомпетентність педагога як засіб формування креативного мислення учнів».

- Педчитання «Формування медіакультури особистості в умовах сучасної медіареальності».

- Батьківській лекторій «Профілактика комп'ютерних та інтернет-залежностей».

- Анкетування учнів 9-х та 11-х класів «Вважаєте ви себе інтернет-залежним?»

- Творчі роботи учнів 4-х та 8-х класів «Як я розумію поняття «інтернет-залежність?»»

2. На уроках інформатики учні підготували колективні рекламні роботи «Обережно: інтернет-залежність!» (відеоролики).

3. Проведено моніторинг думки учнів 10-х класів школи щодо медіакомпетентності педагогів.

4. Проведений моніторинг думки педагогів школи щодо актуальності питання розвитку їх медіакомпетентності.

5. Проведені діалоги з класними керівниками на предмет визначення учнів, які (за даними батьків) проводять багато часу в інтернет-клубах та зустрічі з учнями щодо їх інтернет-уподобань та інтернет-залежності.

6. Складена Карта ППД щодо роботи членів кафедр у медіапросторі.

7. Узагальнено досвід учителів із питань:

- «Формування медіакомпетентностей учнів через активне використання ЄІРОПШ (єдиного інформаційно-розвивального

освітнього простору школи)».

- «Інтеграція медіакультури у процес навчання. Підвищення ефективності НВП через роботу в ЄІРОПШ».

8. Представлені колективні кафедральні творчі роботи (рекламні ролики) «Медіакомпетентність як невід'ємна риса педагога».

9. Розроблено модель упровадження медіаосвіти в школі.

10. Запроваджено рубрику шкільного телебачення «Медіавакцина».

11. Проводиться робота щодо поповнення бази електронних ресурсів, медіаматеріалів на Google-диску школи в «Методичному офісі».

12. На сайті школи створено рубрику «Дитячий правовий офіс».

13. Проходить конкурс класних соціальних проєктів.

14. Використовується електронна пошта для батьків.

15. Забезпечено розгляд питань на засіданнях предметних кафедр:

- «Медіапродукт як навчальний матеріал уроку».

- «Інтеграція як оптимальний підхід до організації освітньої діяльності учнів».

16. Створення педагогами власних медіапродуктів: мультимедійні презентації, квести, кластери, відеоролики, відеопоезії, інтелект-карти (ментальні карти), сайти, буктрейлери, онлайн-вікторини, онлайн-тести.

17. Створення медіапродуктів з учнями: бортовий журнал, буклети, науково-дослідні роботи, творчі проєкти, комікси, відеопоезії, інтелект-карти (ментальні карти), буктрейлери, скраббуки, фанфіки, асоціативний експеримент, хмари слів, переклад поезій, лепбуки, анотації, емблеми автора та героя твору, відеоролики.

Дослідно-експериментальна робота всеукраїнського рівня за темою «Стандартизація наскрізної соціально-психологічної моделі масового впровадження медіаосвіти у вітчизняну педагогічну практику» у Миколаївській спеціалізованій I–III ступенів школи № 22 протягом 2018-2019 навчального року здійснювалася через:

- Удосконалення медіакомпетентності педагогічних працівників для вирішення сучасних медіапедагогічних проблем, розуміння ролі та значення медійного світу.

- Апробацію моделі упровадження медіаосвіти у школі.

**Проблемні теми шкільних предметних кафедр учителів,
спрямовані на реалізацію теми експеримента:**

Назва	Проблема
Кафедра учителів природничо-математичних дисциплін	Упровадження ефективних технологій навчання через інтеграцію медіакультури в процес навчання з метою забезпечення оптимальних умов розвитку творчої особистості
Кафедра учителів суспільно-гуманітарних та розвиваючих дисциплін	Розвиток інформаційної компетентності учнів як умова формування їх медіакультури і забезпечення ефективної взаємодії із сучасним інформаційним середовищем
Кафедра учителів іноземних мов	Підвищення ефективності навчання іноземної мови через використання освітнього простору школи, спрямованого на формування соціо-лінгвістичної компетенції учнів
Кафедра учителів української філології	Розвиток компетентної національно-зорієнтованої особистості учня через інтеграцію медіакультури в освітній процес
Кафедра учителів початкової освіти	Удосконалення медіакомпетентності педагогів в умовах впровадження нового Державного стандарту початкової загальної освіти як умова підвищення ефективності освітнього процесу
Кафедра виховання	Удосконалення медіакомпетентностей учасників виховного процесу з метою формування всебічно розвиненої конкурентно спроможної національно-зорієнтованої особистості учня.

- Проведення тематичних педрад:
  - «Медіакультура як складова здоров'я».
  - «Інноваційні форми методичної роботи як засіб удосконалення професійної компетентності педагогів».

Заходи, що відтворюють спільну медіадіяльність учнів, учителів, батьків, проводяться у різноманітних формах:

- Проведення методичних заходів для учителів:
  - педчитання «Технології та способи захисту особистості користувача під час його перебування у просторі Інтернету»;
  - педагогічний брейнстормінг «У пошуках нових форм та методів освітніх інновацій»;
  - психолого-педагогічний семінар «Медіагігієна», методичний міст із елементами психологічного тренінгу «Сучасний учитель на шляху до вдосконалення»;
  - педагогічну студію для керівників ПК «Розвиток інформаційно-освітнього простору школи як засіб формування професійної та медіакомпетентності педагогічних кадрів»
- Проведення батьківських лекторіїв:
  - «Як протидіяти кібербулінгу?»
  - «Путівник із батьківського посередництва «БАТЬКИ, ДІТИ ТА МЕДІА».
- Залучення учнів до написання творчих робіт: «Як безпечно спілкуватись в Інтернеті?»
- Випуск інформаційного вісника: «Цифрове майбутнє. Каталог навичок медійної та інформаційної грамотності» (висвітлюються теоретичні та практичні аспекти застосування медіаосвітніх технологій в урочній та позаурочній діяльності).
- Робота рубрики шкільного телебачення «Медіавакцина».
- Удосконалення бази електронних ресурсів, медіа матеріалів на Google-диску школи в рубриці «Методичний офіс», де подано перелік медійних понять, наведено приклади типових завдань медійного характеру.
- Робота рубрики «Дитячий правовий офіс».
- Проведення конкурсу класних соціальних медіапроектів.
- Використання електронної пошти для батьків.
- Створення педагогами власних медіапродуктів та створення медіапродуктів разом із учнями.
- Участь педагогів школи у роботі обласного семінару «Розвиток медіаграмотності через наскрізне впровадження інтегрованої моделі медіаосвіти в системі шкільної та позашкільної

освіти» (на базі Миколаївського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти).

- Із метою ефективності оптимального використання ІКТ всі навчальні кабінети та бібліотеку забезпечено необхідним технічним обладнанням, забезпечено цілодобове підключення комп'ютерів до мережі Інтернет.

2019–2020 навчальний рік:

- Вчителі школи брали участь у вебінарах:
  - «Онлайн-конкурси «На урок» як інструмент мотивації школярів до навчання».
  - «STEM-піхотинці та їхні побратими на полях ЯДС: як розвивається STEM-наступ у початковій школі».
  - «#Stop_Sextинг. Сексуальні ризики інтернету: як провести урок в 7–11 класах».
  - «Інтерактивні онлайн-тести «На Урок»: освоюємо нові можливості».
  - «Інтернет-олімпіада – сучасний інструмент використання ІКТ в освітньому процесі».
  - «Віртуальні лабораторії», «Онлайн-лабораторні», «Життєві компетентності», або формуємо свідоме ставлення до навчання».
- Проведення майстер-класів:
  - «Використання онлайн-ресурсів для організації роботи на уроках» для вчителів школи.
  - «Використання онлайн-ресурсів для організації роботи на уроках інформатики з елементами дистанційного навчання» для вчителів міста Миколаєва.
  - Виступ на обласному семінарі вчителів біології та екології «Нестандартні прийоми активізації творчої діяльності учнів в умовах впровадження медіаосвіти у НВП».
- Педрада «Інноваційні форми методичної роботи як засіб удосконалення професійної компетентності педагогів» з темою: «Медіаграмотність. Критичне мислення. Як розпізнати Фейк?»
- Внутрішньошкільний квест для вчителів (листопад, педрада) «Використання медіа в загальноукраїнському русі «Стоп булінг».

- Участь у обласному науково-практичному семінарі МОІППО «Формування культури прав людини в умовах сучасного освітнього простору» (листопад 2019) – підготовка виступу учениці 10-А класу Філевської Є. (учитель – Паскаленко О. М.)

- Підготовка учнів-лекторів з висвітлення трагічних сторінок історії ХХ ст.

- Робота в обласній творчій групі «Від медіаексперименту до практики: робота з медіаконтентом на уроці та в позаурочній діяльності» (куратор – Максим Запорожченко, методист МОІППО).

- Робота в творчій групі «Рамка компетентностей для культури демократії» (куратор – Віталій Гладун, старший викладач МОІППО): розробка вправ для уроків та позаурочної діяльності.

- Семінари та тренінги з метою поширення досвіду впровадження ІКТ в освітній процес серед учителів школи.

- Здійснення моніторингу рівня навчальних досягнень учнів, розвитку їхніх пізнавальних процесів, формування стійкої мотивації до навчання, формування інформаційної компетентності.

Інформація про заходи з медіаграмотності в яких брали участь педагоги закладу:

Невід’ємною складовою єдиного інформаційно-розвивального освітнього простору Миколаївської СЗОШ № 22 школи є інформатизація освіти.

Вчителі ефективно запроваджують елементи інформатизації як на звичайних уроках, так і під час дистанційної освіти, а саме:

1. Створюють презентаційні версії уроків в інформаційно-комунікаційній програмі SCREENREC (Дьяур І. В.):

2. Проводять онлайн уроки в програмі для створення/редагування відео MOVIEMAKER: (Барикіна М. Ю.)

3. Створюють онлайн презентації уроків в програмі oSAM:

Гоберлас Ю. О.

Челенгірова О. В.

Казанжи Б. В.

4. Створюють онлайн-уроки, використовуючи слайдову інтерактивну програму Powerpoint video (Чебанюк К. М.):

5. Запроваджують власні анімаційні презентації очних та заочних уроків для учнів 9–11 класів в програмі ANIMAKER (Первова М. М.) :

6. Створюють презентації для учнів 9–11 класів в арт-програмах Pictochart та Coggle.it, що дозволяє учням працювати в інтерактивному режимі (Первова М. М.):

7. Створюють пізнавальні опитування щодо відеосюжету в програмі редагування інтерактивного відео VideoAnt (Первова М. М.):

8. Розробляють тести різного формату, в тому числі «Колесо Фортуни», на інтерактивному сайті WordWall – сайті великих можливостей для онлайн-навчання (Саушкіна І. І., Зозуля М. І., Первова М. М.):

на базі платформ «На урок», «Всеосвіта» (Дьяур І. В., Саушкіна І. І., Гоберлас Ю. О., Первова М. М., Луценко О. М.):

9. Створюють інтелектуальні дошки в програмі PADLET для інтерактивної взаємодії на уроках дистанційного навчання (Зозуля М. І., Первова М. М., Саушкіна І. І.):

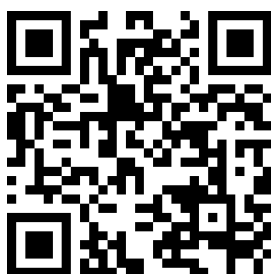

10. Створюють онлайн ігри на базі сайту fliprity (Мохова М. І.):

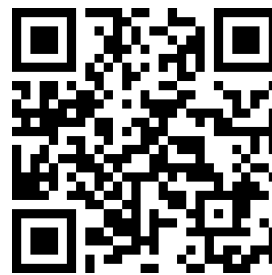
**Участь у міжнародних, всеукраїнських, обласних, міських заходах.
Взаємообмін досвідом, де висвітлено досвід**

• Ліпатникова С. В. – спікер усеукраїнського вебінару ГО «За кращу освіту» за темою «Упровадження електронних класних журналів – нові можливості для заступників директорів шкіл».

• Майстер-клас Дьяур І. В. для вчителів міста з використанням інноваційно-комунікаційних технологій, інтернет-ресурсів для дистанційної освіти, зокрема ознайомлення з програмою SCREENREC.

- Майстер-клас Пашичевої І. О. для вчителів міста «Створення комунікативного простору шляхом використання інструментів дистанційного навчання та сервісів Google».

- Майстер-клас Казакуци Л. В. для вчителів міста Миколаєва «Інфографіка як прийом візуалізації інформації та один із способів формування фреймів на уроках зарубіжної літератури».

- Виступ для вчителів міста в рамках роботи творчої групи вчителів зарубіжної літератури «Фейки. Сутність та різновиди» (учитель Казакуца Л. В.).

Відповідальна за експериментальну роботу, заступник директора
Ліпатникова С. В.:

2019

- Сертифікат від «Всеосвіти»: вебінар «Сучасна школа: три покоління (x,y,z) в одному кабінеті або лайфхаки від медіаосвіти».

2020

- Сертифікат МОІППО: сертифікований захід «Від медіаексперименту до практики: робота з медіаконтентом на уроці та в позаурочній діяльності».

- Сертифікат МОІППО: компетентнісно та діяльнісно орієнтований модуль (кейс) «Основи медіаграмотності сучасного педагога: практичні навички та інтеграція в освітній процес».

- Сертифікат від «Prometheus»: курс «Медіаграмотність для освітян».

- Сертифікат від «Prometheus»: «Медіаграмотність: практичні навички».

- Сертифікат від «EdEra»: онлайн-курс «Академічна доброчесність».

- Сертифікат онлайн-модуля «Безпечна і дружня до дитини школа».

Протягом 2020–2021 н. р. близько чверті педагогів школи пройшли тестування на національній онлайн-платформі «Дія. Цифрова освіта» та показали високий рівень цифрової грамотності.

Учителі кафедри суспільно-розвиваючих дисциплін пройшли навчання та отримали сертифікати платформи «EdEra»: онлайн-курс з медіаграмотності «Very Verified».

Участь у конкурсах 2017–2018 н. р.

Міський заочний конкурс робіт юних фотоаматорів «Моя Україно!» у номінації «Архітектура»:

I місце:

- **Герасіменко Дар'я**, вихованка гуртка «ФотоКрок» міської станції юних техніків, учениця 9-А класу, за фотороботу «Лінії» (кер. Гузій І. С.).

II місце:

- **Литвинович Роман**, вихованець гуртка «ФотоКрок» міської станції юних техніків, учень 1-Б класу, за фотороботу «Небезпечний момент» (кер. Гузій І. С.);

у номінації «Флора і фауна»:

II місце:

- **Литвинович Роман**, вихованець гуртка «ФотоКрок» міської станції юних техніків, учень 1-Б класу, за фотороботу «У селі» (кер. Гузій І. С.).

у номінації «Пейзаж»:

III місце:

- **Герасіменко Дар'я**, вихованка гуртка «ФотоКрок» міської станції юних техніків, учениця 9-А класу, за серію фоторобіт «На березі Інгула» (кер. Гузій І. С.).

у номінації «Репортаж»:

I місце:

- **Герасіменко Дар'я**, вихованка гуртка «ФотоКрок» міської станції юних техніків, учениця 9-А класу, за серію фоторобіт «Табір Освенцім» (кер. Гузій І. С.);

II місце:

- **Герасіменко Дар'я**, вихованка гуртка «ФотоКрок» міської станції юних техніків, учениця 9-А класу, за серію фоторобіт «Пленер» (кер. Гузій І. С.)

III місце:

- **Рогозянський Руслан**, учень 11-В класу, за фотороботу «Синій, як море, як день, золотий» (кер. Мечет К. О.).

Фестиваль історико-пізнавальних проєктів «Пазли Історії»

- Інтелектуальна гра «Пазли Історії» – Гран-прі;
- Титул «Золотий Пазл»: за проєкт «Скарби міста М» у номінації «Популяризація історії рідного міста», учениця школи Брагар Анастасія.

2018–2019 н. р.

Міський конкурс анімації та аматорського відео «Відео»

- диплом II ступеня – Фанта С., Шут Є., Суворова В., Ройтбурд А.;
- диплом III ступеня – Іслам Т.

Всеукраїнський конкурс «Панацея молода» під егідою МАН, номінація «Екологія»

- Іванченко Ксенія – I місце.

Конкурс «Безпечний Інтернет» (сайт «На урок»)

- диплом I ступеня – 25 учнів, диплом II ступеня – 24 учня, диплом III ступеня – 13 учнів.

Квест «IQ – «Зима» – 6, 7 класи

- диплом I ступеня – 3 учня, диплом II ступеня – 3 учня, диплом III ступеня – 5 учнів.

Фестиваль учнівської молоді «Ліга Кращих» в номінації

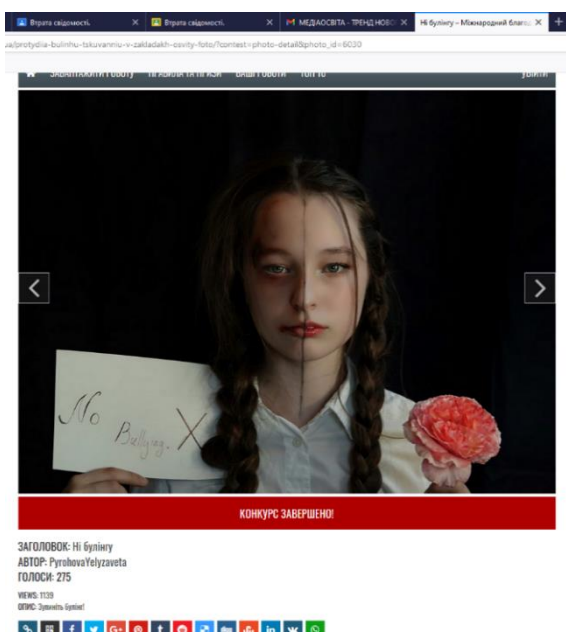
«Соціальний спікер (англійська мова)»

- учениця 11-А класу Лещинська Антоніна посіла I місце (керівник – Первова М. М.).

• Під керівництвом учителя зарубіжної літератури Ткач І. О. учні школи брали участь у Всеукраїнському конкурсі на кращий буктрейлер до твору зарубіжної літератури: Сарницька С. (8-А) – III місце.

• За підсумками проведення III Всеукраїнського конкурсу фото- та відеоробіт національного проєкту «Безпечна країна» у 2020 році почесні призові місця посіли такі роботи:

У номінації «Протидія булінгу у закладах освіти»

II місце – «Ні булінгу», автор Пирогова Єлизавета, 13 років, учениця Миколаївської СЗОШ № 22;

У номінації «Молодь за безпеку дорожнього руху»

Онлайн-голосування: «Знаючи безпеку руху, поділись з молодшим другом» (1936 голосів), автор Ігнатенко Богдан, 14 років, учень Миколаївської СЗОШ №22.

- Учениці Покотило Софія (вчитель – Округ Г. М.) та Давіденко Олександра (вчитель – Чебанюк К. М.) стали переможницями в конкурсі «Я знаю Україну» та отримали приз – участь у англomовному таборі в Закарпатті.
- Учениці Бринза Дарина та Шапочка Марія – вибороли II місця та були нагороджені цінними призами.
- Учень 11-Б класу Паньків Іван став абсолютним переможцем конкурсу на участь в експедиції УАЛ (Українська Академія Лідерства) до країн Європейського союзу з 5 по 15 квітня 2019 року (м. Брюссель).
- Проєкт культурного обміну українсько-турецьких вчителів разом зі школярами. (м. Белек, Туреччина); В проєкті взяли участь учні 6–8 класів СЗОШ № 22 та учні приватної школи Акденіз Юкселіш.
- Молодіжний проєкт обміну українсько-польських школярів з теми «Do, Create, Act and Write», (м. Закопане, Польща). В проєкті взяли участь учні 11 класів СЗОШ № 22 разом зі старшокласниками комп'ютерної школи м. Катовіце.
- Учні 7–8-х класів взяли активну участь у відео конференції на платформі фундації «Global Generation» зі школярами Великої Британії, Йордану з теми «Сила оповідання».

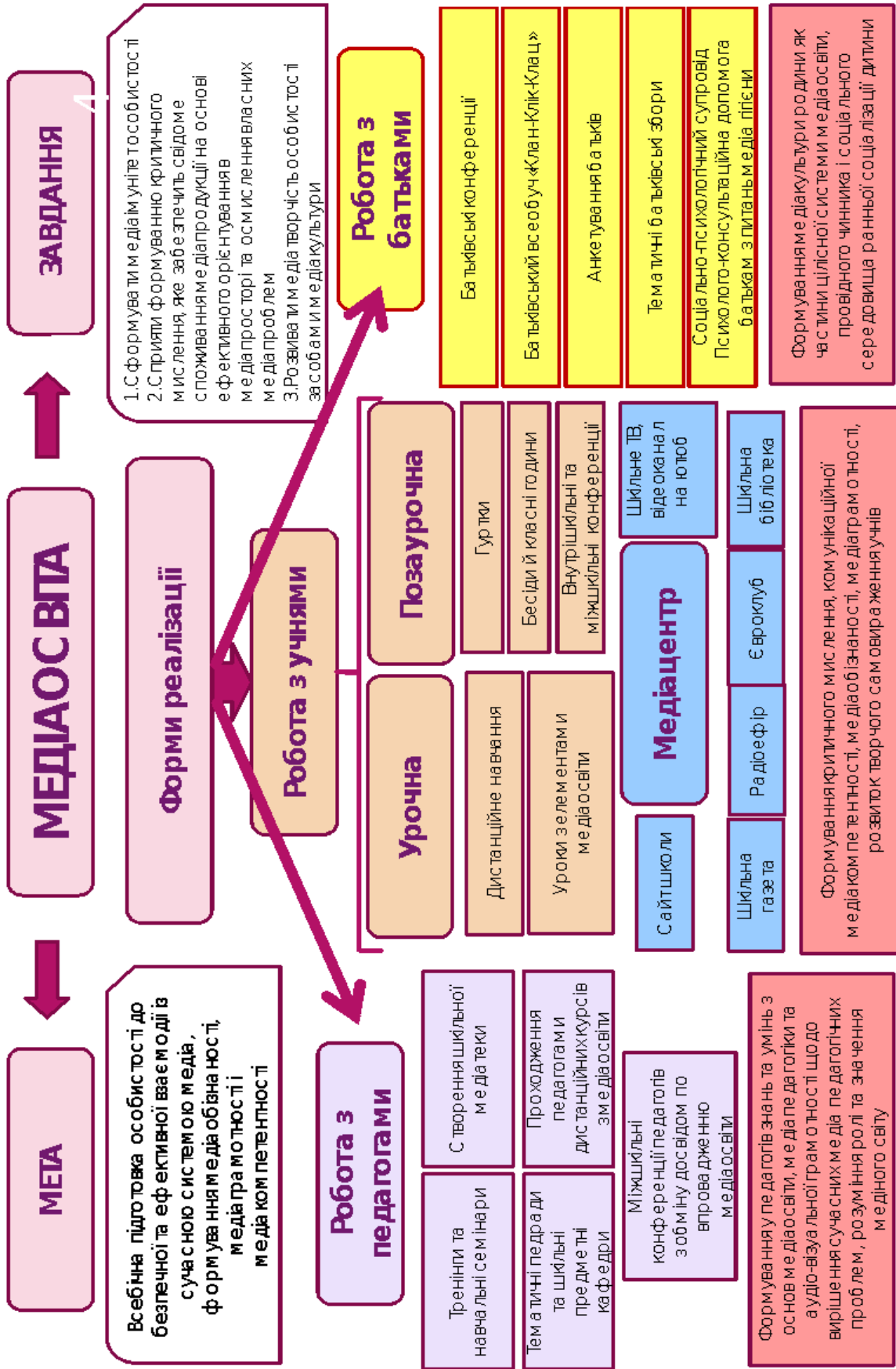
2020–2021 н. р.

- Участь в міському заочному конкурсі на кращий відеофільм у 2021 р. Соціальний ролик «Зачекай», Покатило Софія, 11 клас – I місце.
- Участь у конкурсі відеороликів «Улюблене місце в моєму місті» до 231-річниці міста Миколаєва серед учнів ЗЗСО Заводського району. Соціальний ролик, Покатило Софія, 11 клас – II місце.
- Участь у конкурсі соціальної відеореклами «Чесність починається з тебе». Соціальна відеореклама, Прожженик Аліна, 11-Б клас – I місце. Соціальна відеореклама, Аксьонкіна Ірина, 6-Г клас – II місце.

ФОТО ТА ВІДЕОМАТЕРІАЛИ

Практичні заняття з учителями

Додаткові відеоматеріали та презентації

Соціальні відеопроєкти школи:

«Медіапсихологія і медіаосвіта Психічне здоров'я і сьогодення»

Презентація Чайковської Н. М.

МИКОЛАЇВСЬКА ЗАГАЛЬНООСВІТНЯ ШКОЛА І-ІІІ СТУПЕНІВ № 42
МИКОЛАЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ

Адреса закладу: Миколаївська область, м. Миколаїв, вул. Електронна, 73, 54031;

Телефон: (0512) 55-50-67.

E-mail: school42nikolaev@gmail.com.

Інформація про авторів:

- Козловська Ольга Вікторівна, вчитель початкових класів.
- Філіппова Оксана Олександрівна, вчитель зарубіжної літератури.

Інформація про педагогів, які також впроваджують медіаграмотність у закладі:

- Карпенко Олена Олександрівна, директор школи, вчитель історії та права.
- Крутієнко Олексій Миколайович, учитель інформатики.
- Мошківська Олена Анатоліївна, заступник директора з виховної роботи, вчитель історії.
- Янчукова Ірина Леонідівна, вчитель української мови та літератури.
- На початку експериментальної діяльності медіаграмотність у закладі впроваджували:
- Сапожнікова Ірина Іванівна, заступник директора з навчально-виховної роботи, вчитель математики (2011-2013 роки).
- Мостова Наталія Вікторівна, вчитель фізики (2011-2012 роки).
- Россинська Олена Павлівна, вчитель російської мови та літератури (2011 рік).

Історія медіатворення в нашій школі розпочалася після проходження навчальних тренінгів за фахової підтримки старшого викладача кафедри психології, педагогіки та менеджменту освіти Миколаївського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти Крячко Т. П. та **надання закладу статусу експериментального майданчика Всеукраїнського рівня** за темою «Науково-методичні засади впровадження вітчизняної моделі медіаосвіти в навчально-виховний процес загальноосвітніх закладів». Такого статусу надали на той час педколективам 20 шкіл області.

Інформація про заходи, які проведені в закладі від початку впровадження медіаграмотності:

З серпня 2012 року по серпень 2016 року школа брала участь у дослідно-експериментальній роботі всеукраїнського рівня «Науково-методичні засади впровадження вітчизняної моделі медіаосвіти в навчально-виховний процес загальноосвітніх навчальних закладів».

2012–2013 роки

Першими кроками формуючого етапу дослідно-експериментальної роботи стали:

1. Розробка моделі медіаосвіти.
2. Визначення мети, завдань, очікуваних результатів експериментальної діяльності.
3. Проведення вступної діагностики та анкетування.
4. Заняття спецкурсу «Медіакультура» в 10, 11 класах щодо підвищення рівня медіакультури старшокласників.
5. Робота творчої експериментальної групи «Медіакультура».

Участь у Всеукраїнському семінарі «Підготовка медіапедагогів до викладання курсу «Медіакультура особистості».

2013–2014 роки

Основними кроками формуючого етапу дослідно-експериментальної діяльності стали:

Створення творчої групи вчителів «Медіаосвітні технології в НВП», яка з метою розширення знань з теорії медіаосвіти провела заходи для вчителів:

- Лекторій «Вплив медіа на здоров'я і поведінку дітей».
- Психолого-педагогічний семінар: «Суперечливий вплив медіа».
- Тренінг «Використання медіаосвітніх технологій на уроках»
- Методичний семінар «Інформаційна культура особистості як умова успіху в суспільстві знань».

Впровадження курсу за вибором «Медіакультура» для учнів 10, 11 класів.

1. Створення умов для інтеграції медійних практик в НВП. А

саме:

- в початковій школі – на уроках літературного читання, образотворчого мистецтва, музики, громадянської освіти;

- в середній і старшій школі – на уроках літератури, мистецтва, музики, іноземної мови, художньої культури, історії тощо.

2. Робота з учнями в позаурочний час щодо створення медіапродуктів: випуск шкільної газети «Шкільні факти», участь в конкурсах, медіаосвітнього циклу, прем'єри короткометражних фільмів, створених школярами.

3. Розробка загальношкільного проєкту «WI-FI-місто»

4. Залучення батьків до роботи лекторію «Вплив медіа на здоров'я дітей» та консультаційного пункту «Медіакультура в сім'ї».

2014–2015 роки

Корегувальний етап дослідно-експериментальної роботи за темою здійснювався через:

1. Упровадження курсу за вибором «Медіакультура» для учнів 10 та 11 класів.

2. Випуск інформаційного вісника «Сучасні тенденції розвитку медіаосвіти в Україні».

3. Тренінг для батьків «Медіакультура - необхідність часу».

4. Тренінг для учнів «Формування культури спілкування та співпраці в інтернет просторі».

5. Роботу консультаційного пункту для батьків «Медіакультура в сім'ї».

6. Анкетування старшокласників «Мое медіаполе».

7. Анкетування вчителів «Освітній медіапростір школи як засіб формування інноваційної особистості учня»;

8. Випуск збірки «Медіаторчість учнів в урочній та позаурочній діяльності», в якій представлені медіапродукти різних жанрів, які демонструють навички обробки медіатекстів учнями.

9. Роботу шкільного наукового товариства «Ерудит». Члени товариства створили низку соціальних рекламних відеороликів, відеоальманахів, відео-есе, відео-дослідів, букгрейлерів до уроків літератури, які увішли у збірку «Медіаторчість членів шкільного наукового товариства».

1. Заходи для вчителів:

- педагогічна студія «Створення власного медіапродукту на основі опрацьованого матеріалу»;
- презентація «Медіаосвітнього путівника для вчителя», у якому представлені загальні та конкретні рекомендації щодо інтеграції медіаграмотності у навчальні предмети.

2017–2021 роки

Із жовтня 2017 року навчальний заклад долучився до всеукраїнського експерименту за темою «Стандартизація наскрізної соціально-психологічної моделі масового впровадження медіаосвіти у вітчизняну педагогічну практику». Важливими кроками медіаосвітньої діяльності стали:

- Створення своєї моделі медіаосвіти навчального закладу на основі вітчизняної концепції впровадження медіаосвіти (нова редакція) та регіональних психолого-педагогічних моделей інтенсивного розвитку наскрізної системи медіаосвіти.
- Визначення складу творчої групи педагогів-дослідників для участі в організації та проведенні експерименту з підвищення медіаграмотності шкільного колективу.
- Робота динамічної групи «Практична медіаосвіта».
- Робота проблемної групи «Перші кроки медіаграмотності» (для вчителів початкових класів).
- Розробка та проведення психологічною службою консультацій для учнів, педагогів та батьків з циклу «Я у сучасному інформаційному світі».

Інформація про заходи з медіаграмотності, в яких брали участь педагоги закладу:

2012 рік

- Всеукраїнський семінар «Підготовка медіапедагогів до викладання курсу «Медіакультура особистості» (наказ управління освіти і науки облдержадміністрації від 06.01.2012 № 11 «Про проведення семінару-тренінгу «Практична медіаосвіта»), який було проведено 19-20 січня 2012 року на базі Миколаївського обласного

інституту післядипломної педагогічної освіти кафедрою психології, педагогіки та менеджменту освіти.

У семінарі взяли участь педагоги школи: Сапожнікова Ірина та Філіппова Оксана Олександрівна.

2013 рік

- Обласна науково-практична конференція «Науково-методичні засади впровадження вітчизняної моделі медіаосвіти в навчально-виховний процес ЗНЗ Миколаївської області» 25–26.04.2013.). Учасниками конференції були: Сапожнікова Ірина Іванівна, яка презентувала досвід роботи школи щодо медійних практик та Філіппова Оксана Олександрівна.

- Семінар для практичних психологів «Медіаосвіта – шлях до створення безпечного та сприятливого середовища для розвитку дитини» на базі ЗОШ № 42 міста Миколаєва під керівництвом методиста науково-методичного центру Сливінської Т. О. Досвід роботи школи презентували заступник директора з навчально-виховної роботи Козловська Ольга Вікторівна та психолог школи Сінченко Лілія Євгенівна.

2014 рік

- Обласна науково-практична конференція «Науково-методичні засади впровадження вітчизняної моделі медіаосвіти в НВП ЗНЗ Миколаївської області» на базі Миколаївського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти. Учасниками конференції були: Козловська Ольга Вікторівна та Філіппова Оксана Олександрівна.

- Семінар на базі ЗОШ №42 (13.05.2014) за підтримки фахівців Миколаївського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти та науково-педагогічної бібліотеки м. Миколаєва. Медіапедагог Філіппова Оксана Олександрівна проводила відкрите заняття зі спецкурсу «Медіакультура» для учнів 10 класу.

- Круглий стіл «Медіаосвіта. Виклики, практика, перспективи» на базі науково-методичного центру м. Миколаєва.

- Батьківські дебати «Медіакультура родини» на базі Миколаївського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти.

2015 рік

- Науково-практичний семінар «Роль медіаосвіти у системі формування інформаційно компетентної особистості» на базі науково-методичного центру. Досвід роботи школи на семінарі презентувала Козловська Ольга Вікторівна.

- Семінар-нарада керівників експериментальних шкіл «Науково-методичні засади впровадження вітчизняної моделі медіаосвіти в навчально-виховний процес ЗНЗ Миколаївщини: результати експерименту і перспективи» на базі обласного інституту післядипломної педагогічної освіти. Досвід роботи школи на семінарі презентувала Козловська Ольга Вікторівна. Учасником була Філіппова Оксана Олександрівна.

- Засідання міської проблемної групи «Від медіаграмотності до медіакультури» спільно з НМЦ. На засіданні групи була присутня Козловська Ольга Вікторівна.

- Представники школи, а саме: завідувача бібліотекою Буяр Л. К., медіапедагог Філіппова О. О., заступник директора з НВР Козловська О. В. брали участь в роботі творчої групи медіапедагогів та бібліотекарів на базі науково-педагогічної бібліотеки м. Миколаєва під керівництвом фахівців МОІППО. Результатом роботи цієї групи стала розробка координаційного плану проведення медіазанять із різними категоріями: батьками, учнями, бібліотекарями, вчителями.

- Медіапедагог Філіппова О. О. та заступник директора з НВР Козловська О. В. брали участь в розробці навчально-методичного комплексу: програма медіазанять «Від медіаграмотності до медіакультури» (затверджено вченою радою МОІППО, протокол від 28.12.15 р. № 6).

2016 рік

- Міжнародна науково-практична Інтернет-конференція. Обласна науково-практична конференція «Від медіаграмотності до медіакультури: стратегії, проблеми, перспективи» (27 квітня 2016 року) на базі Миколаївського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти.

Досвід дослідно-експериментальної роботи школи публікувався в освітянських виданнях:

- Козловська О.В. «Упровадження медіаосвіти у навчально-виховний процес Миколаївської ЗОШ № 42» (тези доповідей Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції, 2016 рік).

- Філіппова О.О. «Творче медіасприйняття як психологічний захист від непотрібної інформації. Вправи на дистанціювання» (навчально-методичний посібник «Навчально-методичні моделі медіазанять», 2016 рік).

• V міжнародна науково-методична конференція в м. Києві «Практична медіаграмотність: міжнародний досвід та українські перспективи» (31.03–01.04.2017р.). Учасниками заходу стала група педагогів школи: Карпенко О. О., Козловська О. В., Россинська О. П., Мошківська О. П.

2015–2018 роки

Козловська Ольга Вікторівна була керівником міської творчої групи «Впровадження медіаосвіти у навчально-виховний процес молодших школярів».

2019 рік

• Обласний семінар «Розвиток медіаграмотності через наскрізне впровадження інтегрованої моделі медіаосвіти в системі шкільної та позашкільної освіти» (27.02.2019). Учасниками семінару були: Козловська Ольга Вікторівна та Філіппова Оксана Олександрівна.

• Тренінг «Медіаграмотність для громадян» в рамках проєкту «Вивчай та розрізняй: інфо-медійна грамотність».

- Сертифікати отримали: директор школи Карпенко Олена Олександрівна;

- Мошківська Олена Анатоліївна – за напрямком «Викладання інфо-медійної грамотності на уроках історії»;

- Філіппова Оксана Олександрівна – за напрямком «Викладання інфо-медійної грамотності на уроках мистецтва»;

- Янчукова Ірина Леонідівна – за напрямком «Викладання інфо-медійної грамотності на уроках української мови та літератури».

2020 рік

• Курс «Медіаграмотність для освітян» на платформі масових відкритих онлайн-курсів «Прометеус» пройшов Крутієнко Олексій

Миколайович – учитель інформатики (березень 2020 р.).

- Модуль «Медіаграмотність сучасного педагога: практичні навички та інтеграція в освітній процес» (грудень 2020 р.) пройшла Козловська О. В.

2021 рік

- I та II засідання обласної творчої групи «Від медіаексперименту до практики: робота з медіаконтентом на уроці та в позаурочній діяльності» членами якої є Козловська О. В., Філіппова О. О.

- Онлайн-курс "Very Verified" пройшли Козловська О. В., Філіппова О. О.

Інформація про конкурси з медіаграмотності, в яких участь учні закладу

- Міський дитячо-юнацький фестиваль-конкурс аматорського фільму, комп'ютерної графіки та анімації «Весна» – диплом II ступеня (2012 рік).

- Міський дитячо-юнацький фестиваль-конкурс аматорського фільму, комп'ютерної графіки та анімації «Весна-2014» в жанрі «Соціальний ролик» під назвою «Бумеранг добра» – I місце (2014 рік).

Інформація про освітні програми, посібники, якими користуються педагоги закладу в медіаосвітній діяльності

- Підручник «Медіаосвіта та медіаграмотність» / Медіаосвіта та медіаграмотність : підручник / Ред.-упор. : В. Ф. Іванов, О. В. Волошенюк ; за науковою редакцією В. В. Різуна. – Київ : Центр вільної преси, 2012. – 352 с.)

- Навчальна програма факультативного курсу «Основи опрацювання мультимедійних даних» для 7-9 класів (автор – Крутієнко О. М.) Лист ПТЗО від 26.06.2015 № 14.1/12-Г-835.

- Факультатив «Медіакультура» за програмою курсу за вибором

для учнів 10 класу загальноосвітніх навчальних закладів «Спеціальний медіаосвітній курс «Медіакультура» (автор О. Т. Баршполець, О. Є. Голубєва, Л.А. Найдьонова).

- Медіаосвіта та медіаграмотність : короткий огляд / Іванов В., Волошенюк О., Кульчинська Л. – К., Академія української преси, Центр вільної преси, 2011. – 58 с.

- Медіаосвіта (медіаграмотність) : навчальна програма. – К., АУП, 2011. – 95 с.

- Робочий зошит курсу за вибором для учнів 10 класу загальноосвітніх навчальних закладів «Медіакультура» / Л. А. Найдьонова, О. Т. Баршполець, О. Є. Голубєва та ін. ; [упоряд. Г. В. Мироненко], Інститут соціальної та політичної психології НАПН України. – К., 2012. – 100 с.

- Бібліографічний покажчик «Медіакультура особистості» / Упорядник Л. В. Шутяк. – Миколаїв : НПБ м. Миколаєва, 2011. – 20 с.

Функціонування шкільних медіа

У закладі створено медіаконтент #Планета42, який використовується для індивідуальної, групової, проектної діяльності в рамках освітнього процесу, різних форм комунікації учасників освітнього процесу:

Шкільний сайт: <https://school42myk.blogspot.com>.

Блог м/о класних керівників <https://metodob42.blogspot.com>.

Співпраця з громадою, батьками

- Розробка загальношкільного проекту «WI-FI-місто» (2014 рік).

- Протягом березня-травня 2020 року було реалізовано шкільний онлайн-проект #Планета42. У підсумку відбулося здійснення ефективної комунікації між всіма учасниками освітнього процесу: батьківською громадою, учнями, педагогами в умовах дистанційного навчання під час карантину. Заходи, проведені під час реалізації проекту сприяли формуванню позитивного іміджу школи у межах

створеного медіаконтенту.

- Проект #Несе́мо радість людям (термін реалізації: протягом 2019/2020 навчального року). Результат: волонтерська підтримка людей, які потребують особливої уваги та піклування, а саме: КЗ «Миколаївський Центр соціально-психологічної реабілітації дітей» Миколаївської міської ради, дитячий будинок «Сонечко» м. Миколаєва, Миколаївський державний притулок для людей похилого віку; Миколаївський геріатричний пансіонат. На міському фестивалі волонтерів «Добрі серця» школа нагороджена Дипломом «Краща команда волонтерів 2019».

МИКОЛАЇВСЬКИЙ МУНІЦИПАЛЬНИЙ КОЛЕГІУМ ІМЕНІ В. Д. ЧАЙКИ МИКОЛАЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ

Автор опису досвіду: Оксана Казакова, заступник директора з науково методичної роботи Миколаївського муніципального колегіуму імені В. Д. Чайки.

Миколаївський муніципальний колегіум є державним середнім загальноосвітнім закладом освіти, що забезпечує академічну і практичну природничо-математичну та суспільно-гуманітарну підготовку здібної та талановитої молоді південного регіону України, здобуття нею освіти понад державний рівень.

Колегіум є учасником двох Всеукраїнських експериментів з медіаосвіти: «Створення дієвої моделі медіа-освіти в сучасному шкільному просторі» (2011-2016), «Стандартизація наскрізної соціально-психологічної моделі масового впровадження медіаосвіти у вітчизняну наукову практику» (2016-2021).

Споруда колегіуму

Детальнішу інформацію про заклад та основні напрями роботи розміщено за QR-кодом.

Медіаосвіта, як шлях до прогресу вчителя і учня: медіалабораторія ММК

У колегіумі функціонує **медіалабораторія**, передбачено програмний курс «Медіаосвіта». На медіазаняттях, класних годинах, засіданнях кіноклубу, психологічних тренінгах, тренінгах із критичного мислення дітей вчать обирати контент, який гідний їхньої уваги, тренують, як протистояти й не піддаватись кібербулінгу (медіаагресії), розповідають про важливість онлайн-репутації. Для нас

*Фундатори української
медіаосвіти
в гостях у ММК*

важливо, щоб діти не піддавались маніпуляторам на кшталт тих, хто створив шкідливі спільноти «Синій кит», «Тихий дім», «Червона сова», паблік «МДК» тощо. Діти самі складають алгоритми протистояння інформаційній агресії та програми протидії кібербулінгу та медіаризикам, що пов'язані з парасоціальними стосунками. Їх дослідження стали переможцями всеукраїнського етапу конкурсу-захисту Малої академії наук. Навчаючись у 10-му класі, учні отримали сертифікати медіатренерів, брали участь у наукових конференціях у Львові, Одесі, Миколаєві, Києві. Учні мають публікації у всеукраїнських та міжнародних виданнях творчі роботи:

- Логвінов Данііл «Соціально-підривні технології у контексті військової агресії на сході України».
- Притуляк Олександр «Тиранія наративу на сучасному українському телебаченні та в YouTube».
- Некипелова Валерія «Наративні стратегії мемів».
- Чуйко Анастасія «Вірус кібербулінгу: профілактика та лікування».
- Моспан Юлія «Парасоціальні стосунки підлітків та медіаризики, що з ними пов'язані».
- Загребельна Анастасія «Перформенс як один з шляхів вирішення соціокультурних проблем українського суспільства».

Роль шкільних лабораторій у розвитку медіакомпетентності всіх учасників освітнього процесу

Медіаосвітня діяльність проходить червоною низкою крізь роботу шкільних лабораторій:

Цифрова мовна лабораторія. Слід відзначити матеріально-технічну базу лабораторії: спеціалізоване програмне забезпечення для вивчення англійської, німецької, іспанської, французької та польської мов,

Цифрова мовна лабораторія

мультимедійні ноутбуки на робочих місцях, високоякісна гарнітура, комутатор і акустична система, сучасні медіапрограми. Робота з обладнанням передбачає розвиток технічного компоненту медіа компетентності учня і вчителя.

Лабораторія хмарних технологій пропонує пройти авторські web-квест та онлайн тести «Quizizz» й «Kahoot» з усіх шкільних дисциплін. На занятті вчителі демонструють можливості хмарних сервісів та їх універсальність.

Лабораторія хмарних технологій

Лабораторія математики представляє систему роботи з підготовки призерів всесвітніх та міжнародних олімпіад за допомогою сервісів та сучасних мультимедійних програм.

Для того, щоб у колегіумі викладання математики мало наукове підґрунтя, залучаються провідні українські вчені. Так куратором з математики є доктор наук, професор Скворцова С. О. (м. Одеса), з логіки – доктор наук О. Я. Митник (м. Київ).

Медіаосвіта ММК: постановка проблеми

Одним із важливих сучасних напрямів виховання молоді є формування особистісної медіакультури. На сьогоднішній день існують певні проблеми в цій галузі. Анкетування батьків учнів 10-х класів (58 респондентів) показало, що всі учні користуються Інтернетом, але їх цікавість обумовлена можливістю посидіти в соціальних мережах, учні активно скачують реферати (які, на жаль, не завжди прочитуються вдома), також молодь з цікавістю переглядає серіали, аніме та кліпи (не завжди якісні та корисні для психіки підлітків). Щодо користування комп'ютером, крім можливості виходу в Інтернет, учні набирають текст та створюють презентації, частіш за все у програмі Power Point. Анкетування учнів підтвердило інформацію надану батьками.

В анкеті, яка була запропонована учням, був пункт, у якому дітям пропонувалось визначити улюблену кінопродукцію. На першому місці

зазначені легкі розважальні юнацькі серіали, на другому – аніме. Слід зазначити, що розвинена медіакультура особистості передбачає передусім актуалізовану здібність до адекватного сприймання, критичного аналізу, обґрунтованої оцінки різноманітної медіапродукції, а також здібність як до створення власних медіатекстів, так і до творчої інтерпретації, переосмислення/переструктурування існуючих. Медіакультура особистості передбачає розуміння соціокультурного й політичного контексту закономірностей функціонування медіа в сучасному світі. Наведені нами дані, на жаль, підтверджують існуючі сьогодні проблеми у формуванні медіакультури учнів. Проблема, яку ми намагаємося вирішити, безперечно, є актуальною.

На сьогоднішній день існує нормативно-правовий документи, який спрямований на вирішення серйозної сучасної проблеми на рівні держави: **Концепція впровадження медіаосвіти в Україні** (схвалена постановою Президії Національної академії педагогічних наук України 20 травня 2016 року, протокол № 1-7/6-150), у якій чітко прописані головні завдання та мета медіаосвіти й перспективи її функціонування в Україні до 2025 року.

Спираючись на зазначене вище, можна визначити мету медіаосвіти в сучасному шкільному просторі ММК: формування теоретичної бази знань учнів з основ медіаграмотності та практичних навичок ефективної і безпечної взаємодії з інформацією, отриманою з медіаджерел, в тому числі, з урахуванням використання засобів сучасних інформаційно-комунікаційних технологій у повсякденній практичній, зокрема навчально-пізнавальній діяльності учнів та їх міжособовому спілкуванні; започаткування основ їхньої медіакультури вираження себе в сучасному медіапросторі.

Для досягнення мети необхідно реалізувати такі основні завдання:

- надати всім учасникам освітнього процесу інформацію про розвиток інформаційного суспільства;
- розповісти про типи соціальної інформації та медіапотреби особистості;
- надати інформацію про масмедіа: роз'яснити ефекти і впливи;
- сформувати в учнів необхідні компетентності щодо візуальної

медіакультури та візуального медіамистецтва;

- пояснити школярам основи безпечної поведінки в Інтернеті;
- сформувати у них медіаімунітет особистості, який робить її здатною протистояти агресивному медіа середовищу;
- сформувати в учнів компетенції щодо створення власної якісної медіапродукції.

Процес формування медіакультури особистості ми здійснюємо, передусім, завдяки введенню спеціального медіаосвітнього курсу до шкільної програми, інтегруванню медіаосвітніх модулів у викладання основних шкільних предметів, а також завдяки факультативним заняттям, позашкільній формі роботи з учнями або завдяки іншим медіапроектам: шкільне телебачення «38 мередіан», шкільний «Прес-центр», шкільний сайт та створення учнівських і вчительських блогів, інформаційний медіацентр шкільної бібліотеки. Головною особливістю медіаосвітніх заходів має бути їх гнучкість, яка передбачає активний, творчий підхід з боку медіапедагога, медіапсихолога, соціального педагога. На жаль, школа сьогодні не забезпечена підготовленими фахівцями, вчителі здобувають необхідні знання та вміння завдяки самоосвіті та курсам, які пропонує Миколаївський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти та науково-методичний центр міста Миколаєва.

Створена у колегіумі Модель медіаосвіти в сучасному шкільному просторі спрямована на реалізацію очікуваних результатів:

- сформувати в учнів колегіуму стійкі навички критичного мислення; сформувати у них медіаімунітет особистості, який робить її здатною протистояти агресивному медіасередовищу.
- розвинути вміння та навички сприймання медіатекстів;
- навчити школяра використовувати медійний простір для реалізації пізнавальних інтересів, навчальної програми;
- сформувати навички управління медійним простором та медійним контентом;
- сформувати в учня медіакультуру та медіакомпетентність.

Центр медіаосвіти шкільної бібліотеки

У добу інформації шкільна бібліотека набула статусу інформаційного центру, який забезпечує розв'язання наступних завдань: повноцінне інформаційне та методичне забезпечення освітнього процесу; інформування батьківської громадськості; систематичне ознайомлення читачів із традиційними та нетрадиційними носіями інформації; вивчення інформаційних потреб та запитів читачів, їх повноцінне задоволення, інформаційний сервіс шкільної бібліотеки.

У вивченні інформаційних потреб і запитів читачів ми керуємось такими ознаками:

- предметна галузь і зміст інформаційних потреб;
- характер інформації, необхідний читачам шкільної бібліотеки;
- співвідношення тематики інформаційних потреб із базовою освітою читача шляхом анкетування, вивчення та аналізу читацьких формулярів, бесід, спостережень, через скриньку інформаційних запитів.

Технологічне наповнення процесу реалізації названої функції складають: виставки нових надходжень; інформаційні огляди; дні інформації та інформування про альтернативні посібники; тижні бібліографії; інформаційні бібліотечно-бібліографічні консультації; картотека індивідуальної інформації; інформування про книги; виставки-сюрпризи «Книгу берегти – життя їй продовжити»; персональні читацькі виставки «Із читацького формуляра Марії П.»; виставки-перегляди «Цей чудовий світ поезії»; тижні інформації; свято «День книги»; «День народження книги», орієнтовна програма якого може включати рубрики: «Історія створення книги», «Виставка однієї книги», «Доля книги в театрі і кінематографі», «Продовження ваших улюблених книг», «Поле чудес»; випуск Інформаційних бюлетенів.

Реалізації цієї функції сприяє впровадження у роботу бібліотеки колегіуму електронного каталогу, який забезпечує вільний доступ до

інформаційних ресурсів бібліотеки.

Всі зазначені вище функції бібліотеки колегіуму та їх технологічне наповнення відображені у схематичному плані роботи бібліотеки ММК.

Медіаосвіта на практиці: шкільні ЗМІ

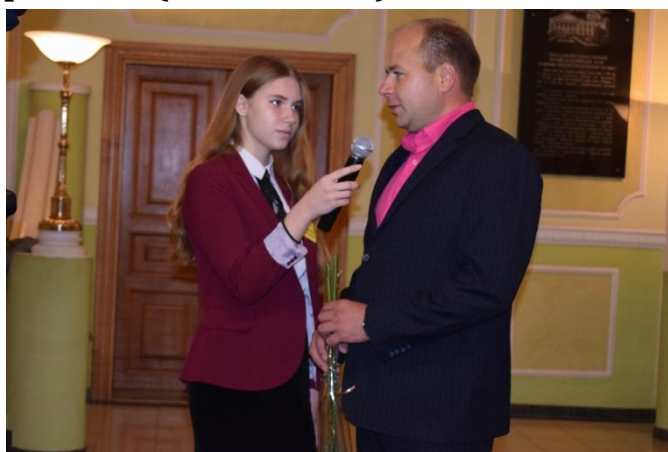
На базі колегіуму працюють:

- **кіно-клуб** (учні та вчителі колегіуму мають змогу дивитись та обговорювати художні, науково-популярні, документальні фільми, після демонстрації яких проводяться круглі столи, диспути, дебати);

- **шкільне телебачення «38 меридіан»** (учні знімають відеорепортажі про життя колегіуму, візити гостей, заходи, які проходять у колегіумі, місті та області. Всі матеріали розміщуються на шкільному сайті та на YouTube);
- **шкільна газета «38 меридіан»** (додаток №1);
- **анімаційна студія.**

З 1 вересня 2011 р. на базі колегіуму в рамках Всеукраїнського експерименту впроваджено спеціалізована навчальна програма «Медіакультура». Модулі програми містять такі теми:

- «Людина в світі інформації»;
- «Візуальна медіакультура та медіамистецтво»;
- «Основи безпечної поведінки в Інтернеті».

Інформація про участь закладу в дослідно-експериментальній роботі за темою «Створення дієвої моделі медіаосвіти в сучасному шкільному просторі» (березень 2011 р. – червень 2016 р).

**Участь ММК ім. В.Д. Чайки у Всеукраїнському експерименті
«Стандартизація наскрізної соціально-психологічної моделі
масового впровадження медіаосвіти
у вітчизняну наукову практику» (2017-2022)**

У закладі розроблено відповідну модель та створено дієву систему роботи з учнями, батьками, вчителями.

Матеріально-технічна база

На базі колегіуму функціонує медіалабораторія та цифрова мовна лабораторія, кабінети оснащені необхідними приладами; складено план і програму їх роботи, які успішно реалізовувались протягом навчального року.

Науковий супровід

Підписано угоду про співробітництво з Інститутом соціальної та політичної психології Національної академії педагогічних наук України, згідно якої ми отримуємо консультації та беремо участь у вебінарах за участю провідних фахівців у галузі медіаосвіти.

Практична реалізація

Здійснювалась співпраця з телеканалами «Март», «Так TV»; науково-дослідницькі роботи з питань медіаосвіти стали призерами Всеукраїнського конкурсу-захисту МАН.

Навчальна та просвітницька діяльність

Медіакомпетентність у колегіумі є наскрізною та інтегрована у всі навчальні предмети, але в педагогічному медіаосвітньому дизайні закладу передбачені й спеціальні заходи, проєкти, локації.

Уведено курс «Медіакультура» (Навчальна програма для учнів 9, 10, 11 класів закладів загальної середньої освіти (три роки навчання) / Л. А. Найдьонова, Н. І. Череповська, О. Л. Вознесенська, Ю. С. Чаплінська, Н. О. Обухова, Н. Л. Дятел, І. О. Бондаревська, О. О. Кришовська; уклад.

Форум-театр «Медіазалежність: шляхи протидії»

Л. А. Найдьонова, Н. І. Череповська; за ред. Л. А. Найдьонової; Інститут соціальної та політичної психології НАПН України. – Київ, 2018. – 78 с.)

Для учнів

1–4 класи – на базі Дитячої шкільної академії працює секція «Журналісти-медійники», кіно-клуб.

5–8 класи: проводяться тематичні класні години, працюють медійні секції в інтелектуальному клубі «Універсум», працюють школи створення буктрейлерів та анімаційного кіно, проводиться фестиваль буктрейлерів, випускається

Медіалабораторія: вчимося кадрувати світлина

шкільна газета, працює шкільне радіо та телебачення «38-й меридіан».

9–11 класи – на класних годинах проводиться курс «Медіакультура», пишуться та захищаються науково-дослідницькі роботи з актуальних проблем: кібербулінг, парасоціальні стосунки, використання мемів у навчальному контексті. Робота «Образ Ісуса

Христа у сучасному кінематографі» здобула на Всеукраїнському етапі конкурсу-захисту МАН срібну медаль, а робота «Особливості вітчизняної гонзо-журналістики» – золоту на обласному етапі.

Для вчителів

Щомісяця проводились очні та дистанційні тренінги, семінари пов'язані з медіаосвтою, питання онлайн-траєкторії інноваційного розвитку сучасного вчителя розглядалось на педагогічній раді.

Знімаємо кіно

Для батьків проводились онлайн-тренінги щодо протидії сучасним медіаризикам, психологічною службою здійснювалось індивідуальне консультування.

Діяльність закладу у напрямі медіаосвіти висвітлювалась на міських, обласних та міжнародних заходах.

Навчаємося у науковій школі в Лондоні

Друкована продукція:

Збірки

- Науково-методична збірка «Розвиток медіакомпетентності вчителів зарубіжної літератури» (укладач Казакова О. М.).
- Коваль Т. С. Методична збірка «Створення та впровадження дистанційного курсу як спосіб підвищення ефективності навчання української мови».

Публікації

Публікації Казакової (Денисенко) Оксани Миколаївни:

- Стаття «Кібербулінг: проблема медіаагресії старшокласників та функції педагога у її вирішенні» (Матеріали XI Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми педагогічної науки» (10–11 листопада 2017 року, м. Миколаїв).
- Стаття «Вчитель і парасоціальні стосунки підлітків: медіазагрози та медіаможливості» (Збірник наукових праць «Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського №1 (19) квітень 2018).
- Стаття «Вірус кібербулінгу: симптоми та шляхи лікування» (Збірник статей П'ятої міжнародної науково-методичної конференції «Практична медіаграмотність: міжнародний досвід та українські перспективи» (Київ, 2017)).
- Стаття «Медіакомпетентність вчителя у контексті проблеми кібербулінгу» (збірник наукових праць «Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах» № 65 (2019) Одеса).
- Стаття «Парасоціальні стосунки підлітків: проблеми і можливості» (матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Трансформаційні зміни особистості студентської молоді засобами професійної освіти» (Миколаїв, 2018).
- «Інтермедіальний дискурс на уроках зарубіжної літератури. 5 клас» (Журнал «Зарубіжна література» липень 2019).

Методична (загальнопредметна) медіакомпетентність вчителя літератури

- Стаття «Медіакомпетентність вчителя як предмет наукового дослідження» (Збірник наукових праць «Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах» № 65/2019, м. Запоріжжя).
- Тези «Розвиток медіакомпетентності вчителя у контексті діяльності Інститутів післядипломної педагогічної освіти: нормативний аспект» (Збірка статей міжнародної науково-практичної

конференції «Актуальні питання педагогіки та психології: наукові дискусії» Харків, 11–12 жовтня 2019 р.).

- Стаття «Медіаінформаційно грамотний учитель як умова реалізації концепції «Нової української школи»» (матеріали III Міжнародного конгресу (Одеса, 2017)).

- Тези «Підходи до розвитку медіакомпетентності педагогів у системі післядипломної освіти» (Науково-практична конференція «Сучасна педагогіка та психологія: методологія, теорія і практика» 4-5 жовтня 2019 р.).

Предметна медіакомпетентність вчителя літератури

- Стаття «Інтермедіальний дискурс: література і кінематограф (5 клас)» (Журнал «Зарубіжна література в школах України» №9 2019).

- Стаття «Медіакомпетентність вчителя літератури як вміння аналізувати медіатексти» (Збірка статей міжнародної науково-практичної конференції «Сучасна система освіти і виховання: досвід минулого – погляд у майбутнє» 4–5 жовтня, м. Київ, 2019 р.).

- Казакова О.М. «Розвиток медіакомпетентності вчителів зарубіжної літератури» (Журнал «Вересень», МОІППО).

Співпраця колегіуму з державними, недержавними установами, організаціями, фондами

- Інститут модернізації змісту освіти;
- Інститут соціальної та політичної психології НАПН України;
- Інститут обдарованої дитини НАПН України;
- Миколаївський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти;
- ТРК «Суспільне: Миколаїв», ТРК «НІС-ТВ», ТК «Март»;
- Чорноморський національний університет ім. П. Могили.

День медіаосвіти у Миколаївському муніципальному колегіумі

Перерви: шкільне самоврядування проводить медіарейди. Це своєрідна форма протистояння інформаційній залежності. Учні залучають до реальних ігор учнів, які «зависли» у своїх смартфонах, у віртуальній реальності. Актив школи пропонує «прихильникам парасоціальних стосунків» приєднуватися до реального життя, яке в колегіумі доволі бурхливе.

Навчальна та дослідницька діяльність «Усі ми діти інформаційного простору. Іншого в нас немає», – справедливо каже видатна українська письменниця Ліна Костенко. У добу інформаційних війн, у добу, коли поряд із «цифровими геніями» зустрічають «цифрові аборигени», у час, коли інформаційні війни приводять до справжньої агресії, необхідно вчити дітей протистояти загрозам віртуального світу.

З них починалася медіаосвіта в Україні

Позакласна діяльність

Зрозуміло, що діти мають можливість створювати власний медійний продукт: у нас працює

шкільне телебачення, кожен клас має електронну газету з відеододатками, старшокласники створюють пабліки, які мають велику кількість підписників. Творчість – це прекрасно, головне пам'ятати про онлайн-репутацію.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Авер'янов О. І. Булінг як виклик сучасній школі – М.: Дрофа, 2016. – 123 с.
2. Безпека школярів в мережі Інтернет [Електронний ресурс].– Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=90VdJydDMbg>
3. Бердишев І. Ліки проти ненависті / Ілля Бердишев ; семінар записала Е. Куценко // Перше вересня. – 2005. – 15 березня (№18), С. 3.
4. Буллінг-Шеймінг або переслідування і приниження в суспільстві [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=rVG0UtK7x0w>
5. Дворко Н.И. Професія – режисер мультимедія – Спб., 2004. – 160 с.
6. Кібербулінг. Як підлітку захиститися від цькування в соцмережах [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=LUNFq1p61hw>
7. Ковтун Ю.М. Курс «Медіаосвіта». Експериментальний посібник, 10 клас.
8. Кон І. Що таке булінг і як з ним боротися // Сім'я і школа. – 2006. – №11. – С. 15–18.
9. Концепція впровадження медіа-освіти в Україні. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ispp.org.ua/bibl_2.html
10. Рігбі К. «Діти і булінг: як батьки і освітяни можуть зупинити буллінг у школі». – Вінниця: КНУКІМ, 2006. – 349 с.
11. Маланцева О. «Буллінг» у школі. Що ми можемо зробити? // Соціальна педагогіка. – 2007. – №4. – С. 90–92.
12. Медіакультура особистості: соціально-психологічний підхід / За ред. Л. А. Найдьонові, О. Т. Баришпольця. – К.: Міленіум, 2009. — 440 с.
13. Медіаосвіта та медіаграмотність: короткий огляд / В. Іванов, О. Волошенюк, Л. Кульчинська, Т. Іванова, Ю. Мірошніченко – 2-ге вид., стер. – К.: АУП, ЦВП, 2012. – 58 с.
14. Медіаосвіта та медіаграмотність: підручник / Ред.-упор. В. Ф. Іванов, О. В. Волошенюк; За науковою редакцією В. В. Різуна. – Київ: Центр вільної преси, 2012. – 352 с.
15. Мерцалова Т. Насилля у школі: що протиставити жорстокості і агресії? / Т. Мерцалова // Директор школи. – 2000. – №3.

– С. 25–32.

16. Найдьонова Л.А. Медіапсихологія. Основи рефлексивного підходу. – Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2015. – 244с.

17. Петросянець О.І. Булінг в освітньому середовищі / Публіцистика. Масова комунікація: медіа енциклопедія / За заг. ред. В. Ф. Іванова. — К.: АУП, ЦВП, 2007. – 778 с.

18. Петрунько О.В. Діти і медіа: соціалізація в агресивному медіасередовищі: монографія. – 2-ге видання. – Ніжин: Аспект-Поліграф, 2011. – 480 с.

19. Почуто: Кібербулінг – що з цим робити? [Електронний ресурс].– Режим доступу: https://www.youtube.com/watch?v=wH3SX3CS_x0

20. Синюкова Є.М. Способи преодолення школьного булінга: практичні рекомендації психолога. – Пенза, 2016.–245 с.

21. Способи зупинити булінг [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=TxHODhel1xY>

22. Череповська Н.І. Візуальна медіакультура учнів ЗОШ – Київ, – Інститут соціальної та політичної психології НАПН України, – 2010, – 155 с.

23. Cyberbullying in the Global Playground: Research from International Perspectives / Ed. by Qing Li, Donna Cross, and Peter K. Smith. – Willey-Blackwell, 2012. – 312p.

24. Giles D. Why I study Media Psychology // The Psychologist. – 2001. – Vol. 14. – №27. – P.80–81

25. Hazler R. J. Breaking the cycle of violence: interventions for bullying and victimization. Washington, DC: Accelerated Development. 1996. P. 131.

26. Kowalski, Giumetti, Schroeder & Lattanner, (2014). "Bullying in the digital age: A critical review and meta-analysis of cyber bullying research among youth.". Psychological Bulletin: 1073–1137. – via google scholar.

27. Smith, Peter K.; Mahdavi, Jess; Carvalho, Manuel; Fisher, Sonja; Russell, Shanette; Tippett, Neil (2008). "Cyberbullying: its nature and impact in secondary school pupils". The Journal of Child Psychology and Psychiatry. 49 (4): 376–385. doi:10.1111/j.1469–7610.2007.01846.x.

28. Концепція впровадження медіаосвіти в Україні (нова редакція) URL:https://ms.detector.media/mediaprosvita/mediaosvita/kontseptsiya_vprovadzhennya_mediaosviti_v_ukraini_nova_redaktsiya/

29. Боришполець О. Т. Український словник медіакультури / О. Т. Боришполець ; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. – К.: Міленіум, 2014. – 196 с.

**ПЕРША УКРАЇНСЬКА ГІМНАЗІЯ ІМЕНІ МИКОЛА АРКАСА
МИКОЛАЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ**

Адреса: 54030, м.Миколаїв, вул. Нікольська, 34.

Ел. пошта: arkasgymn1@ukr.net, mg1@nik.ukr.education.

Телефон: (0512) 37-86-06.

Автор опису досвіду – Старунська Інна Павлівна, учитель інформатики, спеціаліст другої категорії.

Педагоги закладу, які також упроваджують медіаграмотність в освітньому процесі:

Яценко Наталя Анатоліївна, керівник кетедри, учитель української мови та літератури, спеціаліст вищої категорії, «вчитель-методист»;

Чернявська Олена Василівна, заслужений учитель України, учитель української мови та літератури, спеціаліст вищої категорії, «вчитель методист»;

Михайленко Наталія Ігорівна, завідувач бібліотеки.

Розвиток сучасних технологій та потреби пізнання нового спонукають кожного учасника освітнього процесу вдосконалювати власні знання щодо достовірності отриманої інформації. Особливо для учнів, які мають вільний доступ до засобів масової інформації та мережі Інтернет.

Інколи рівень знань вчителів про розвиток нових інформаційних технологій дещо «не дотягує» до рівня обізнаності учнів. Саме тому важливо розвивати рівень медіаосвіти педагогів.

Дуже актуально не лише орієнтуватися у просторі медіаграмотності, а й уміти на практиці застосувати ці знання та вміння. Однак ще важливішою місією для вчителя є можливість передати ці знання учням і зорієнтувати їх у вірному напрямку.

Педагогічний колектив Першої української гімназії імені Миколи Аркаса Миколаївської міської ради активно долучається до вивчення цього питання. Педагоги успішно впроваджують аспекти вивчення медіакомпетентності під час викладання предметів різноманітного спрямування.

У рамках участі у творчій групі з медіаграмотності, та й для особистої фахової майстерності ми слідкуємо за тенденціями розвитку

різних технологій та появою навчальних курсів відповідної тематики. Уважно вивчаємо поданий матеріал, а потім використовуємо під час проведення уроків, таким чином залучаючи учнів до активного мислення та усвідомлення про коректність, доречність та правдивість інформації, що нас оточує.

Упроваджувати медіаграмотність у закладі ми розпочали у 2018-2019 н. р. в рамках викладання експериментального факультативного курсу «Медіаграмотність» для учнів 10-го класу, під час безпосереднього долучення закладу до експерименту. Саме у це час прийшло гостре усвідомлення необхідності підвищувати особистий рівень обізнаності стосовно основних аспектів медіакомпетентності та долучати учнів до вивчення аналогічних питань. Дуже актуальними та цікавими для розгляду були питання стосовно впливу масмедіа на інтелектуальний, емоційний і вольовий розвиток дитини; проблеми медіазалежності та вплив медіа на міжособистісні стосунки.

Отримувати нові знання, підвищувати рівень медіакомпетентності та слідкувати за появою освітніх новинок – завжди спонукали допитливі очі учнів, бажання гімназистів бути «на хвилі» інформаційної обізнаності. Йдучи шляхом пізнання тонкощів медіакультури учні активно долучатися до різноманітних конкурсів та проєктів, доводячи цим успішність впровадження розглянутих питань.

Інформація про заходи, які проведені від початку впровадження медіаграмотності:

2018 рік

1. Тренінг для педагогічного колективу «Медіаграмотність. Критичне мислення», Михайленко Н. І.
2. Тренінг для педагогічного колективу «Інтернет ресурси на допомогу вчителю», Михайленко Н. І.
3. Тематичні години спілкування з учнями 10-11 класів «Основи медіаграмотності», Михайленко Н. І.
4. Робота пресцентру гімназії «Актуальні новини», Яценко Н. А., Чернявська О. В.

2019 рік

1. Лютий 2019 р. – відкритий урок для учнів 10-х класів (в день відкритих дверей, із залученням батьків) на тему: «Безпечний Інтернет», Старунська І. П.

2. Урок на запрошення для учнів 6 (10)-А класу на тему «Вплив масмедіа на свідомість і самосвідомість особистості» під час вивчення додаткового курсу «Медіаграмотність», Старунська І. П.

3. Тренінг для педагогічного колективу «Інформація та масмедіа. Маніпуляції в медіа», Михайленко Н. І.

4. Тренінг для педагогічного колективу «Соціальні медіа. Захист особистого медіаполя», Михайленко Н. І.

5. Тренінг для педагогічного колективу «Фейки й інструменти маніпуляцій. Фактчекінг», Михайленко Н. І.

6. Робота пресцентру гімназії «Актуальні новини» Яценко Н. А., Чернявська О. В.

2020 рік

1. Урок на запрошення для учнів 7 (11)-А класу на тему «Разом для найкращого Інтернету» (Safer Internet Day), Старунська І. П.

2. Урок в рамках роботи обласної творчої групи медіапедагогів для учнів 7 (11)-А класу на тему «Кібербулінг: різновиди загроз і способів захисту», Старунська І. П.

3. Тренінг для педагогічного колективу «Фактологічні маніпуляції», Михайленко Н. І.

4. Тренінг для педагогічного колективу «Мова ненависті», Михайленко Н. І.

5. Робота пресцентру гімназії «Актуальні новини», Яценко Н. А., Чернявська О. В.

2021 рік

1. Урок з медіаграмотності за методичними матеріалами, розробленими ЮНІСЕФ і ГО «Смарт освіта» для учнів 10-х класів, Старунська І. П.

2. Робота пресцентру гімназії «Актуальні новини», Яценко Н. А., Чернявська О. В.

Інформація про заходи з медіаграмотності в яких брали участь педагоги закладу

2018 рік

1. Онлайн-курс «Основи інформаційної безпеки», платформа масових відкритих онлайн-курсів «PROMETHEUS» спільно з «Zillya!Антивірус», Старунська І. П.
2. Дистанційний курс «Цифрова безпека та комунікація в онлайні», платформа громадянської освіти «ВУМ», Старунська І.П.
3. Вебінар «Безпека дітей та підлітків онлайн: кібербулінг, секстинг, грумінг та контент, що шкодить», освітній проєкт «На Урок», Старунська І. П.
4. Тренінг для тренерів з медіаграмотності, Одеса, Академія Української Преси, програма розвитку медіа в Азії та Європі, DW Akademie, Михайленко Н. І.

2019 рік

1. Всеукраїнська інтернет-конференція «На Урок»: «Сучасні освітні тенденції: медіаграмотність та критичне мислення», Старунська І. П.

2020 рік

1. Онлайн майстер-клас, «Цифрові інструменти та можливості Google для безпечнішого Інтернету», Старунська І. П.
2. Учасник Цифрової майстерні з інформаційної безпеки, в рамках заходу «Цифрова година» (Digital Homeroom), присвяченого Дню безпечного Інтернету, Міністерство освіти і науки України, Академія цифрового розвитку за підтримки Google Україна, Старунська І. П.
3. Учасник заходу «Школа зростання фахової майстерності педагога «Формування медіакомпетентності вчителя інформатики», Миколаївський ОІППО, Старунська І. П.

2021 рік

1. Онлайн-курс «Медіаграмотність у часи пандемії», Національна онлайн-платформа з цифрової грамотності «Дія», Міністерство цифрової трансформації України, Старунська І. П.
2. Онлайн-курс з кібербезпеки, «Кіберняні», Національна онлайн-

платформа з цифрової грамотності «Дія», Міністерство цифрової трансформації України, компанія «10Guards», компанія «Cyberlab», Старунська І. П.

3. Онлайн-курс з медіаграмотності «VeryVerified», платформа «EdEra» спільно з IREX, Старунська І. П.

4. Всеукраїнська науково-практична онлайн-конференція, Інститут педагогіки НАПН України, Старунська І.П.

5. Всеукраїнська інтернет-конференція «На урок»: «Безпечний інтернет для учнів та освітян», Старунська І. П.

Інформація про проекти/експерименти/конкурси/гранти з медіаграмотності, в яких брав/бере участь заклад

2019 рік

1. Національна академія педагогічних наук України спільно з Інститутом соціальної та політичної психології НАПН України, Лабораторія психології масової комунікації та медіаосвіти вручили учням Сертифікати учасника конкурсу "ДІТИ І МЕДІА 2019": Кубаренко Валерія, Кубаренко Вікторія (вчитель – Старунська І. П.), Попова Дарія, Перельот Катерина (вчитель – Яценко Н. А.), Бердовиця Тетяна (вчитель – Чернявська О. В.).

2. Всеукраїнський конкурс «Безпечний Інтернет», учні 10–11 класів, Освітній проєкт «На Урок», Старунська І. П.

2020 рік

1. Учні 10, 11-х класів долучилися до проходження вебквесту до Дня безпечного Інтернету (Академія цифрового розвитку), Старунська І. П.

2. Щорічний обласний заочний конкурс з інфомедійної творчості «Пролісок», тема «Екологічний слід людини», номінація «Кращий сайт» – Пчелякова Людмила, (вчитель – Старунська І. П.).

3. Всеукраїнський конкурс «Безпечний Інтернет», учні 10–11 класів, освітній проєкт «На Урок», Старунська І. П.

2021 рік

1. Щорічний заочний конкурс з інфо-медійної творчості «Пролісок», тема «Математична мозаїка», номінація «Кращий сайт» – Чепорнюк Віталій, (вчитель – Старунська І. П.).

2. Всеукраїнський конкурс «Безпечний Інтернет 2.0», учні 7–11 класів, освітній проєкт «На Урок», Старунська І. П.

3. Всеукраїнський конкурс «STOP булінг!», учні 7–11 класів, освітній проєкт «На Урок», Старунська І. П.

Посібники, якими користуємося у медіаосвітній роботі:

1. Посібник із цифрового громадянства й безпеки, Обачність Пильність Захист Ввічливість Сміливість, МОН, Google.

2. Web We Want, Інтернет який ми хочемо, Учителі онлайн Навчальний посібник, Google та Liberty Global, Insafe

3. ЯК НАВЧИТИ УЧНІВ ВІДРІЗНЯТИ ФЕЙКИ від ПРАВДИ, Розробники матеріалів: ГО “Смарт освіта” та ЮНІСЕФ, Методистка: Марина Дашко.

4. Клан Клік-Клац, Виховання дітей у цифрову еру, Carmee Lim Голова Батьківського комітету, Заступниця голови Сингапурської Ради з питань ЗМІ

5. Найдьонова Л.А. КІБЕР-БУЛІНГ АБО АГРЕСІЯ В ІНТЕРНЕТІ: СПОСОБИ РОЗПІЗНАННЯ І ЗАХИСТ ДИТИНИ Методичні рекомендації.

6. «Будь у тренді: міг в онлайн», Київ, Академія української преси, 2020, Тетяна Іванова, Світлана Ізбаш.

Фотоматеріали

Урок «Вплив масмедіа на свідомість і самосвідомість особистості»

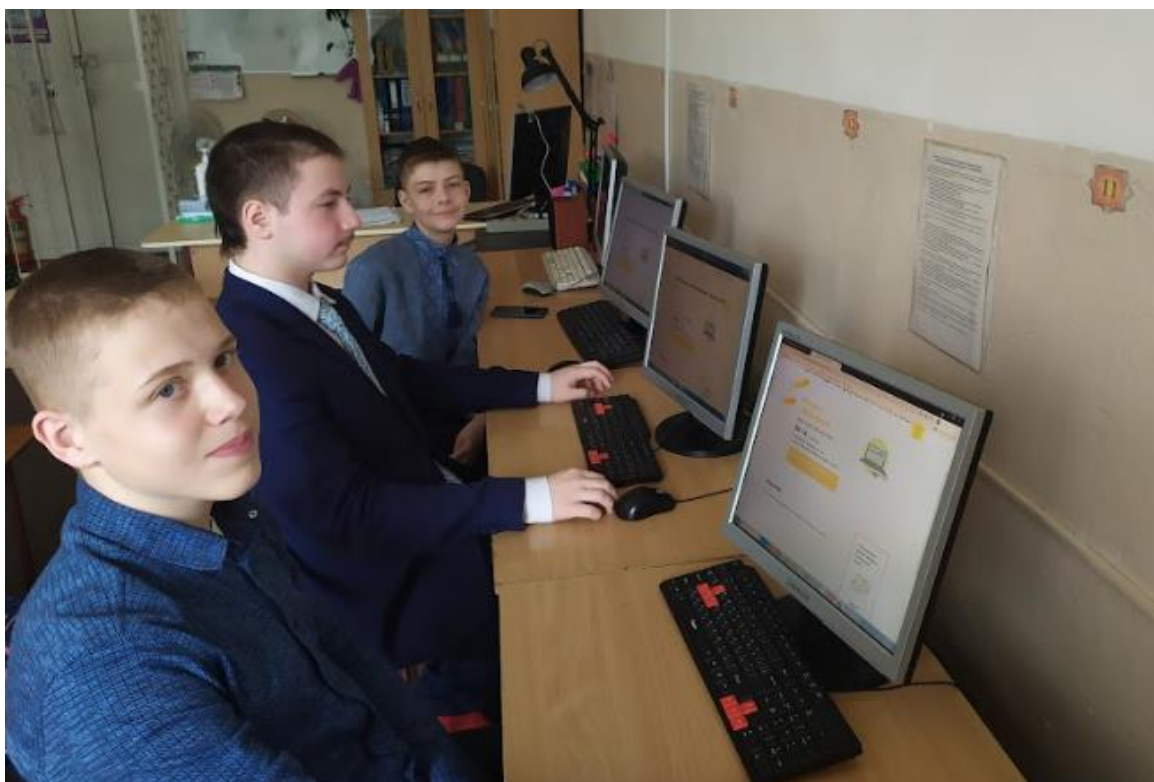

Урок «Кібербулінг: різновиди загроз і способів захисту»

*Урок з медіаграмотності за матеріалами ЮНІСЕФ і
ГО «Смарт освіта»*

Всеукраїнський конкурс «Безпечний Інтернет 2.0»

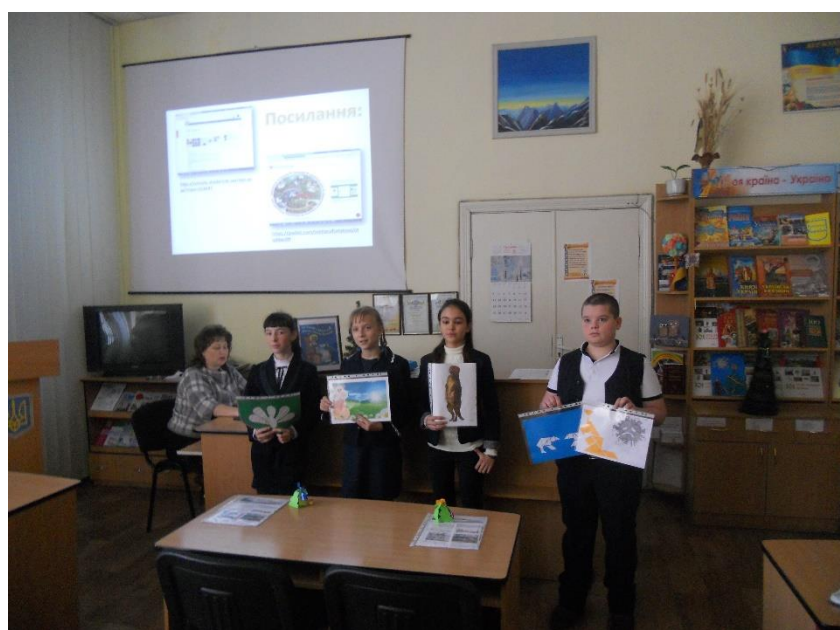
Тренінг для педагогічного колективу «Соціальні медіа. Захист особистого медіаполя»

Тематичні години спілкування з учнями 10–11 класів, «Основи медіаграмотності»

Тренінг для педагогічного колективу «Інформація та масмедіа. Маніпуляції в медіа»

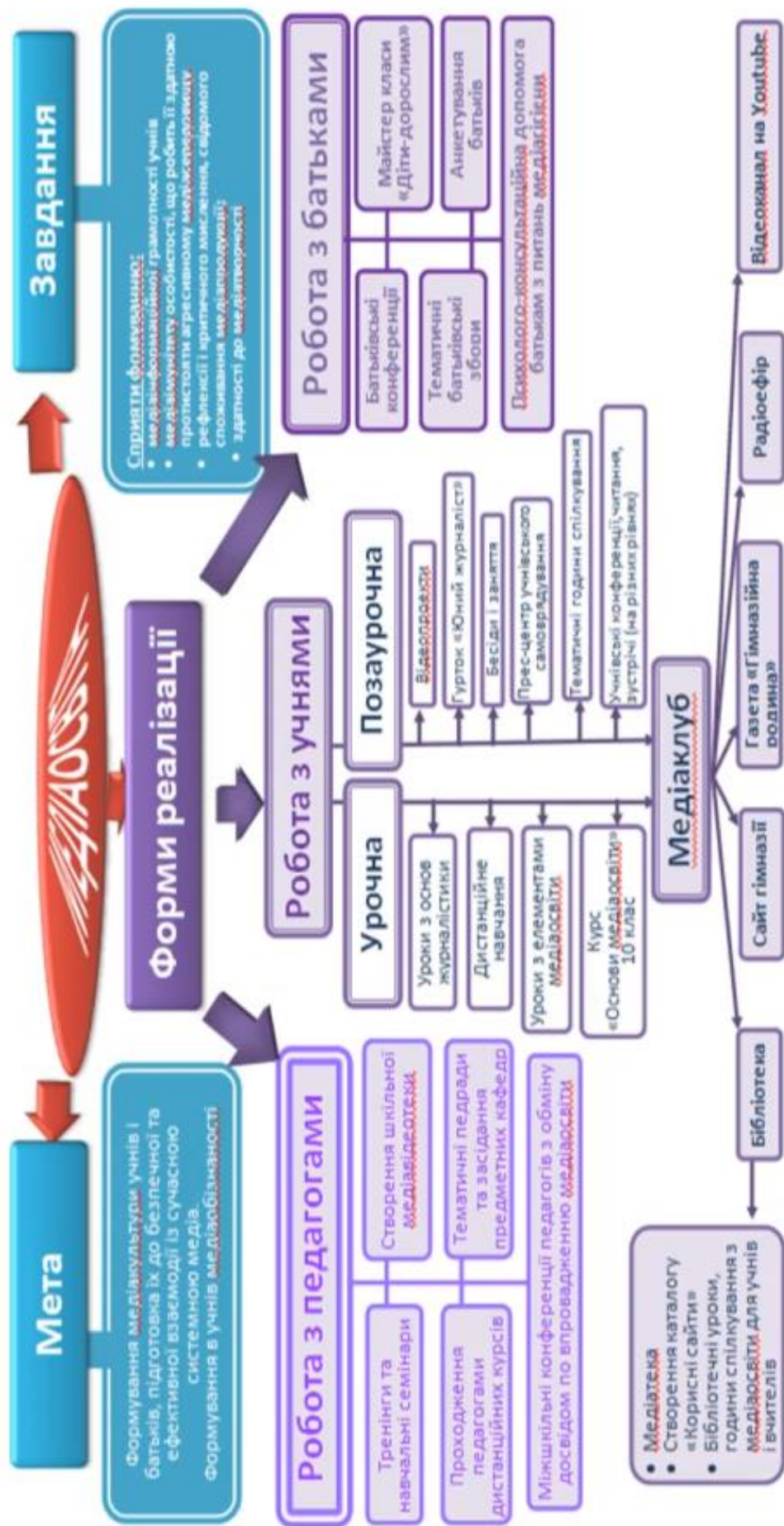

Робота над медіапроектом

Робота пресцентру гімназії

Модель упровадження медіаосвіти в Першій українській гімназії імені Миколи Аркаса

РОЗДІЛ IV. МЕДІАОСВІТА В ЗАКЛАДІ ОСВІТИ ІНТЕРНАТНОГО ТИПУ

МІШКОВО-ПОГОРІЛІВСЬКА ЗАГАЛЬНООСВІТНЯ САНАТОРНА ШКОЛА-ІНТЕРНАТ I-III СТУПЕНІВ МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

Адреса установи: Миколаївська область, Вітовський район, с. Мішково-Погорілове, вул. Маяковського, 129.

Ел. адреса: mpinternats@gmail.com.

Автори опису досвіду:

Калинська Юлія Михайлівна – практичний психолог.

Гінкул Віктор Сергійович – заступник директора з методичної роботи, вчитель історії та правознавства.

Гінкул Ганна Сергіївна – вчитель історії.

2006 року в нашій школі силами талановитого та ініціативного учителя історії Десятова Д. Л. розпочався процес впровадження медіосвіти. Саме у 2006–2007 н. р. в школі було впроваджено проєкт «Інформаційний бум». У рамках проєкту було створено Шкільний центр громадянської дії, який створив соціологічний клуб «Голос школи», шкільне радіо «School FM» та друковану газету «Шкільний кур'єр». У 2007 році на чолі з Десятовим Д. Л. школа приймала участь в конкурсі «100 класних програм», який фінансувався компанією «РУСАЛ». Проєкт, над яким працювали, зайняв I місце, отримавши винагороду в розмірі 10 тис. грн., мав назву «Інтернатам області – власне інформаційне видання».

Основна мета – створення для інтернатів Миколаївської області інформаційного видання. Було організовано випуск безкоштовного бюлетня «Internatime», який розсилався по іншим школам поштою. Паралельно було створено і електронну газету, яка у травні 2008 року зайняла II місце у конкурсі шкільних газет, що проводив Миколаївський коледж преси та телебачення. У рамках Всеукраїнського експерименту з питань впровадження медіаосвіти в навчально-виховний процес, до якого наша школа долучилась у 2013 році, була розроблена модель впровадження медіаосвіти в

Мішково-Погорілівській ЗОСШ-інтернаті.

З метою формування у педагогічних працівників знань та умінь з основ медіаграмотності, медіапедагогіки та аудіовізуальної грамотності щодо вирішення сучасних медіа педагогічних проблем, розуміння ролі та значення медійного світу було проведено ряд заходів:

- Лекція «Виклики та загрози сучасного інформаційного світу, або навіщо оцінювати медіапродукти». Форма проведення – офлайн, відповідальний: Гінкул В. С.
- Тренінг «Формування медіакультури особистості у виховному процесі». Форма проведення – офлайн, відповідальний: Гінкул В.С.
- Тренінг для вчителів «Формування медіакультури учня в умовах класноурочної системи». Форма проведення – офлайн, відповідальний: Гінкул В. С.
- Лекція «Виклики та загрози сучасного інформаційного світу, або навіщо оцінювати медіапродукти». Форма проведення – офлайн, відповідальний: Гінкул В. С.
- Тренінг «Формування медіакультури особистості у виховному процесі». Форма проведення – офлайн, відповідальний: Гінкул В. С.
- Семінар-тренінг для вчителів історії Миколаївського району «Участь в мережевій педагогічній спільноті як форма самоосвітньої діяльності вчителя». Форма проведення – офлайн, відповідальний: Гінкул Г. С.
- Тренінг «Формування у педагогічних працівників знань з основ медіа засобами Microsoft Power Point та Publisher». Форма проведення – офлайн, відповідальний: Гінкул В. С.

2018 рік

The World Cafe «Світ медіа – який він?»

Заняття для слухачів курсів підвищення кваліфікації МОІППО. Форма проведення – офлайн. Заняття підготували: Гінкул В. С., Гінкул Г. С., вчителі історії та правознавства Мішково-Погорілівської ЗОСШ-інтернату I–III ступенів Миколаївської обласної ради, 12 червня 2018.

2020 рік

«Таємний світ кібербулінгу. Як розрізнити. Як впізнати»

Заняття для здобувачів освіти та педагогів. Форма проведення – офлайн. Заняття підготувала: Калинська Ю. М. – практичний психолог, Мішково-Погорілівської ЗОСШ-інтернату I-III ступенів Миколаївської обласної ради.

Для батьків здобувачів освіти закладу проводиться просвітницька та профілактична робота. Були проведені батьківські збори присвячені кібербулінгу, впливу медіа, соціальних сітей на дитину.

Здобувачі освіти закладу беруть активну участь у конкурсах, а саме:

У 2016 році проводився фотоконкурс «Права людини через фотооб'єктив».

Наші учениці **Шашкова Анастасія та Тарабріна Марія** посіли перше місце і отримали Дипломи I ступеня, а також цінні подарунки (учитель-консультант – Гінкул Г. С.).

У 2017 році учні брали участь у конкурсі короткометражного кіно, відеороликів присвячених правам людини. Проєкт учнів **Місаренко О. та Дмитренко А.** посів II місце (учитель-консультант – Гінкул Г. С.). Команда-призер була нагороджена грамотами та пам'ятною відзнакою.

У 2019 році учні брали участь у проєкті «МЕДІАПРОСТІР: МОЖЛИВІСТЬ АБО...», створення соціальних роликів (керівники: Калинська Ю. М. та Гінкул Г. С.).

У 2021 році вихованцями гуртка було знято відеоролик для участі в рамках проєкту «Безпечна країна» - «Будь помітним на дорозі», колектив отримав сертифікат (керівник – Калинська Ю. М.).

На сьогоднішній день у школі функціонує гурток «Я у медіапросторі» для учнів молодшої ланки, метою якого є формування медіаграмотності молодшого школяра засобами медіаосвіти, захист від шкідливого впливу медіа, навчання використовувати та розрізняти різні види інформації, свідомо її сприймати та тлумачити.

Працює творча група в рамках гуртка, до складу якої входять здобувачі освіти середньої та старшої ланки школи. Мета – створення умов для творчої діяльності здобувачів освіти, самореалізації творчого потенціалу, особистісного розвитку, поширення та розповсюдження

медіатехнологій серед учнівської молоді. Використання сучасних інформаційних технологій, застосування методів та прийомів активізації пізнавальної діяльності, що стимулюють систематичне створення учнями конкретних медіа продуктів.

Творчою групою реалізуються такі проекти як: ведення радіо, випуск газети, ведення сторінки в соціальній мережі (Instagram), зйомка та монтаж відеороликів.

Покликання на відеоролики:

Школа має також власний сайт, який регулярно поповнюється важливою та корисною інформацією, яка стане в нагоді всім учасникам освітнього процесу.

У своїй професійній діяльності користуємося такими виданнями:

- Медіаграмотність у початковій школі: посібник для вчителя / Волошенюк О. В, Ганик О. В., Голощапова В. В, Дегтярьова Г.А, Іванова І. Б., Кожанова А. Ю., Пиза Г. Ю., Шкребець О. О, Янкович О. І. / За редакцією Волошенюк О. В., Іванова В. Ф. – Київ : ЦВП, АУП, 2018 – 234 с.

- «Журналістика в школі» 2 роки навчання (основний та вищий рівні) / Гінкул Г. С. Навчальна програма з позашкільної освіти гуманітарного напрямку.

У 2017 році в рамках Літньої Школи медіаосвіти та медіаграмотності від АУП (м. Дніпро) Калинська Ю. С. пройшла навчальний курс «Практична медіаграмотність: аспекти впровадження в навчальний процес» та отримала відповідний сертифікат.

Із 2019 року Калинська Ю. С. є учасницею обласної творчої групи «Від медіаексперименту до практики: робота з медіаконтентом на уроці та в позаурочній діяльності» (куратор – Максим Запорожченко, методист МОІППО).

Із 2020 року Гінкул В. С. є постійним членом журі обласного конкурсу з інфомедійної творчості «Пролісок» (МОІППО).

Учасниці фотоконкурсу «Права людини через фотооб'єктив»

Однією з перспективних складових роботи по впровадженню медіаосвіти в освітній процес – це продовження функціонування гуртка

Виготовлення класної газети вихованцями гуртка «Я у медіапросторі»

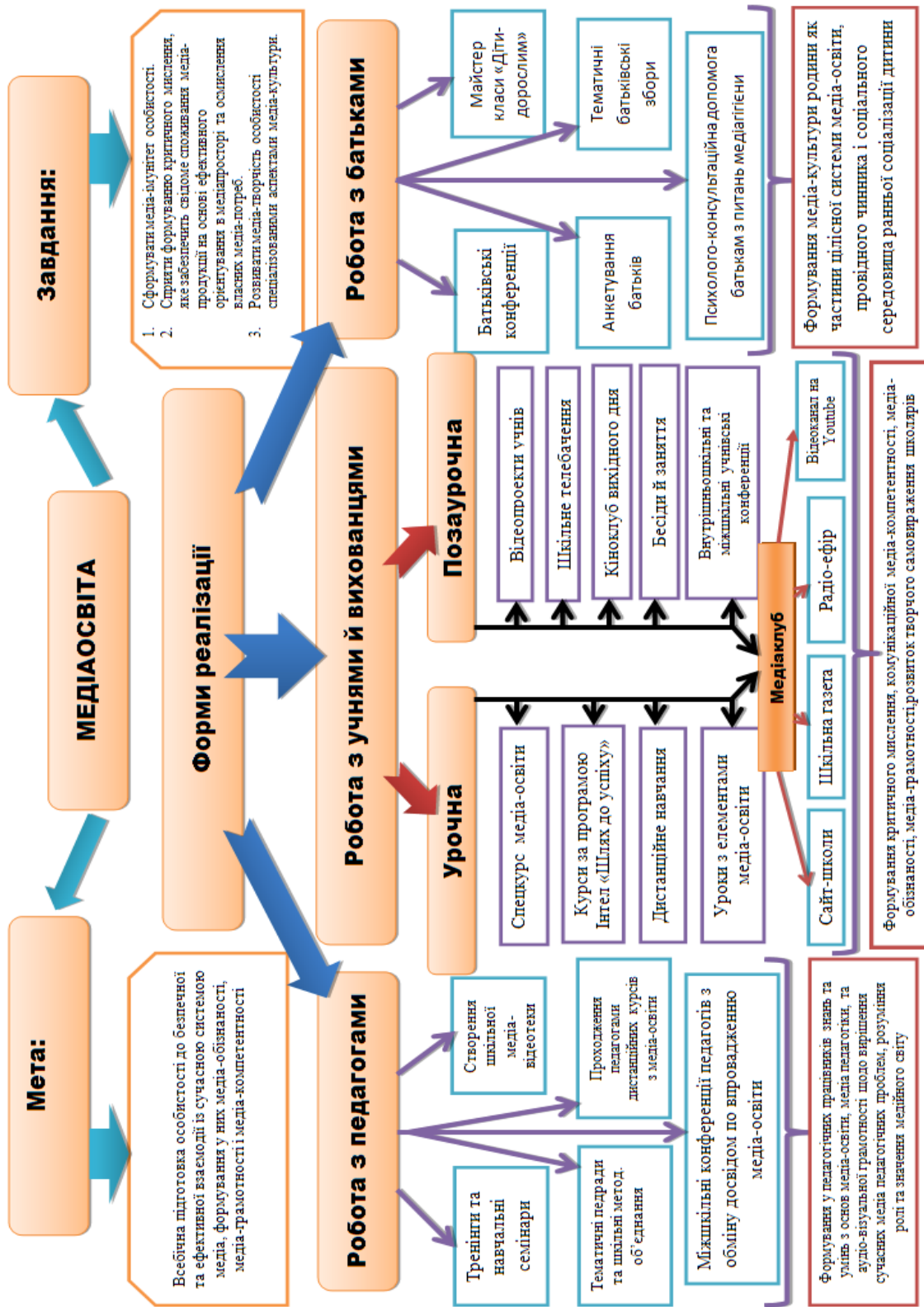
«Я у медіапросторі» з можливістю залучення учнів інших вікових груп, поглиблення інтеграції медіаосвіти в інші шкільні предмети, залучення всіх охочих учасників освітнього процесу до медіаосвіти, активна участь у проектах з медіаграмотності та впровадження інформаційно комуніка-

тивних технологій в освітній процес і розпочати випуск електронної версії шкільної газети.

Шкільний медіацентр

Модель впровадження медіа-освіти в М-Погорлівській загальноосвітній санаторній школі-інтернаті

РОЗДІЛ V.
МЕДІАОСВІТА В ЗАКЛАДІ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

**ВОЗНЕСЕНСЬКИЙ МІСЬКИЙ ЦЕНТР ДИТЯЧОЇ
ТА ЮНАЦЬКОЇ ТВОРЧОСТІ**

Автори: Юрпольська Наталя Олегівна, директор;

Рахуба Надія Борисівна, завідувач відділу організаційно-масової роботи;

Шевченко Людмила Василівна, культорганізатор дитячих позашкільних закладів.

Адреса: м. Вознесенськ, вул. Шевченка, 4.

Телефон: 0668206536.

Електронна пошта: kz.mnvk@ukr.net

Заклад відноситься до закладів комплексного типу та призначений для організації позашкільної роботи з вихованцями за напрямкам:

- художньо – естетичний,
- науково – технічний,
- соціально-реабілітаційний,
- туристсько – краєзнавчий.

У 2021-2022 н.р. маємо наступну мережу гуртків:

№ з/п	Напрямок гуртка	Кількість гуртків (груп)	Кількість вихованців
1.	Науково-технічний	8	104
2.	Художньо-естетичний	20	298
3.	Туристсько-краєзнавчий	3	39
4.	Соціально-реабілітаційний	1	10
	ВСЬОГО:	32	451

Наразі світ живе у потужному інформаційному потоці й діти іноді знають про сучасні інформаційні технології більше за керівників гуртків.

Отож, декілька років тому педагоги закладу замислилися та гостро відчували необхідність у знаннях щодо орієнтування в медійному просторі, вміння користуватися можливостями, які надають медіа.

Ми зрозуміли, що процес здобування знань з допомогою медіа стає більш плідним і ефективним.

Поштовхом для впровадження медіаграмотності стало:

1. Відвідування заходів при МОІППО з даної теми та ознайомлення з досвідом роботи колег.

2. Необхідність створення медіапродуктів для підвищення ефективності навчання в гуртках.

3. Суттєві зміни в роботі закладу в умовах пандемії.

Також колектив закладу замислився над необхідністю впровадження медіаграмотності під час створення власного сайту, ведення блогу гуртка «Основи інформаційних технологій».

Заходи з медіаграмотності, проведені в закладі

Основною формою роботи з вихованцями є гурткова робота та організація змістовного дозвілля дітей.

Головний акцент у роботі педагога закладу зробили на створенні відеопроєктів та на розвитку медіатворчості вихованців.

Педагоги значну увагу приділяють створенню відео, малюнків, плакатів, постерів із просвітницькою метою. Залучаємо дітей до спільного творчого процесу, заохочуємо кожну дитину самовиражатися, виховуємо культуру використання сучасних медіа, розвиваємо критичне мислення вихованців.

Швидкий розвиток техніки й науки дає можливість фільмувати кожну хвилину нашого життя. Умонтовані камери в мобільних телефонах, планшетах, фотокамерах, ноутбуках дарують нам можливість зафіксувати будь-які моменти життя. Тому створення відеопроєктів є однією із найулюбленіших форм роботи вихованців.

Перелік відеопроєктів, реалізованих в закладі

<i>Назва відеопроєкту</i>	<i>Мета та завдання відеопроєкту</i>	<i>Результати</i>	<i>Дата</i>
Вихованці до Дня Позашкілля	Популяризація роботи закладу, створення відео репортажів про навчання в закладі	Сворено 8 відео-матеріалів. До участі у проєкті були задіяні вихованці всіх гуртків закладу	Вересень 2021
Дню Позашкілля присвячується	Проведення відео-інтерв'ю з батьками вихованців	Створено 9 відео-матеріалів. До участі у проєкті були задіяні батьки вихованців закладу	Вересень 2021
Наша творчість - тобі, моє рідне місто!	Створення відеоматеріалів про роботу гуртків за рік	Створено 12 відео-матеріалів	Червень 2021
Міський онлайн-конкурс «Юний інтелектуал»	Розвиток в учнів початкової школи міста інформаційно-комунікаційної компетентності, вмінь критично мислити та аналізувати інформацію	Створено сайт конкурсу: https://cutt.ly/WIKz5u2	31.03. 2021
Онлайн-виставка робіт вихованців гуртків «Образотворче мистецтво» та «Живопис»	Популяризація гуртків образотворчого мистецтва та демонстрація робіт вихованців	Створено 4 відео-матеріали з роботами дітей	2020-2021 н.р.

До Дня Соборності України	Створення відеоматеріалів з роботами вихованців до Дня Соборності України	Створено 3 відеоматеріали	22.01. 2021
«Кожен має талант»	За допомогою відео через соціальні мережі та Інтернет надати мешканцям міста інформацію про роботу ЦДЮТ, розповісти про наявні в закладі гуртки, їх керівників	Створено 6 відеоматеріалів. У формі інтерв'ю показано роботу гуртків.	2020-2021 н.р.
Новорічний адвент-календар	Показ результатів роботи всіх гуртків за I семестр та підготовка до зустрічі Нового року	Створено 31 відеоматеріал. Протягом грудня щодня за допомогою відеозвернення діти отримували завдання та виконували його	Грудень 2020
Онлайн привітання від Святого Миколая	Створення онлайн особистих привітань від Святого Миколая	Створено 24 відеоматеріали. У відео Святий Миколай особисто вітав діточок	19.12. 2020
#Я_Випускник_позашкілля»	Популяризація роботи закладу, підвищення мотивації дітей до навчання в гуртках та здійснення якісного набору дітей до гуртків	Створено 9 відеоматеріалів. До участі у проєкті було задіяно випускників різних позашкільних закладів віком від 19 до 75 років. Випускники діли-	Вересень 2020

		лись спогадами про гуртки та оцінювали їх вплив на становлення власної особистості	
Рідному місту присвячуємо	Створення історичних відеоматеріалів про місто Вознесенськ	Створено 4 відеоматеріали. Під час роботи над проектом вихованці дізналися багато історичної інформації про своє рідне місто	Травень 2020
«Ми пам'ятаємо»	Створення відеоспогадів про рідних та близьких людей, які були учасниками II-ої світової війни	Створено 7 відеоматеріалів. Під час роботи над проектом вихованці дізналися багато інформації про рідних та близьких людей	09.05. 2020
#челендждю	Розміщення на своїй сторінці у соціальній мережі відеоподяки та передання естафети вихованцям або педагогу	Створено 12 відеоматеріалів	Квітень 2020
Великодній марафон	Створення відеопривітань до Великодня	Створено 6 відеоматеріалів	Квітень 2020

В закладі проводяться окремі заходи з медіаграмотності:

- В рамках Всеукраїнського тижня з протидії булінгу –

медіадискусії;

- До свята Хелловін – медіадебати.

Щорічно проводяться змістовні заходи, присвячені Дню безпечного Інтернету:

- створення навчальних відео та презентацій;
- участь у Всеукраїнській акції «Хвиля безпечного Інтернету»;
- інформаційні диспути.

Фотоматеріали

Медіадебати «Що таке Хелловін? В чому сенс свята?»

Медіадискусія «Поважай себе, поважай інших»

Аналіз відеоматеріалів

Конкурс з інформаційних технологій «Юний

Захід «Безпека в Інтернеті»

Захід «Хвиля безпечного інтернету»

ВИСНОВКИ

Світ навколо разюче змінився, став цифровим, а відтак, ми намагаємось розвивати нові медіаосвітні компетентності, використовувати корисні інструменти в процесі спілкування з медіа та ефективного використання медіаресурсів у творчому освітньому процесі.

Розвиток інформаційно-комунікаційних технологій та системи засобів масової інформації у сучасному світі потребує цілеспрямованої підготовки особистості до вмілого і безпечного користування ними. На взаємодію з різноманітними медіа припадає вагома частка вільного часу дітей.

Медіатехнології накладають потужний і суперечливий відбиток на освіту молодого покоління, часто перетворюючись на провідний чинник його соціалізації, стихійного соціального навчання.

Завдання педагогів:

- захистити дітей від потенційно шкідливих ефектів медіа;
- виховати такого споживача медіа, який міг би ефективно задовольняти свої інтереси, використовуючи засоби масової комунікації формувати навички колективної діяльності та діалогового спілкування, сучасного світосприйняття, активної життєвої позиції.

Проведені в закладі заходи допомагають вихованцям розвивати власну медіаграмотність, здобувати практичні уміння та навички у розв'язанні різноманітних життєвих завдань.

РОЗДІЛ VI.
МЕДІАОСВІТА В ЗАКЛАДІ ПРОФЕСІЙНОЇ
(ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ

ВИЩЕ ПРОФЕСІЙНЕ УЧИЛИЩЕ № 21 МІСТА МИКОЛАЄВА

Автор опису досвіду: Катерина Варламова, викладач вищої категорії, предмети викладання: Історія України, всесвітня історія, курс «Громадянська освіта», курс «Медіаосвіта та медіаграмотності».

Контактні дані закладу освіти:

Адреса: місто Миколаїв, вулиця Садова 31/2.

Телефон: +38 (0512) 362 293; +38 (0512) 55-25-68.

e-mail: vpu_21@ukr.net.

Сайт та соціальні мережі:

- <https://vpu21.com.ua/>
- Facebook: <https://www.facebook.com/groups/vpu21Nik>
- Instagram: https://www.instagram.com/vpu_21/
- Instagram (самоврядування):
https://www.instagram.com/aktiv_vpu21_official/
- Telegram: https://t.me/VPU_21

На постійній основі медіаосвіту впроваджують викладачі Варламова Катерина Степанівна та Галдун Олена Олексіївна.

У нашому закладі з 2018–2019 навчального року викладається курс «Медіаосвіта й медіаграмотність» (від 35 до 46 годин, в залежності від груп), поурочно-тематичний план дисципліни в додатках.

Мета курсу: сформувати теоретичну базу знань учнів із основ медіаграмотності та практичних навичок ефективної та безпечної взаємодії з інформацією, навчити сприйняттю і аналізу інформації, активізувати критичне мислення, сформувати навички, які необхідні для розуміння прихованого змісту того чи іншого повідомлення, протистояння пропаганді з боку масмедіа; формування вмій, необхідних для того, щоб знаходити, готувати, передавати та приймати

інформацію, в тому числі, з використанням різних медіаресурсів.

На постійні основі в закладі працює гурток «Медіа світ». Мета та основний зміст роботи гуртка «Медіа світ» полягає у формуванні й створенні умов для гармонійного розвитку особистості, розвитку в учнів творчих здібностей, розширення світогляду, поглиблення знань, пов'язаних із журналістикою та медіаресурсами. Вихованці гуртка протягом навчального року опановують азбуку журналістської майстерності.

2012–2015 роки

Із 2012 по 2015 рік у закладі освіти виходила училищна газета «Острів знань», авторами матеріалів до якої були вихованці гуртка «Медіа світ». У процесі роботи учні вчилися збирати якісну інформацію, обробляти її, писати власні есе та готувати матеріали для розміщення в газеті та на каналах для комунікації ВПУ № 21 (сайт, соціальні мережі).

Училищна газета «Острів знань» стала лауреатом XV Національного конкурсу шкільних газет у 2012 році.

2019 рік

Наші учні постійно приймають участь у різноманітних конкурсах:

- Всеукраїнський конкурс фото- та відеоробіт національного проекту «Безпечна країна» (II місце – Мік Владислав, номінація «Протидія булінгу в закладах освіти», робота «Не будь булером, будь товаришем!»).
- Всеукраїнський конкурс «Діти і медіа» (II місце – Мутиленко Андрій, номінація «Фотографія», робота «Ми – українці!»).

2020 рік

- У лютому, жовтні та грудні 2020 року викладачі училища взяли участь у засіданні обласної творчої групи педагогів експериментальних закладів освіти «Від медіаексперименту до практики: робота з медіаконтентом на уроці та в позаурочній діяльності».

- У жовтні 2020 року в рамках Всеукраїнського медіаосвітнього експерименту та роботи обласної творчої групи медіапедагогів Миколаївщини на базі Вищого професійного училища № 21

м. Миколаєва проведено заняття «Фейк: вчимося розпізнавати. Стоп фейк!» (викладач – Катерина Варламова) та «Викриття інформаційних маніпуляцій – крок до медіаграмотності» (викладач – Лариса Нікітіна).

- 27–28 жовтня 2020 року – участь у II Всеукраїнській стратегічній нараді з розвитку медіаосвіти «Взаємонавчання, обговорення, перспективи», в якій взяли участь координатори та учасники всеукраїнського експерименту «Стандартизація наскрізної соціально-психологічної моделі масового впровадження медіаосвіти у вітчизняну педагогічну практику».

2021 рік

- У лютому та травні 2021 року викладачі училища взяли участь у засіданнях обласної творчої групи педагогів експериментальних закладів освіти «Від медіаексперименту до практики: робота з медіаконтентом на уроці та в позаурочній діяльності» (куратор – Максим Запорожченко, методист МОІППО).

- Травень 2021 року – участь в онлайн-заході «Медіаосвіта в закладах освіти – медіаграмотне покоління», яке проводила Миколаївська обласна універсальна наукова бібліотека.

- Вересень 2021 року – проведення тренінгу «Скажемо «НІ!» кібербулінгу» (Ольга Буша, практичний психолог, Вікторія Яремчук, бібліотекар).

- 21 жовтня 2021 року – участь у III Всеукраїнській стратегічній нараді з розвитку медіаосвіти «Взаємонавчання, обговорення, перспективи».

- Протягом 2021 року – участь у засіданнях відкритого клубу медіатренерів «Майстерня медіаграмотності».

- Всеукраїнський конкурс «Діти і медіа – 2021»: II місце – Почакаєва Вероніка, студентка групи В-42, робота «Завтра – не буде так!», III місце – Мік Владислав, студент групи В-31, робота «У минулому – наше майбутнє», куратор: Галдун Олена Олексіївна, майстер виробничого навчання.

Викладачами училища, які цікавляться тематикою медіаграмотності, пройдено онлайн-курс «Very Verified» на платформі «EdEra».

У планах училища – продовження впровадження елементів

медіаграмотності в навчальний та виховний процес, збільшення кількості груп, що охоплені вивченням дисципліни «Медіаосвіта й медіаграмотність», проведення тренінгів для учнів та викладачів училища «Інформаційна гігієна», участь у роботі обласної творчої групи педагогів «Від медіаексперименту до практики: робота з медіаконтентом на уроці та в позаурочній діяльності».

Література, якою користуються в закладі освіти під час викладання медіаграмотності:

Гілмор Д. *Mediactive* / Ден Гілмор; [Пер. з англ. Олександра Головка, журналіст-редактор Тетяна Рогова]. – Запоріжжя: Interlink Academy for International Dialog and Journalism, Institute for Society and Communication, 2017. – 213 с.

Курбан О.В. Сучасні інформаційні війни в мережевому он-лайн просторі [Текст]: навчальний посібник / О.В.Курбан. – Київ: ВІКНУ, 2016. - 286 с.

Медіаграмотність на уроках суспільних дисциплін: Посібник для вчителя / За ред. В. Іванова, О. Волошенюк, О.Мокрогуза – К.: Центр вільної преси, Академія української преси, 2016. — 201 с.

Медіакультура особистості / Упор. Т. П. Крячко. За науковою редакцією В. І. Шуляра. – Миколаїв : ОІППО, 2016. – 144 с.

Медіаосвіта та медіаграмотність: підручник / Ред.-упор. В. Ф.Іванов, О. В. Волошенюк; За науковою редакцією В. В. Різуна. – Київ: Центр вільної преси, 2012. – 352 с.

Мироненко Г. В. Час віртуального життя: монографія / Г.В. Мироненко; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. – К.: Імекс-ЛТД, 2015. – 134 с.

Основи медіаграмотності: Навчально-методичний посібник для вчителя 8 (9) клас. Плани-конспекти уроків / За ред. В.Ф. Іванова, О.В. Волошенюк, О.П. Мокрогуза. – Київ: Академія української преси, Центр вільної преси, 2014. – 190 с.

Шейбе С., Рогоу Ф. Медіаграмотність: Підручник для вчителів / Сінді Шейбе, Фейз Рогоу/ Пе рекл. з англ. С.Дьома; за загал. ред. В.Ф. Іванова, О.В. Волошенюк. – К.: Центр Вільної Преси, Академія Української Преси, 2017. – 319 с.

УВАГА! Онлайн голосування у конкурсі «Безпечна країна»

Качаун Дар'я
група В-11

Відскануй QR-код та проголосуй за учасника

Покрас Олена
група В-11

Відскануй QR-код та проголосуй за учасника

Мік Владислав
група В-21

Відскануй QR-код та проголосуй за учасника

Познякова Анастасія
група В-11

Відскануй QR-код та проголосуй за учасника

*Можна голосувати за декілька учасників

Роботи учнів ВПУ № 21 на Всеукраїнський конкурс фото- та відеоробіт національного проєкту «Безпечна країна», 2020 рік

Запрошуємо на набання у найкращому професійно-технічному закладі міста та області!
www.vpu21.elitno.net; vk.com/vpu21_nikolaev №2(18) квітень-травень 2015 р.

Училище, яке виховує чемпіонів світу та Європи

Директор ВПУ №21 Сироватський І. М. та чемпіон світу, учень групи Р-31 Чадов Д.

2014-15 навчальний рік у Вищому професійному училищі №21 був насичений не лише на науков та творчі здобутки, а й на спортивні. Так, у кінці вересня 2014 р. учень групи D-21 Віктор Козаков у м. Києві заробив титул чемпіона України з бойового самбо у ваговій категорії 90 кг, а 1 та 2 листопада в м. Ужгород отримав титул чемпіона Європи з бойового самбо серед спортсменів 15 років.

Другий невдалий сенсорт приніс нашому навчальному закладу ще сарбачу чемпіона. 15 травня Чадов Дмитро став чемпіоном світу по жиму штанги на Кубок світу по дзюдо, жиму і тки.

У чому ж секрет успіху 18-річних юнаків? За словами самих чемпіонів, секрет успіху – щоденна праця, тренування, правильний раціон харчування, стараність, витривалість, незламність. А ще хлопці доводилося сумішати тренування та знання з навчаннями, не користуючись при цьому своїми титулами та нагородами, отриманими мисливцями, користуючись авторитетом у своїй групі. То ж саме не був шлях юнаків до успіху?

Козаков Віктор Костянтинович навчається у ВПУ №21 м. Миколаєва з 2014 р. за інтерв'єсною професією «Діловод, Адміністратор». З 2012 р. увагу хлопця привернули бойові види спорту. 1 вже з років Віктор займається бойовим самбо. За даний період провів більше 40 любительських боїв, та 3 професійних.

Чадов Дмитро Сергійович був зарекомендований до ВПУ №21 у 2012 році як спеціаліст «Електроніка» з ремонту та обслуговування лінійно-об'єктно-лінійних машин. Контролер РЕА та приладів». За час навчання в училищі Дмитро представив свою навчальну роботу на таких міжнародних: Відкритий Чемпіонат ВПА України 2013 року (м. Миколаїв) - 1 місце; ВПА Відкритий Чемпіонат Європи по жиму 2013 року (м. Іллінівка) - 1 місце; Кубок світу по дзюдо, жиму і тки 2013 року (м. Миколаїв) - 1 місце; Відкритий Чемпіонат ВПА України 2014 року (м. Луцьк) - 1 місце; ВПА 2-й Відкритий Чемпіонат Європи 2014 року (м. Луцьк) - 1 місце; 4-й Відкритий Кубок ВПА України 2014 року (м. Дніпропетровськ) - 2 місце; 5-й Відкритий Чемпіонат Європи 2015 року (м. Луцьк) - 1 місце; Кубок світу по дзюдо, жиму і тки 2015 року (м. Луцьк) - 1 місце; отримав звання найкращого спортсмена.

Коллектив Вищого професійного училища вітає наших чемпіонів! Бажаємо вам подальших успіхів і не лише в спорті, а в науковій ниві. Здобувачи нових висот на спортивному олімпі, не забувайте про училище, в якому вас завжди пам'ятають і чекають!

Редaktor газети Юрлова М. Г.

Міжнародна олімпіада "IT-Планета"

Сучасні тенденції розвитку бізнесу характеризуються постійно зростаючим обсягом інформації та наданням різних мережевих сервісів через єдину лінійну інфраструктуру. Все це створює активне впровадження широкосмугових технологій в побутові і корпоративні мережі, як на рівні опірної інфраструктури, так і на місцевій майдан до користувача.

В період з вересня 2014 року по березня 2015, проходив міжнародна олімпіада "IT-Планета", конкурс команд D-Link "Протоколи, сервіси та обладнання". Цей конкурс створений для оцінки знань і навичок студентів з основ мережевих технологій, мережевого обладнання та проектування мереж. В ньому брали участь учні та студенти з різних країн СНД, які виявили бажання випробувати свої сили на міжнародній арені. Мисто Миколаїв представили учні групи O-22 Вищого професійного училища №21 м. Миколаєва Пренько Олександр та Зубов Олександр, які проявили неабиякий ентузіазм в сфері мережевих технологій. Готували команди до олімпіади викладач відділення «Комп'ютерні науки» Волонтирська Ярослав Олександрович.

Конкурс проходить в декілька етапів. На першому етапі учасникам, загальна кількість яких складала 3361 чоловік, потрібно було пройти онлайн тестування, на яке віддалилось 30 кв, за цей час вони повинні були відповісти на 30 завдань, результат повідомлявся відразу. Учасниками наступного етапу обиралися учні, які показали 100 кращих результатів.

Другий етап проходив в онлайн формі, 4 березня 2015 року о 10.00 за московським часом відкривався доступ до завдань по плануванню та тестуванню мережі мережевого обладнання, дані завдання потрібно було від руки написати на листках А4 та до 16.00 відсканувати і відправити на електронну пошту олімпіади "IT-Планета". Україну в другому етапі представляло 10 учасників, в тому числі Пренько Олександр та Зубов Олександр.

За сумлінну роботу протягом року Пренько Олександр та Зубов Олександр постали гонимі місця в своїй країні. Відповідно 5 та 3 місце, з чим адміністрація Вищого професійного училища №21 та всі інженерно-педагогічні колективи вітає наших учасників.

Майстер в/н Волонтирська Я. О.

Учні групи O-22 Пренько О., Зубов О. та викладач Волонтирська Я. О.

Училищна газета «Острів знань»
- лауреат XV націо-нального конкурсу шкільних газет.

ДИПЛОМ

ЛЯ ЛАУРЕАТІЯ

Національного конкурсу шкільних газет

НАГОРОДЖУЄТЬСЯ

газета «Острів знань»
Вищого професійного училища №21
м. Миколаєва
у XV Національному конкурсі шкільних газет

Голова Національної спілки журналістів України

Президент Національної академії педагогічних наук України

Директор Коледжу преси та телебачення, президент Національного конкурсу шкільних газет

І. Ф. Лубченко

В. Т. Кремень

Т. О. Головченко

«Не будь булером, будь товаришем!»

Мік Владислав, конкурсна робота на Всеукраїнському конкурсі фото- та відеоробіт національного проєкту «Безпечна країна», 2019 рік

Вихованці гуртка «Медіа світ» Познякова Анастасія, Покрас Олена та Качаун Дар'я отримали сертифікат учасника Всеукраїнського конкурсу фото- та відеоробіт національного проєкту «Безпечна країна»

Заняття «Фейк: вчимося розпізнавати. Стоп фейк!» (викладач - Катерина Варламова) та «Викриття інформаційних маніпуляцій – крок до медіаграмотності» (викладач – Лариса Нікітіна)

Засідання гуртка «Медіа світ»

Класна година на тему «Стоп булінг» в групі В - 11 з психологом Ольгою Бушою і бібліотекарем Вікторією Яремчук

ПОУРОЧНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
з предмета
«Медіаосвіта й медіаграмотність»
на 2021-2022 навчальний рік

№ з/п	Назва теми	Кіль- кість годин
1.	Вступ до курсу	1
2.	Основні теорії медіаосвіти	1
3.	Поняття про масову комунікацію	1
4.	Правові основи функціонування медіа у суспільства	1
5.	Свобода масмедіа як важливий показник демократичності суспільства	1
6.	Медіа як бізнес	1
7.	Історичний розвиток преси	1
8.	Історичний розвиток: радіо, кіно, телебачення	1
9.	Загальні тенденції в сфері нових медіа. Інтернет, мобільний зв'язок	1
10.	Відеоігри: історія та сучасність.	1
11.	Практична робота «Інтернет: за і проти (пошук та подання аргументів)»	1
12.	Безпека та етика поведінки в інтернеті	1
13.	Комп'ютерна залежність. Способи попередження та боротьби з залежністю	1
14.	Поняття «преса». Жанри в пресі: інформаційні, аналітичні та художньо-публіцистичні. Структура сучасної газети	1
15.	Практична робота «Аналізуємо українські газети»	1
16.	Роль фотографії у масовій комунікації, жанри та види фотографії.	1
17.	Професії, пов'язані з фотомистецтвом. Відомі фотомитці України і світу	1

18.	Створення образу світу та людини за допомогою фотографії	1
19.	Кінематограф як вид мистецтва та форма соціальної комунікації	1
20.	Історія розвитку кіно. Види та жанри кінопродукції. Анімація як особливий вид кіно	1
21.	Сучасні телевізійні жанри. Новини на телебаченні	1
22.	Свобода слова і журналістська етика, стандарти журналістики	1
23.	Соціальні мережі їх роль в нашому житті	1
24.	Поняття блогу та блогової журналістики. Видатні блогери України та світу	1
25.	Онлайн-журналістика. Мультимедійна журналістика	1
26.	Практична робота: «Створення власного блогу»	1
27.	Реклама: історія і сучасність	1
28.	Реклама як інструмент маніпуляції. Використання мотивів підсвідомого	1
29.	Практична робота: «Створення власного рекламного продукту»	1
30.	Радіо як мас-медіа. Формати радіо. Основні формати радіо в Україні. Онлайн-радіо	1
31.	Практична робота: «Критичний аналіз медіатекстів»	1
32.	Практична робота: «Профілактика сучасних маніпулятивних технологій масмедіа»	1
33.	Теорія інформаційної війни: методологія та поняттєвий апарат	1
34.	Стратегія та тактика інформаційної війни	1
36.	Соціальні онлайн мережі в системі сучасних форматів ведення війни	1
37.	Інформаційні війни ХХ - поч. ХХІ ст	1
38.	Практична робота «Стоп фейк!»	1
39.	Український медіаландшафт	1
40.	Узагальнення до курсу	1
		40

Викладач

К. С. Варламова

РОЗДІЛ VII. МЕДІАОСВІТА В БІБЛІОТЕЦІ

МИКОЛАЇВСЬКА ОБЛАСНА БІБЛІОТЕКА ДЛЯ ДІТЕЙ ІМЕНІ ВІКТОРА ЛЯГІНА

Адреса закладу: м. Миколаїв, вул. Спаська, 66.

Тел.: (0512) 37-62-10; 37-63-10;

E-mail: lagina21@ukr.net

Автори: Шука Наталя Володимирівна, провідний бібліограф інформаційно-бібліографічного відділу

Голенко Ірина Олександрівна, завідувачка відділу інформаційних технологій та електронних ресурсів

Упровадження медіаграмотості в Миколаївській обласній бібліотеці для дітей розпочалось у 2013 році з засідання творчої групи медіапедагогів експериментальних шкіл. Зустріч відбувалась на базі науково-педагогічної бібліотеки міста Миколаїв.

Того дня у зустрічі узяли участь бібліотекарі освітянських дитячих та шкільних бібліотек, які впроваджують медіаосвіту в навчальний процес. Серед представників Миколаївської обласної бібліотеки для дітей імені Віктора Лягіна були: директор Жайворонок Т. А.; заст. директора Романченко О. Л.; зав. відділу інформаційних технологій та електронних ресурсів Голенко І. О.; зав. відділу інформаційно-бібліографічного відділу Щербак В. Є.; бібліограф Шука Н. В.: <https://cutt.ly/TJJ5Rfw>.

Наступною була зустріч 11 листопада 2014 року, яка була проведена з метою обговорення плану дій щодо медіапросвіти суб'єктів освітнього середовища. Саме того дня розпочала свою роботу інтегрована проблемна група у складі спеціалістів Миколаївського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти, науково-методичного центру управління освіти Миколаївської міської ради, науково-педагогічної бібліотеки, заступників директорів з навчально-виховної роботи і бібліотекарів загальноосвітніх навчальних закладів, керівників миколаївських бібліотек для дітей і молоді під

керівництвом Шуляра В. І. Тоді було прийняте рішення про об'єднання зусиль у складанні освітньої програми для з формування медіаграмотності учнів, педагогів, батьків, яке дістало назву: «Від медіаграмотності до медіакультури: навчально-методичний комплекс медіазанять»: <https://cutt.ly/IJl5bac>.

За цією програмою МОБД ім. Лягіна працює і сьогодні, складаючи консультації, уроки, тренінги з інформаційної культури.

Розпочавши роботу з впровадження мадіаграмотності та інформаційної культури в бібліотеці почали проводитись різноманітні заходи. Для шкільних бібліотекарів, бібліотекарів області і молодих бібліотекарів, за темами:

2015 рік

- Онлайн-консультація «Формування медіаграмотності та медіакомпетентності учнів в умовах бібліотеки» (Щука Н. В., матеріали за покликанням: <https://cutt.ly/hJl5Lsl>).

- Онлайн-консультація «Впровадження та використання нових інформаційних технологій в роботі дитячих бібліотек» (Голенко І. О. матеріали за покликанням: <https://cutt.ly/bJl59H0>).

2016 рік

- Тренінг «Практична медіаграмотність» спільно з МОІППО (Щука Н. В., Крячко Т. П. для шкільних бібліотекарів на базі науково-педагогічної бібліотеки міста Миколаєва).

- Всеукраїнська науково-практична конференція обласних бібліотек для дітей «Цивілізаційні ідеї І. Франка й сучасні виклики перед Україною і українством. Бібліотечна реальність» (на базі Національної бібліотеки України для дітей, виступ директора Жайворонок Т. А. «Миколаївська обласна бібліотека для дітей ім. В.О. Лягіна та сучасний медіапростір: ефективні технології в залученні дітей до читання» <https://cutt.ly/uJl6GXp>).

2017 рік

- Методична година «Формування медіаграмотності в сучасній бібліотеці» (Щука Н. В. Проведено зустріч на базі районної бібліотеки для дітей Новоодеської ЦБС).

- Обласне професійне навчання у форматі Teach-in «Від медіаграмотності до медіакультури», в рамках якого було проведено:
  - тренінг «Читачі мережевого століття та цифрова компетентність сучасного бібліотекаря: виклики часу» (Щука Н. В.);
  - консультація «Медіоосвіта і формування інформаційної культури школярів: вектор змін» (Романченко О. Л., заступник директора обласної бібліотеки для дітей ім. В. О. Лягіна);
  - презентація досвіду «Наші діти в Інтернеті: забезпечення безпеки і просування позитивного контенту» (Голенко І. О., завідувач відділом інформаційних технологій та електронних ресурсів обласної бібліотеки для дітей ім. В. О. Лягіна: <https://cutt.ly/wJKqtGw>).

Обласне професійне навчання організовано спільно з Миколаївським обласним інститутом післядипломної педагогічної освіти. У навчанні взяли участь заступники директорів по роботі з дітьми районних ЦБС, провідні спеціалісти бібліотек для дітей м. Миколаєва.

2018 рік

- В рамках Студії компетентного бібліотекаря «Маркери медійної культури бібліотекарів» було проведено Інформаційний практикум «Авторитетність джерел інформації» (Щука Н. В., офлайн-зустріч з молодими бібліотекарями міста Миколаєва: <https://cutt.ly/UJKq4Mh>).
- Виступ в рамках науково-практична конференції: «Шкільні й дитячі бібліотеки на допомогу медіаосвіти». Життя в епоху «Медіа», або впровадження занять з інформаційної безпеки у роботу бібліотек Миколаївської області (Щука Н. В., офлайн-зустріч: <https://cutt.ly/GJKwpOo>).
- Консультація «Популярні проекти медіаосвітнього напрямку» (Щука Н. В., офлайн-консультація на базі Центральної районної бібліотеки, районна бібліотека для дітей, Березанська ЦБС).

2021 рік

Професійна онлайн-зустріч у форматі обласного методичного дня «Медіаграмотний фахівець: ресурси для зростання» (проводила

Щука Н. В. для бібліотекарів Миколаївської області:
<https://cutt.ly/7JKwTXL>).

Для читачів в було розроблено низку занять і консультацій. Розробки знаходяться у відкритому доступі на сайті Миколаївської обласної бібліотеки для дітей <https://cutt.ly/wJKp5fD>):

- Web-довідник для учнів 8 класів «Обережно! Сучасне медіасередовище» (Щука Н. В.).
- Подорож з елементами історичного екскурсу для читачів-учнів 2 класу «Як народжується книга» (Щука Н. В.).
- Медіазаняття «Інформація – бібліотека – читач». Інформація та її види (Щука Н. В.).
- Віртуальна подорож для учнів 7 класу «Пошук загубленої інформації» (Голенко І. О.).
- Інформаційний практикум для учнів 8 класу «Як відібрати істине? Авторитетність джерел інформації» (Щука Н. В.).
- Веб-урок «Як протидіяти віртуальному терору?» (Кібербулінг і підліток) (Щука Н. В.).
- Практикум для учнів 4 класу «Розшукується невідомий...». Джерела друкованої продукції (Щука Н. В.).
- Інформаційний практикум для учнів 8 класу «Які вимоги повинні ставитися до інформаційного середовища» (Щука Н. В.).
- Бібліотечний урок для учнів 9 класу «Кіноресурси, ігри, рекламні тексти: наслідки для дітей і дорослих» (Щука Н. В.).
- Інтернет-інструктаж для учнів 7 класу «Інтернет-фішинг (пошук) чи засіб для читання?» (Щука Н. В.).
- Інформаційна година для початкових класів «Як стати кваліфікованим читачем і правильно читати книги?» (Щука Н. В.).
- Бібліотечне заняття для учнів 8 класу «Як не заплутатися в інформаційному павутинні» (Щука Н. В.).
- Бібліографічна гра для чнів 6 класу «Каталог і читач. Навігатор у книжковому світі» (Щука Н. В.).
- Інформаційний практикум для учнів 9 класу «Як уникнути маніпулювання свідомістю» (Щука Н. В.).
- Інформаційний практикум для учнів 5 класу «Інтернет - читачеві. Інтернет - імперія інформації».

- Віртуальний бібліотрансфер для учнів 6 класу «Бібліотека дитячих мрій» (Щука Н. В.).
- Бібліотечний інтерактив для учнів 2 класу «Від абака до планшета» (Щука Н. В.).
- Інформаційний практикум для учнів 8 класу «Тинейджер перед вибором» Переваги та недоліки роботи з книгами вдома, у бібліотеці та в мережі Інтернет.» (Щука Н. В.).
- Інформаційний практикум для учнів 6 класу «Текст. Контекст. Підтекст. Лабіринтами пошуку істинного» (Щука Н. В.).
- Інформаційний практикум для учнів 3 класу «Подорож до країни Періодики» Правила роботи з періодичними виданнями (Щука Н. В.).
- Тренінг для учнів 10 класу «Медіапотреби сучасного підлітка» (Щука Н. В.).
- Тренінг для учнів 9 класу «Інтернет - пастка для молоді. Інтернет у житті тинейджерів» (Щука Н. В.).
- Інформаційний практикум для організаторів дитячого читання «Психологічний вплив медіа та подолання медіазалежності у дітей» (Медіазалежність та її різновиди) (Щука Н. В.).

За час роботи над програмою було проведено надзвичайно багато заходів, деякі з них компонувались і оновлювались. Крім того нашими розробками користуються колеги з бібліотек міста і області.

У нашій бібліотеці найбільше користується попитом подорож з елементами історичного екскурсу для читачів-учнів 2 класу «Як народжується книга» та заняття, в яких висвітлюється теми булінгу, кібербулінгу, подорожі бібліотеками світу, як центрами інформації.
<https://cutt.ly/sJKaUso>.

За час впровадження медіаграмотності, працівники бібліотеки брали участь у наступних заходах:

2015 рік

Цього року відбувся перший тренінг, у якому ми прийняли участь –«Практична медіаграмотність» у м. Дніпро за програмою «Бібліоміст»-IREX, який відвідала Щука Н. В.

Того ж року у місті Миколаєві відвідали тренінг для тренерів

«Медіаграмотність для громадян» від Академії української преси і отримали сертифікати тренера (Щука Н. В., Щербак В. Є.).

2019 рік

- Тренінгова програма в рамках проекту «Integration for Media Literacy». Проведено АУП спільно з Херсонською обласною бібліотекою ім. Дніпрової Чайки. (Щука Н. В.).
- Тренінг для тренерів з медіаграмотності, м. Київ, АУП (Щука Н. В.).
- Тренінг для тренерів з медіаграмотності, м. Львів АУП (Голенко І. О.).

2020 рік

- Сертифікований захід «Від медіаексперименту до практики: робота з медіаконтентом на уроці та в позаурочній діяльності» проведено МОІППО (Щука Н. В.).
- X Всеукраїнська онлайн-школа бібліотечного журналіста за темою «Мультиплатформна бібліотечна журналістика. Інстаграм: базові навички» (Щука Н. В.).
- Онлайн курс з медіаграмотності VeryVerified (Щука Н. В.).

2021 рік

На базі Херсонської обласної бібліотеки для дітей взяли участь у тренінговій програмі баркемпу «BiblioCooking від медіа-шефів». Захід проводився за підтримки АУП (Щука Н. В. Голенко І. О.).

У своїй діяльності користуємось наступними посібниками:

Від медіаграмотності до медіакультури : навчально-методичний комплекс медіазанять / наук. редактор В. І. Шуляр – Миколаїв : ОІППО, 2016. – 68 с.

Медіаграмотність для бібліотекарів: практичний посібник. Навчальне видання. / Ю. М. Зоря, Н. М. Степанова, В. І. Потапова / За редакцією О. В. Волошенюк, Р. І. Євтушенко. — Київ: Ака демія української преси, Центр вільної преси, 2021. – 75 с.

Медіакультура особистості. Навчально-методичні моделі медіазанять : навчально-методичний посібник / упоряд. Т. П. Крячко ; за наук. ред. В. І. Шуляра ; Миколаїв. обл. ін-т післядипломної пед. освіти, кафедра психології, педагогіки та менеджменту освіти. - Миколаїв : [б. и.], 2016. – 129 с.

Медіаосвіта та медіаграмотність : підручник для студентів вищ. пед. навч. закладів та слухачів Інститутів підвищення кваліфікації вчителів / ред.-упоряд. В. Ф. Іванов, О. В. Волошенюк ; за наук. ред. В. В. Різуна. - Вид. друге, стереотип. – Київ : Центр Вільної Преси, 2013. - 352 с.

Основи медіаграмотності : навчально-методичний посібник для вчителя : 8 (9) клас : плани-конспекти уроків / [В. Ф. Волошенюк [та ін.] ; за ред. В. Ф. Іванова, О. В. Волошенюк, О. П. Мокрогуза]. - Київ : Академія української преси, 2014. – 190 с.

Практична медіаосвіта : авторські уроки : збірка / М-во освіти і науки України, Ін-т інноваційних технологій і змісту освіти ; ред.: В. Ф. Іванов, О. В. Волошенюк ; за наук. ред. В. В. Різуна та В. В. Літостанського. - Київ : Академія Української Преси : Центр Вільної Преси, 2013. – 448 с.

Тріщук, О. В. Словник помилкового слововживання в сучасних медіа : неправильно-правильно. Словник помилкового слововживання в сучасних медіа : правильно-неправильно / О. В. Тріщук, Н. М. Фіголь. - Київ : НТУУ "КПІ", 2015. – 152, 153 с.

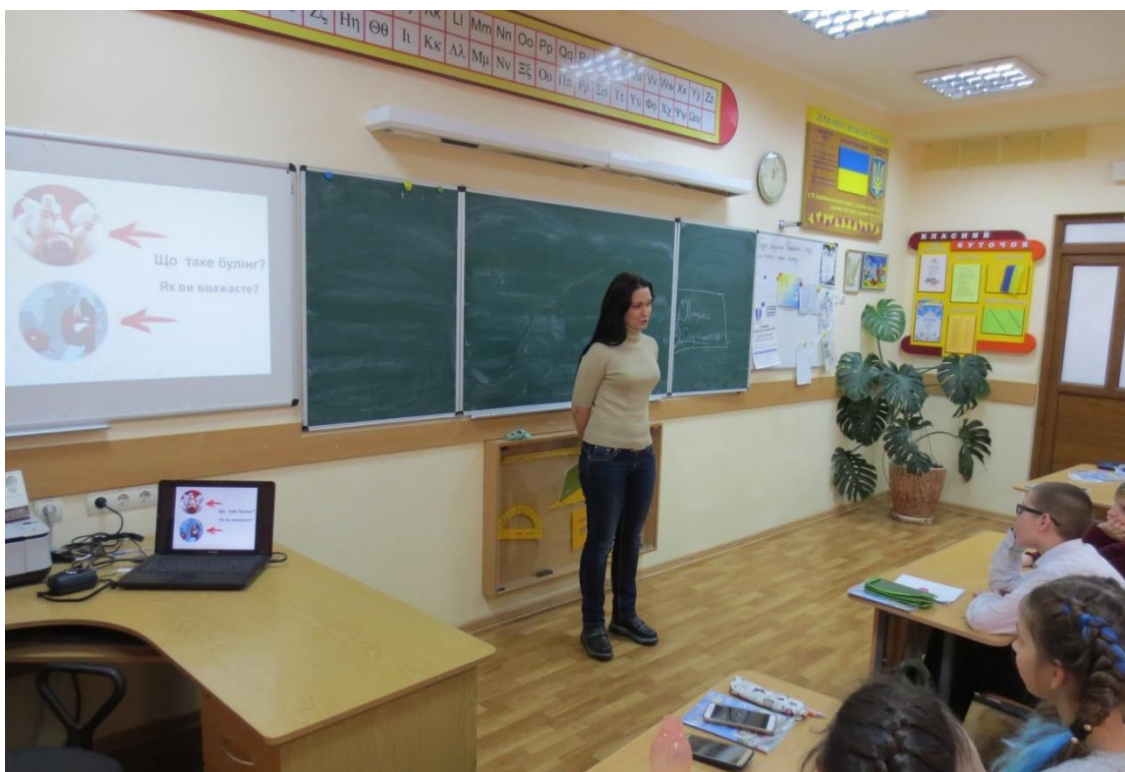

*Проведення першого тренінгу з медіаосвіти
в МОБД ім. В. Лягіна. 2016 рік*

*Подорож з елементами історичного екскурсу
для читачів-учнів 2 класу «Як народжується книга». 2016 рік.
Перше заняття, проведене в бібліотеці з програми
«Від медіаграмотності до медіакультури:
навчально-методичний комплекс медіазанять»*

Інформаційний практикум «Булінг: агресор чи потенційна жертва?» для учнів 6 класу Миколаївського муніципального колегіуму, 2019 рік

2019 рік. «Не віррр-перевіррр» - Всеукраїнське одночасне заняття з пошуку фактів

*Тренінг «Практична медіаграмотність» спільно з МОІППО
(Шука Н. В. Крячко Т. П. для шкільних бібліотекарів
на базі науково-педагогічної бібліотеки міста Миколаєва)*

МИКОЛАЇВСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ
ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

***МЕДІАОСВІТА МИКОЛАЇВЩИНИ:
ІЗ ДОСВІДУ РОБОТИ
ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ
ОСВІТИ***

Технічна верстка: Г. В. Кінах

Папір офсетний. Друк на різнографі

Формат 84x108^{1/16}

Умовно-друкованих арк. – 29,25

Обліково-видавничих арк. – 27,20

Гарнітура шкільна

Тираж

Замовлення № 34

Адреса редакції:

вул. Адміральська, 4-а

м. Миколаїв, 54001

Тел./факс (0512) 37 85 89

<http://moippo.mk.ua>

e-mail: moippo@moippo.mk.ua